

PŘÍKAZ KE KOUPI POLE

adventní

VSTUPNÍ SLOVA

Ve jménu Boha Otce, Syna i Ducha svatého.

Amen

Milí přátelé v Kristu! Vítám vás všechny při dnešních adventních bohoslužbách slovy 111. žalmu:

Chválu vzdávám Hospodinu celým srdcem, v kruhu přímých, v shromáždění. Činy Hospodinovy jsou velké, vyhledávané všemi, kdo zálibu v nich našli. Velebné a důstojné je jeho dílo, jeho spravedlnost trvá navždy. (Ž 111,1–3)

Amen

PÍSEŇ č. 360 My čekáme, kdy zavítáš

MODLITBA

My čekáme, kdy zavítáš, tvůj příchod vyhlížíme! Tak jsme to, Pane Bože, před chvílí zpívali. A skutečně, ta píseň je výrazem i našeho přání, naší touhy. Čekáme na tebe. Vyhlížíme tě.

Tak moc si přejeme, abys vstupoval do našich všedních dnů, do všech našich životních zápasů.

Zvláště pak tehdy, kdy si sami nevíme rady. Tehdy, kdy se bojíme, jsme nejistí nebo zmatení, kdy se nedokážeme rozhodnout, kdy nevíme, co je správné. Čekáme na tebe. Vyhlížíme tě.

Ale také jsme zpívali, že tys zde již. Že v Duchu svatém jsi při nás již nyní, v skrytu. A za to ti děkujeme, že můžeme zakoušet tvou blízkost. Za to, že svými životy nekráčíme sami. I kdyby se s námi dělo cokoli, stále jsi při nás a my stále k tobě můžeme volat. A důkazem tvé blízkosti, tvé lásky k nám, je i všechno to dobré, co nás obklopuje. Modré nebe nad hlavou, teplo domova, obličeje přátel.

Ty skrytě při nás dlíš, i tak jsme to zpívali. A my si uvědomujeme a vyznáváme, že nám pro vnímání tvé blízkosti chybí citlivost.

Nevidíme tě, nepoznáváme tě. I ten vánoční příběh o betlémském dítěti nás učí tomu, že ty často přicházíš jinak – my tě stále čekáme a ty jsi přitom tady s námi.

Děkujeme ti za adventní dobu, kdy toto všechno smíme znovu promýšlet. Děkujeme ti za to, že jsi Bohem, který přichází člověku naproti. Děkujeme za dnešní bohoslužby – za milost nového setkání nad tvým Slovem. Prosíme, požehnej této chvíli a oslav se mezi námi.
Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

První čtení Písma svatého je z Evangelia podle Lukáše, z kapitoly 21., od 25. do 36. verše:

Budou znamení na slunci, měsíci a hvězdách...

PÍSEŇ č. 272 Jak vítati mám tebe (1–4)

KÁZÁNÍ

Druhé čtení Písma svatého, které je i základem kázání, je ze starozákonní knihy proroka Jeremjáše, z kapitoly 32., od 1. do 10. verše, a k tomu ještě v. 15.:

Slovo, které se stalo od Hospodina k Jeremjášovi v desátém roce vlády Sidkijáše...

O co v tom příběhu vlastně jde? Prorok Jeremjáš je ve vězení a jeho budoucnost je nejistá. Uvěznit ho dal král Sidkijáš, protože se mu nelíbilo, co prorok hlásal. Totiž, že Jeruzalém bude vyvrácen, chrám zničen a babylonská vojska zaplaví celou zemi. Král Sidkijáš se rozhodl proroka Jeremiáše zbavit. Než aby tohle poslouchal, dal ho zavřít.

A tady se začíná psát náš příběh. Jednoho dne se k Jeremjáši stalo slovo od Hospodina: Přijde k tobě tvůj příbuzný a nabídne ti k prodeji pozemek. A ty si to jeho pole koupíš! Není to absurdní poža-

davek? V zemi zuří válka, on sám je ve vězení (a neví, zda se z něj dostane), města budou zničena, lidé pobiti, a on si prý má koupit veliký kus pole. Když je válka, tak lidé mají jiné starosti a majetků se spíše zbavují. K čemu mu to pole bude? Co je to za bláznivý nápad? A ještě navíc, prý je to příkaz od Hospodina. Občas to vypadá, že s námi Pán Bůh hraje hodně podivnou hru. Zkusme se vcítit do toho, co tenkrát asi Jeremjáš prožíval. A pokusme se z toho příběhu zaslechnout i adventní poselství.

1. Předně se nám tady chce říct, že naše budoucnost je dobrá, i když to tak zatím vůbec nevypadá. Naše budoucnost je dobrá, ačkoli všechno svědčí o opaku. To je veliké poselství adventu. Temnoty okolo nás přibývá a my přesto někde v dálce tušíme a vyhlížíme světlo. I ta Jeremjášova situace byla více než temná. Neví, zda se z vězení dostane ven živý; neví, co nastane, až nepřátelská vojska vpadnou do Jeruzaléma. A do toho mu Pán Bůh řekne: Kup si pole! To znamená, že je před ním budoucnost. Jaká bude, těžko říct (a my víme, že ten Jeremjášův osud byl stále těžší a těžší a vlastně se ani nedočteme, zda na tom poli v Anatótu vůbec někdy zasel obilí). Ale teď má slyšet, že vězení a mříže v oknech pro něho nejsou tím posledním.

Advent v sobě nese veliké poselství o naději. Možná se v něm cítíme jako ten Jeremjáš. Jsme pod zámkem, sami, uvěznění. Obklopeni temnotami. Vskutku, člověk neví, co ho čeká. Přicházejí starosti, nemoci, konflikty v rodině. Země bude rozryta kopyty koní válčících armád, ale ty, Jeremjáši, kup pole! Máš budoucnost! Slovy evangelia: I když jsou okolo nás temnoty, na svět přichází světlo a žádná z temnot ho nikdy nepohltní. Dnešek, jakkoliv těžký a složitý, není dnem posledním.

2. A to je druhá věc, kterou nám příběh říká. Máš, Jeremjáši, budoucnost, ale teď jde o to, jestli ji chceš vidět. A také, jak si ji představuješ. Co vlastně chceme vidět? Věci dobré nebo zlé? Samozřejmě, že ty dobré. Ale zároveň platí, že se nám před oči tlačí milion věcí nepříjemných. A že máme tendenci vidět to zlé. Vidíme a vnímáme to, čím jsme obklopeni. Na co si můžeme sáhnout. Co máme okolo sebe. Těžko se věří v pole, na kterém jednou poroste obilí, když za hradbami města máte cizí armády. Jsme vůbec otevřeni tomu, že může být lépe? To je také veliká adventní otázka: Co chceme vidět? Slyšíme o naději,

slyšíme o světle, které přichází na svět, a přitom tolik věcí svědčí proti tomu.

Adventní doba nás zve k tomu, abychom se učili na sebe i na svět okolo dívat očima dobré naděje. Zkáza a zmar nejsou tím posledním. Dopřejme si ten pohled naděje nejen na sebe a na své rodiny, ale také i na církev. Často se tváříme tak, že dobře v církvi a ve sboru už bylo, a že teď bude už jenom hůř! Proč? Jeremjáš, ten neměl mnoho důvodů k optimismu, a tak ho to Pán Bůh musel naučit.

3. Jenže o takový pohled naděje se vede zápas. A to je další veliké téma toho příběhu. Vždyť je to pošetlost volající až do nebe: Kupovat pole, když okolo se válčí. A přitom Jeremjáš to pole vůbec kupovat nemusel. Měl dost starostí sám se sebou. Mohl se uzavřít. Mohl rezignovat. Mohl si říct: Bože, nech mě být! Dovolil jsi, aby mě zavřeli do vězení. Už ti nevěřím. A nějaké pole mě teď nezajímá. Možná si Jeremjáš svou budoucnost představoval jinak, kdo ví.

Ale když za ním přišel Chanameel s nabídkou, on to pole koupil. Tomu se říká věrnost. Anebo ještě lépe poslušnost. On věří, že to je skutečně slovo od Hospodina. Možná si řekneme: No jo, Jeremjáš, to byl prorok. Ten to měl jasné, ten věděl a rozuměl... Ale co my? Kdepak! On ten Jeremjáš o pohled naděje vedl zápas. Ten příběh pokračuje a další odstavec nám přináší dlouhou Jeremjášovu modlitbu: Panovníku, Hospodine, ty jsi učinil nebesa i zemi, jsi mocný, činíš znamení a zázraky. Vyvedl jsi nás z Egypta, dal jsi nám tuto zemi. Ale teď sem přitáhly hordy nepřátel. Město bude vydáno do jejich rukou. Padne mečem, hladem a morem. Jistě se tak stane. A ty, Hospodine, mi teď říkáš: Kup si za stříbro pole a povolej svědky. Vždyť město bude vydáno do rukou Kaldejců. V modlitbách Jeremjáš zápasí o to, co a jak má vidět. Ten pohled naděje není žádnou samozřejmostí. Stejný zápas vede i Marie, když jí navštíví anděl. I ona se ptá, zda to celé není pošetlost. Ale zůstává otevřená a ptá se, co to znamená.

I my rok co rok během adventu vedeme podobný zápas. Že to dítě, které se v Betlémě narodí, opravdu změní (změnilo) běh tohoto světa. I běh našich životů. Že to není zbožná báchorka nebo legenda, ale skutečnost. Jenže někdy je těch temnot okolo nás tolik, že tomu věřit přestáváme, anebo jsme jenom unaveni. A pohled naděje se vytrácí a na jeho místo přichází únava. Advent nás chce vytrhnout z oné skles-

losti. Chce námi zacloumat. Čtyři týdny máme na to, abychom vedli duchovní zápas. Advent se nás ptá nejen, jak a co vidíme, ale také se ptá: Věříš tomu, co se v Betlémě událo? A co to pro tebe znamená? Je tvůj pohled pohledem naděje?

4. Čtvrtá věc, kterou nám příběh říká, je prostá. Totiž, že má smysl investovat do věcí, které se na první pohled zdají marné a zbytečné. Jeremjáš vzal rodinné stříbro a koupil za ně pole. Dnes bychom řekli, že to byla nesmyslná investice. A přesto se ukázalo, že to smysl mělo. Že to jeho počínání bylo dobré. I my stojíme před volbou, do čeho budeme investovat. Nejen své peníze, ale třeba také čas, síly, práci, svou ochotu a dobrou vůli. Tenkrát v Jeruzalémě se zdálo, že ta jeho investice k ničemu nebude, že nemá budoucnost. Ale Jeremjáš vyhrál svůj zápas o naději a investoval.

Je v tom kus naivity nebo idealismu, když člověk dělá takové věci. Protože většinou chceme vidět výsledky hned. Zajímá nás zisk a užitek, pokud možno okamžitě. Ale Bible nás učí, že investovat do zdánlivě marných věcí se nakonec může vyplatit, že to může mít smysl. Nebo dokonce, že to Bůh po nás může žádat. Každý den máme mnoho příležitostí k tomu, do čeho se vložíme. Tak třeba taková investice do vztahů nebo do lidí okolo nás vůbec: Komu dáme prostor, koho podpoříme, s kým se budeme bavit, komu budeme důvěřovat. To je otázka na tělo i pro církev. A v dnešní době obzvlášť. Slyšíme, že je dobré nasadit se do věcí, které naše okolí možná prohlásí za zbytečné. Ale křesťané jsou lidmi naděje, proto investují i tam, kde se ostatní smějí nebo si s pohrdáním ťukají na čelo. Co se nám lidem jeví jako naprostá marnost, může mít u Boha veliký smysl. A obohaceni budeme nakonec i my sami.

5. A poslední věc: Jeremjášův čin se zdál být pošetilý. Ta koupě pole je však velikým vyznáním jeho víry. Činy někdy řeknou více než slova. To platilo tenkrát, to platí i dnes. Jeremjáš se ve svém nitru popral o naději a rozhodl se: Koupil pole. Kde ostatní vidí jenom zmar, tam on vidí budoucnost. Kde ostatní vidí marnost, on vidí smysl. Možná mu bude ještě dlouho trvat, než pořádně pochopí, co mu tím polem chtěl Pán Bůh říct. Ale ten jeho čin je vyznáním: On věří v budoucnost lidu, v budoucnost země. Věř v Boží milosrdenství nad Jeruzalémem. Tam, kde jiní zoufají, on důvěřuje. Kde jiní prchají, on očekává. Kéž

bychom i my dokázali svými postoji takto vyznávat svou víru. Třeba při tom budeme vypadat směšně a naivně. Ale má to smysl. Advent a blížící se Vánoce jsou k tomu dobrou příležitostí. Amen

MODLITBA

Hospodine, Pane Bože náš, den co den vedeme své drobné zá-pasy o naději. Že to, co děláme a v co věříme, má smysl. Prosíme, posiluj nás, když naše naděje uvadá, když temnot okolo nás je příliš, jako těch armád za hradbami Jeruzaléma. Prosíme, posiluj nás a povzbuzuj. A také nám ukazuj, že je dobré dělat i to, co se zdá být zbytečné, ale u tebe to má smysl. Amen

PÍSEŇ č. 610 Kéž bychom to uměli

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Hospodine, v adventu, kdy tma okolo nás sílí, my vyhlížíme světlo příchodu tvého Syna. A společně tě prosíme: Posiluj v nás víru v dobrou budoucnost, kterou jsi nám všem připravil.

Pomáhej nám v tuto dobrou budoucnost věřit, a to i navzdory všemu tomu, co svědčí o opaku.

Nedopuť, aby náš zrak viděl jenom to zlé okolo nás. Dej, ať se dokážeme dívat na sebe i na okolní svět očima naděje, pohledem víry. Uč nás o naději zápasit. Nechceme se poddávat ani rezignovat.

Ve všem pak chceme tobě zachovávat věrnost a poslušnost.

Přimlouváme se v tomto adventním čase za všechny, kteří v těchto dnech prožívají těžké období svého života. Za lidi nemocné, za lidi osamělé, zarmoucené nad ztrátou někoho blízkého, za lidi bez-radné, za lidi znesvářené, za všechny, kteří se bojí příštích dnů. Prosíme za ty, pro které je advent časem bez radosti, časem smutku, nedů-věry, slz nebo bolesti. Prosíme ale také za všechny, kteří hledají svou oporu i svou naději ve zdánlivých nebo falešných jistotách. Kteří se utíkají k věcem, které mají krátké trvání. Prosíme, buď s těmi, kterým

docházejí síly zápasit. Buď s těmi, kteří jsou nejistí v rozhodování a nevědí kudy kam. Prosíme, buď s těmi, kteří jsou zavaleni prací, takže na nic a na nikoho už nemají čas. Přimlouváme se za rodiny, za manželství, která procházejí krizí. Za vztahy v rodinách, mezi rodiči a dětmi, se přimlouváme. A také ti odevzdáváme tvou církev i tento náš sbor. Prosíme, abys mu žehnal, duchovně ho obnovoval a dával mu růst. O přítomnost Ducha svatého a jeho inspiraci se modlíme. A jako část tvé církve, kterou zde máš na zemi, k tobě voláme slovy Pána Ježíš Krista: Otče náš... Amen

POSLÁNÍ

Bylo tu pravé světlo, které osvětluje každého člověka; to přicházelo do světa. Na světě byl, svět skrze něj povstal, ale svět ho nepoznal. Přišel do svého vlastního, ale jeho vlastní ho nepřijali. Těm pak, kteří ho přijali a věří v jeho jméno, dal moc stát se Božími dětmi. Ti se nenarodili, jen jako se rodí lidé, jako děti pozemských otců, nýbrž narodili se z Boha. A Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi. (J 1,9–14a)

POŽEHNÁNÍ

At' Hospodin ti žehná a chrání tě, at' Hospodin rozjasní nad tebou svou tvář a je ti milostiv, at' Hospodin obrátí k tobě svou tvář a obdaří tě pokojem. Amen

PÍSEŇ č. 651 Dávno je to

VÁNOCE

VSTUPNÍ SLOVA

Zpívejte Hospodinu píseň novou, neboť učinil podivuhodné věci, zvítězil svou pravicí, svou svatou paží. Hospodin se na své milosrdenství rozpomenul, na svou věrnost domu Izraele. Spatřily všechny dálavy země spásu našeho Boha. (Ž 98,1.3)
Amen

PÍSEŇ č. 168 Zpívejte, čest vzdejte

MODLITBA

Náš Pane, tvá moc je veliká a tvá moudrost je bez konce. Oslavujeme tě proto se vši církví v naší zemi, s církví na celém světě a se vším stvořením. Radujeme se z toho, že se k nám v lásce skláníš a že jsi proto poslal svého Syna Ježíše Krista. Vzdáváme ti chválu za jeho narození spolu s betlémskými pastýři, s mudrci od Východu i se všemi jeho následovníky. Děkujeme ti, že přemáháš naši ustrašenost a dáváš nám zakusit spásu. Chceme naslouchat slovu Evangelia a těšit se z tvé přítomnosti. Prosíme tě, požehnej tomuto společenství. Spojuj nás, prosíme, ve víře s těmi, kdo dnes mezi námi být nemohou. Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

První čtení Písma svatého je nejprve ze starozákonní knihy proroka Izajáše, z kapitoly 9., od verše 1. do 6. A pak z Nového zákona, z Epištoly Titovi, z kapitoly 2., od 11. do 14. verše:

Lid, který chodí v temnotách, uvidí velké světlo...

Ukázala se milost Boží, která přináší spásu všem lidem...

PÍSEŇ č. 287 Z nebe přicházím samého (1–6)

KÁZÁNÍ

Základ kázání je z Evangelia podle Jana, z kapitoly 7., verše 28. a 29.:

Tu Ježíš, když učil v chrámě, hlasitě zvolal: „Znáte mě a víte také, odkud jsem. A přece jsem nepřišel sám od sebe, ale poslal mě ten, který je pravdivý; toho vy neznáte. Já však ho znám, neboť jsem od něho a on mě poslal.“

Čtvrtý evangelista – Jan – neopakuje vánoční příběhy, které známe z Lukáše a Matouše. Jako v jiných věcech, liší se i v tomhle. Žil jindy a jinde než oni a psal také pro jiné čtenáře. Někdy se vyjadřuje dost odtažitě, a není pro nás vždycky snadné pochopit, co chce povědět. Dá to víc práce, ale přece mu snad porozumíme.

Tady evangelista odpovídá na otázku, odkud Ježíš pochází a co přináší. Lidé věděli: Ježíš přišel z Nazareta a je to syn tesaře Josefa. Ale to nepokládali zrovna za slavné vysvědčení. Odtamtud se nedá nic velkého očekávat. Ježíš s tím nejprve souhlasí: Ano, znáte mě a víte, odkud jsem, tedy že jsem z Nazareta. Ale to není všecko. A proto pokračuje: *Nepřišel jsem sám od sebe, ale poslal mě ten, který je pravdivý.* Jinde čteme, že Ježíš sestoupil z nebe a že přišel od Boha. Tady se nepoužívá příliš silných výrazů. Bůh Ježíše poslal, tak jako posílal proroky. Ale také se zde jasně říká, odkud přichází. Poslal jej sám Bůh, i když přichází z Nazareta.

Kdyby tohle slyšely děti, trochu by se podivily: Jak to? Vždyť se přece narodil v Betlémě! Tak to vypravuje Matouš a Lukáš. Ale i ti dva vědí o Ježíšově výjimečnosti. Píší o tom, že byl počat z Ducha svatého. To znamená, že jeho narození inicioval sám Pán Bůh. Ježíš nepřišel sám od sebe, ani z vůle žádného člověka. Přišel od Boha. To sdělení je mnohem důležitější než Betlém.

Hlavním činitelem při Ježíšově narození je prostě Bůh a lidé ve vánočním příběhu jednají jen jako jeho nástroje. Proto nejsou Vánoce obyčejným výročím, ale skutečným svátkem. Připomínají či zpřítomňují Boží dílo. Zvěstují, že Bůh splnil své rozhodnutí a svá zaslíbení. Jinak by se z Vánoc staly jen přírodní svátky, svátky nějakého přírod-

ního náboženství; pak by to byly svátky slunovratu, přírodního koloběhu a příslušných radovánek. Pokud tomu tak mnohde je, tak – i při vši okázalosti – zůstávají tyto svátky prázdné. Nepřinášejí očekávanou radost a pokoj. Leckdo jimi proto dokonce opovrhne. Lidé jimi mohou být zklamáni a unaveni, místo aby si tělesně, duševně a duchovně odpočinuli. Opravdu šťastnými a radostnými svátky je udělá jen ten Pravdivý – Kristus, Bůh přítomný v Duchu svatém.

A právě toho – říká Ježíš lidem v chrámě, toho vy neznáte. Já ho však znám. Čtvrtý evangelista hovoří o poznání vícekrát. Poznání – to byl tenkrát název pro velmi rozšířený nábožensko-filozofický směr, který pronikal i do církve. Nazýval se „gnóze“, a jeho hlavní náplní a snahou bylo: poznat to pravé, poznat duchovní svět a splynout s ním, a tím se potom kochat a chlubit. Patřily k tomu i velmi podivné způsoby, jak takového „pravého poznání“ nabýt a jak je získat. V Písmu svatém, v Novém zákoně se proti této falešné nauce často bojuje. A právě janovské spisy zdůrazňují, že nám pravé poznání a pravé bytí přináší jen Kristus, a to přímo od Boha. A kromě toho poznání podle Písma svatého znamená vždycky také lásku. Kdo nemiluje, nezná Boha, ale kdo miluje Boha a bližního, ten ho zná. Kdo má poznání, je zavázán k lásce. Poznáváme Boha, který tento hmotný svět stvořil a který jej navzdory jeho hříchu miluje; proto přišel ve smrtelném lidském těle – v těle Ježíše Nazaretského. Zná se k nám a my k němu.

Této neuvěřitelné zvěsti mnozí z přítomného zástupu uvěřili. Jeho vlastní ho nepřijali; ale těm, kteří ho přijali a věří v jeho jméno, dal moc stát se Božími dětmi. Tak jsou svátky Ježíšova narození zároveň svátky našeho duchovního znovuzrození. To, co se událo v Kristu a s Kristem, strhuje i nás. Dostáváme nejen pravé poznání, ale také pravé bytí, novou existenci. To podivuhodné, potěšitelné a radostné se potom odehrává i v člověku.

Jiným obrazem, který vyjadřuje, že nám je Pán Bůh blízko, je světlo. Nad těmi, kdo sídlí v zemi šeré smrti, zazáří světlo, píše prorok Izajáš. Pán Bůh přislubuje pomoc a radost. Spojuje to s narozením syna, který nám bude dán: *Divuplný rádce, Božský bohatýr, Otec věčnosti, Kníže pokoje*. Je obtížné uhodnout, koho měl tenkrát na mysli prorok Izajáš a jak si to představoval. Pravděpodobně myslel na nějakého

judského krále v době asyrské nadvlády, na krále s mimořádnými vlastnostmi, který usedne na trůnu Davidově.

Křesťané ty krásné přívlastky dávají Ježíši Nazaretskému. Neusedl sice na trůn Davidův a nesvrhl Heroda ani římskou nadvládu; nebyl bohatýrem na koni, ale učitelem na oslu. A přece lidem přinesl světlo, pokoj a příslib věčného života. Možná, že Izajáš očekával něco nápadnějšího, co každý spatří, pozná a nakonec uzná. V Ježíšově případě se to tak ovšem nestalo. Mesiáše v něm poznali jenom někteří židé a pohané. My však přesto spolu s apoštolem Petrem vyznáváme, že to je ten zaslíbený a očekávaný Spasitel. Má slova věčného života a je ten Svatý Boží.

List Titovi vyjadřuje tajemství Vánoc zase jinými slovy: *Ukázala se Boží milost, která přináší spásu všem lidem*. Ukázala se betlémským pastýřům, poznali ji apoštolové a ostatní učedníci a víme o ní také my. To pravé poznání, pravé světlo, tedy milost – to je vlastní obsah naší víry. Boží milost znamená odpuštění, nový život a bohatství jeho darů. A to není určeno jenom Izraeli nebo církvi, ale všem lidem. To nás naplňuje pokorou a zároveň radostí, i když ve svém okolí pozorujeme neznabožství či nechut' k Božímu slovu. Pán Bůh se navzdory tomu všemu od světa neodvrátil, ale sklání se k němu a má pro něj naději. To potom přenáší i na nás. Ze šeré smrti nás přenáší do světa, z nelítostných bojů do království pokoje.

Přejeme si pravou vánoční radost. Tu však přijímáme jako Boží dar ve spojení s Ježíšem Kristem. Bůh se nám dává poznat, zahrnuje nás svou láskou od Boha a učí nás milovat jeho i lidi. Nemáme to tedy vlastně jeden od druhého, ani od světa, ani od společnosti; nemáme to ze sdělovacích prostředků; nepochází to od lidí. Vhodnou přípravou na svátky proto není hluk a shon, ale naopak ztišení a sepjaté ruce. Nejde tu přece o nic méně nežli o Boží požehnání. A to si nemůžeme vynutit ani na Bohu ani na lidech. O to můžeme jenom pokorně prosit a pak na něj trpělivě čekat. Svátky jsou šťastné a radostné jen tehdy, když jim Pán Bůh požehná, když je posvětit a když je svou milostí prosvětlí. Vánoční radost přináší právě Ježíš Kristus, kterého Bůh do světa poslal.

Amen

MODLITBA

Pane Bože, děkujeme ti, že se nám dáváš poznat, jaký jsi. Děkujeme za tvé zjevení v Ježíši Kristu. Přijímáme světlo lásky, které přemáhá všechnu naši temnotu. I my chceme šířit světlo tam, kam nás pošleš. Dávej nám k tomu sílu svého Ducha. Amen

PÍSEŇ č. 297 Slyš, jaká to libá píseň (nebo 654 Syn Boží se nám narodil)

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Bože, tys nám v Ježíši Kristu přinesl smilování, odpuštění a smíření. Prosíme tě, abys je probouzel i mezi námi. Oživuj církev, aby věrně kráčela za svým Mistrem a Spasitelem. Potěšuj v tyto sváteční dny všechny nemocné, sklíčené a opuštěné. Pomáhej těm, kdo úpí pod křivdami, násilím a nepokojí. Myslíme na lidi hladové a strádající. Dávej světu mír a spravedlnost. Posiluj ty, kdo slouží druhým – slabým, postiženým a bezmocným. Dávej moudrost těm, kdo mají v rukou moc a bohatství, aby s ním uměli dobře nakládat. Buď při těch, kdo i v těchto dnech pracují a jsou vzdáleni od svých rodin. Přimlouváme se také za vězně, zajatce a rukojmí. Stůj při nich se svou osvobodivou láskou. Ochraňuj všecko stvoření.

Přijmi ještě naše společné volání: Otče náš... Amen

POSLÁNÍ

Žijte tak, abyste se líbili Bohu! (1Te 4,1)

POŽEHNÁNÍ

At' Hospodin ti žehná a chrání tě, at' Hospodin rozjasní nad tebou svou tvář a je ti milostiv, at' Hospodin obrátí k tobě svou tvář a obdaří tě pokojem. Amen

PÍSEŇ č. 288 Aj, růže rozvila se

CHVALTE HOSPODINA, VŠECHNY NÁRODY

konec občanského roku

VSTUPNÍ SLOVA

Ve jménu Boha Otce, Syna i Ducha svatého.

Amen

Milé sestry, milí bratři! Vítám vás při dnešních bohoslužbách, posledních v tomto kalendářním roce. Slyšme slova starozákonního žalmu:

Haleluja. Chvalte, Hospodinovi služebníci, chvalte jméno Hospodina! Jméno Hospodinovo buď požehnáno nyní i navěky. Od východu slunce až na západ chváleno buď jméno Hospodina. (Ž 113,1–3)

Amen

PÍSEŇ č. 531 Vzdejme čest Pánu Bohu

MODLITBA

Hospodine, náš nebeský Otče! Počítáme svoje dny a roky a dnes opět stojíme na jednom předělu. Děkujeme ti za to, že jsi nám tento rok ze své milosti přidal. Děkujeme za všechnu lásku a péči, kterou jsme od tebe mohli přijímat. Děkujeme za to, že jsi nám byl nablízku, když jsme to potřebovali. Děkujeme, že jsi nám dopřával dostatek sil i zdraví. Děkujeme za to, že jsi nás chránil od zlého a až doposud nám pomáhal. Děkujeme také za všechny lidi, které máme rádi a se kterými jsme ten uplynulý rok mohli prožívat. Děkujeme za víru, za společenství církve i za tento sbor. Děkujeme za tvé Slovo, které nám dodává naději. Děkujeme za evangelium tvého Syna Ježíše Krista. Děkujeme za zvěst o tvém milosrdenství a o tvé věrnosti.

Uvědomujeme si však, že se nám také mnohé nepovedlo. A leccos jsme v tomto roce pokazili, udělali špatně, nebo neudělali vůbec, a přitom udělat měli. Ne vždy jsme byli tvými dobrými svědky. Ne vždy jsme byli solí země a světlem tomuto světu. Je při nás mnoho

ledabylosti i mnoho sebestřednosti. Vyznáváme to před tebou. Prosíme, dej, pro Kristovo odpuštění, ať nás minulost netíží. Ukazuj nám, že z tvé milosti smíme začínat vždy znovu. A také v nás, prosíme, posiluj vědomí, že v novém roce nejdeme vstříc neznámé a nejisté budoucnosti, ze které bychom měli mít strach. Vždyť s námi jsi ty. Prosíme, požehej také této chvíli a oslav se uprostřed nás. Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

První čtení Písma svatého je z Evangelia podle Matouše, z kapitoly 6., od 19. do 34. verše:

Neukládejte si poklady na zemi, kde je ničí mol a rez...

PÍSEŇ č. 530 Snesli jsme mnohé těžkosti

KÁZÁNÍ

Druhým čtením Písma svatého, které je základem kázání, je 117. žalm:

Chvalte Hospodina, všechny národy, všichni lidé, chvalte ho zpěvem, neboť se nad námi mohutně klene jeho milosrdenství. Hospodinova věrnost je věčná! Haleluja.

Byly svátky. Do jeruzalémského chrámu přicházeli lidé odevšad. Z Izraele i z mnoha jiných zemí, často hodně vzdálených. A kněží všechny přichozí vítali právě těmi slovy 117. žalmu. Také my sem dnes přicházíme odevšad. Z různých směrů, z různých koutů. Poslední den roku tuto různost směrů jakoby symbolicky ještě podtrhuje. Jsou za námi nejrůznější cesty. A my se zde společně setkáváme při bohoslužbách a první slovo, které slyšíme, je výzvou ke chvále.

1. *Chvalte!* Jenže, co člověk, to jiný rok. To jiná cesta a jiná zkušenost. Jiný prožitek. Na těch cestách, po kterých se poutníci ubírali, byly nejen chvíle radostné a plné pohody. Na těch cestách byly jistě také útrapy. Byl zde možná i nářek a smutek. To když člověka po-

stihla nějaká slabost, nemoc, nebo mu zemřel někdo blízký. Ona ta cesta do Jeruzaléma nebyla vůbec jednoduchá. Co všechno se během ní mohlo stát, dobrého i zlého! Kolik nenadálých situací, setkání a překvapení! I na té naší cestě právě končícím rokem jsme možná zakoušeli něco podobného. Nejenom štěstí a úspěchy, ale určitě také obavy, úzkosti a všelijaká trápení. U někoho možná těch slz bylo více než smíchu.

A teď, před branami chrámu, slyšíme slovo: *Chvalte!* Je to veliká výzva. Člověk se má rozhlédnout okolo sebe, zavzpomínat na všechny ty cesty a cestičky, po kterých šel – a chválit! Nenaříkat! Nestěžovat si! Neobviňovat! Nestýskat si! Někdy to jde samo od sebe. To když byl rok dobrý! Někdy, naopak, je třeba se k tomu i trochu nutit. Jsou chvíle, kdy se o chválu vede zápas. Opravdová chvála je věc nsnadná! Člověk se musí rozhodnout a říct si: Ano, já chci chválit! Přes to všechno, i navzdory tomu nedobrému... Také to patří k cestě poutníků do jeruzalémského chrámu. Patří to i k té naší cestě víry. Že se rozhodneme dnes celý rok uzavřít poděkováním a vděčností. I když se k tomu možná musíme probíjet leccjakým smutkem a trápením.

2. Takže: *Chvalte!* A koho? No přece: *Chvalte Hospodina!* Zní to samozřejmě, ale samozřejmě to není. Chválit přece můžeme kdekoho a kdeco! Můžeme oslavovat sami sebe za to, co jsme na té cestě dokázali. Co všechno jsme v tom uplynulém roce zvládli a co se nám podařilo. Můžeme oslavovat druhé, za to, jací jsou a co všechno pro nás dělají. Mnohdy je taková vděčnost určitě na místě. Žalmista nás ale učí, že ta naše nejhlubší vděčnost má patřit Pánu Bohu. Má být adresná a má patřit ne lidem nebo dobrému osudu, ale jemu, našemu Hospodinu.

A pokud je někdy obtížné svým vlastním nitrem se probíjet ke chvále, tak stejně obtížné je často tuto chválu adresovat Pánu Bohu. Jistě, víme to všichni. Že se to má! Ale jak rádi si kus chvály usurpujeme pro sebe! A jak moc toužíme po obdivu druhých! Jak rádi jsme nepostradatelní! Jak často, mnohdy nevědomě, vytváříme závislost druhých na sobě! Stále znovu se musíme učit přiznávat chválu ne sobě, ale Pánu Bohu. Ne nás, Hospodine, ne nás, ale svoje jméno oslav. I na konci tohoto roku se tedy chceme společně poklonit před Pánem Bo-

hem a poděkovat mu za to, že nám byl nablízku, že nás na té cestě až doposud provázel a že nám dopřál i dnes přijít sem do chrámu.

3. Co máme dělat, víme! Koho máme oslavovat, také víme! A teď, kdo má takto jednat? *Chvalte Hospodina, všechny národy, všichni lidé, chvalte ho zpěvem.* Takže všechny národy a všichni lidé. Výzva k vděčné oslavě Hospodina se týká všech. Jednotlivce i společenství. Všechných národů, ras a pokolení. Všechny vzdálených i blízkých. My ale víme, že tomu tak není. Jenom někteří a nemnozí adresují svou chválu Hospodinu. Proto můžeme slova žalmu číst jako výzvu. Jako úkol pro nás. Žít tak, aby ho všichni lidé – i ti okolo nás – mohli vděčně chválit.

Chvalte ho zpěvem. Radostně, zvučně, přesvědčivě. S velikým nasazením. Pokud se budeme snažit ve svém životě vyzpívat Pánu Bohu svou písničku chvály, jistě si toho druzí všimnou. A bude-li to písnička upřímná a opravdová, možná se k ní také přidají.

4. Důvodů ke chvále je jistě mnoho. Každý z těch poutníků, který došel až do cíle své cesty a vstoupil do chrámu, měl ty své důvody k vděčnosti. Tak je tomu i s námi na konci roku. Každý má to své. Přece jen však jsou dvě věci, na které nás žalmista upozorňuje. Dvě věci – dva důvody k vděčnosti, které žalmista vyslovuje nahlas: *Neboť se nad námi mohutně klene jeho milosrdenství. A Hospodinova věrnost je věčná.*

Co je to milosrdenství? To je opis pro Boží postoj směrem k nám. Milosrdenství je Boží „milé srdce“, otevřené nám lidem. O Božím milosrdenství čteme už na prvních stránkách Bible ve zprávě o stvoření. Slyšíme zde, že nám Hospodin vytváří dobrý prostor pro život. S Božím milosrdenstvím se opět setkáváme po pádu člověka. Smlouva s Noem, smlouva s Abrahamem, to jsou projevy Božího milosrdenství. A tak bychom mohli pokračovat přes Mojžíše a vysvobození z Egypta, přes Davida a izraelské království, až k prvním stránkám evangelií, kde čteme o narození dítěte v Betlémě. Boží milosrdenství, to je Boží zájem o člověka, Boží slitování, добрota. Ona tajemná a nepochopitelná láska.

A čteme zde, že toto Boží *milosrdenství se nad námi mohutně klene*. Není to něco prchavého. Pomíjivého. Boží *milosrdenství se nad námi mohutně klene* – možná jako klenba nebe, možná jako střecha ve-

likého domu. Nebo snad střecha vesmíru? Je to krásný obraz. Smíme zde slyšet, že žijeme své dny nejen pod klenbou oblohy, ale také pod klenbou Boží dobroty.

A tak ten poutník, který po mnoho dnů kráčet do Jeruzaléma na sváteční bohoslužby a prožíval během té cesty dobré i zlé, podobně jako my na cestách v tom uplynulém roce, má teď slyšet, že se ta jeho cesta odehrávala pod klenbou Božího milosrdenství. I když to tak možná nevypadalo. I když se on sám možná trápil a bezradně přemýšlel o svém údělu a polykal při tom slzy. Zoufal si a nevěděl kudy kam. Všechno se to však dělo pod klenbou Boží dobroty. Pod zastřešením jeho milého srdce. Poutník si to sám možná ani neuvědomoval. Také my si mnohdy neuvědomujeme Boží blízkost. A podobáme se tomu muži, který v písku viděl stále jen ty své stopy. A když mu bylo zle a volal k Bohu, zdálo se mu, že se nic neděje. Stále jen jedny jediné jeho stopy. Jen trochu hlubší. A tehdy slyšel: Já tě nesl...

Kromě milosrdenství je zmíněna ještě druhá věc, za kterou je žalmista vděčný. A tou je věrnost. *Hospodinova věrnost je věčná*. Skutečně si to tak můžeme představit, že Pán Bůh má dvě ruce. Jednou je milosrdenství a tou druhou je věrnost. Zatímco my od něj utíkáme, a vlastně i o tom je celá Bible, on zůstává věrným. Bible je plná příběhů o lidských útěcích od Pána Boha. O zradách a zapírání. A proti tomu jsou postaveny příběhy o Boží věrnosti. Jako milosrdný Otec čeká na návrat svého marnotratného syna. Uzavřel s námi lidmi smlouvu a tuto smlouvu neruší. I kdyby se s námi dělo cokoliv.

O této Boží věrnosti máme slyšet i dnes na konci roku. Kdy se nám zdá, že všechno tak nesmírně rychle utíká. Dny a roky mizí, ani nevíme jak. Zdá se nám, že všechno pomíjí. Nic není trvalého. I ten svět okolo nás se jeví tak nestálý. Je rozkolísaný ve svých strukturách. A tu máme slyšet, že něco trvalého v tom pomíjivém světě přece jen existuje. Uprostřed rozkolísanosti světa je jedna trvalá hodnota – kotva, které se lze přidržet, aby nás proud nestrhl. Hospodinova věrnost.

5. A to je skutečně veliký důvod k oslavě. Proto žalmista uzavírá svůj hymnus slůvkem: Haleluja! Jak jinak. Tím slůvkem se vrací na začátek: *Chvalte Hospodina, všechny národy, všichni lidé, chvalte ho zpěvem, neboť se nad námi mohutně klene jeho milosrdenství. Hospodinova věrnost je věčná! Haleluja!* Ať tedy chvála Hospodina obe-

píná i naše dny. Od 1. ledna do 31. prosince. Ať chvála Hospodina obepíná celý náš život. Od počátku až do konce. Amen

MODLITBA

Děkujeme ti, Pane Bože, za uplynulý rok. Děkujeme ti za to, že jsi nás provázel na všech cestách, vedl i chránil od zlého. Za tuto tvou blízkost, milosrdenství i věrnost, tě chválíme. Amen

PÍSEŇ č. 163 Hospodin sám národů Bůh

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Hospodine, ty jsi Bůh věčný! Tvé jméno bylo vzýváno před staletími a bude oslavováno až do konce věků. Na konci roku se přimlouváme za všechny, kteří jsou skleslí, smutní a nespokojení s tím, co během tohoto roku prožili. Dej, aby u tebe našli pokoj srdce a novou naději. Prosíme za ty, kteří se za tímto rokem ohlížejí se studem a zahanbením a trápí se svým selháním. Dej, aby u tebe našli útočiště i odpuštění. Přimlouváme se však také za všechny ty, kteří při ohlédnutí nazpět jsou na sebe pyšní, kteří jsou zahleděni do sebe a svých úspěchů a nevidí ani tebe, ani druhého člověka. Přiváděj je k pokoře i vděčnosti. Přimlouváme se za ty, kteří truchlí nad ztrátou někoho blízkého. Prosíme za ty, kteří jsou sami, za ty, kteří nemají domov, za ty, kteří jsou nemocní, za ty, kteří trpí hladem nebo zimou. Přimlouváme se za ty, kteří jsou sužováni nejistotou a strachem z budoucnosti. Přimlouváme se za tvou církev. Za každého, kdo v tebe věří. Soustřeďuj po celý rok náš pohled na tebe. Zaostřuj všechny naše smysly na tvé Slovo i na tvé jednání s námi. Nedopust', aby starosti tohoto věku pohltily naší víru v tebe. Do tvých rukou klademe sebe i své blízké, tento sbor, naši společnost, v níž žijeme, i celý náš neklidný svět. Smiluj se nad námi všemi, když k tobě voláme slovy Pána Ježíše Krista: Otče náš... Amen

POSLÁNÍ

A nyní vy, kteří říkáte: Dnes nebo zítra půjdeme do toho a toho města, zůstaneme tam rok, budeme obchodovat a vydělávat – vy přece nevíte, co bude zítra. Co je váš život? Jste jako pára, která se na okamžik ukáže a potom zmizí.! Raději byste měli říkat: Bude-li Pán chtít, budeme naživu a uděláme to neb ono. Vy se však vychloubáte a chvástáte. Každá taková chloubá je zlá. Kdo ví, co je činit dobré, a nečiní, má hřích. (Jk 4,13–17)

POŽEHNÁNÍ

At' Hospodin ti žehná a chrání tě, at' Hospodin rozjasní nad tebou svou tvář a je ti milostiv, at' Hospodin obrátí k tobě svou tvář a obdaří tě pokojem. Amen

PÍSEŇ č. 532 Dej, at' se nám dobře daří

JEDEN ZA VŠECHNY

postní

VSTUPNÍ SLOVA

Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho i Pána Ježíše Krista, který sám sebe vydal za naše hříchy, aby nás vysvobodil z nynějšího zlého věku podle vůle našeho Boha a Otce.

Odpověz mi, Hospodine, vždyť tvé milosrdenství je dobrotivé, pro své velké slitování shlédni na mne, neskryvej tvář před svým služebníkem, když se soužím, pospěš, odpověz mi, buď mi blízko, zastaň se mne, vykup mě kvůli mým nepřítelům! Ty víš, jak jsem tupen, ostouzen a haněn, máš před sebou všechny moje protivníky. (Ž 69,17–20) Amen

PÍSEŇ č. 326 Jezu Kriste, tobě díky

MODLITBA

Náš milosrdný a laskavý Bože, zprostřed světa povolal jsi nás jako svůj lid, abychom tobě sloužili, tebe chválili, zvěst o tvém díle abychom do světa nesli. Tohoto svého poslání jsme si vědomi. V jeho naplnění nám mnohdy brání zloba a nesvornost, které ve světě panují, nespravedlnost a bída, které tíží lidi kolem nás a činí je zatvrzelými vůči svědectví o tvé dobrotě.

My sami se proti těmto mocnostem a silám nejsme schopni postavit, nedokážeme s nimi bojovat ani je překonávat. Prosíme, buď nám nablízku, ačkoli jsme služebníci neužiteční, přicházej za námi a posiluj nás svou láskou, probouzej naši víru, povzbuzuj nás nadějí.

Smiluj se a odpusť nám to, když jsme s tebou a s tvou mocí nepočítali a předem jsme vzdali zápas o tvé vyvýšení a oslavení ve světě.

Přicházej k nám, prosíme, projevuj se jako Bůh blízký, který neopouští, ale nese spolu s námi tíži našich dní, který nám umožňuje nalézt odpočinutí a novou sílu. Přicházej jako Bůh, který dává nalézt

své království. Buď i dnes s námi, jako jsi byl s apoštoly ve svém Synu a našem Pánu Ježíši Kristu. Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

První čtení je z knihy prorocství Izajáše, z 56. kapitoly, prvních 8 veršů:

Toto praví Hospodin: „Dodržujte právo, jednejte spravedlivě...“

PÍSEŇ č. 77 V těžký čas zármutku svého

KÁZÁNÍ

Základ kázání je z Evangelia podle Jana, kde v 11. kapitole od 47. do 53. verše čteme:

Velekněží a farizeové svolali radu...

„Je lépe, aby jeden člověk zemřel za lid, než aby zahynul celý národ.“ Jeden za všechny, jeden místo všech – to ano. Ale rozhodně ne všichni za jednoho, všichni kvůli jednomu. Tady – v zasedání židovské rady – to ovšem spíš vypadá jako všichni proti jednomu. V Jeruzalémě se Ježíši nedostalo jen vřelého, oslavného a radostného uvítání od zástupů.

Evangelista Jan nám to, sestry a bratři, předkládá jako své svědectví, jak rozumí nastávajícím událostem, jak chápe utrpení a smrt Božího Syna. Spikli se proti němu. S úmysly vůbec ne čistými. Kaifáš těmi slovy „Přijdou Římané a odejmou nám toto místo i národ“ jasně vyjadřuje svou motivaci. Jde o to udržet si moc, udržet se na svém místě, nepřijít o možnost rozhodovat a ovládat. Moc židovské velerady nebyla svrchovaná, nebyla samostatná, byla závislá na Římu, ale byla alespoň nějaká. Podle Kaifáše je Ježíš nebezpečím i pro tu odvozenou a omezenou vládu. Bohu díky aspoň za ni, lepší než nic.

Proto je v Kaifášových očích lepší zlikvidovat nebezpečí dřív, než dojde ke katastrofě. „Nám pomůže,“ říká, „aby tento Ježíš zemřel.“ Pro jistotu. Tak se na něj smluvili, že ho zabijí. Nebo ještě elegantněji, že tuto špinavou práci nechají vykonat samotné Římány. Obyčejná politika. Či spíš špinavé politikaření.

Jenomže evangelista Jan se nespokojí pouze s tímto smutným konstatováním, že Ježíš překážel mocným, ohrožoval jejich postavení, a proto musel zemřít, proto byl odstraněn. Ale vydává pro nás svědectví, že i takového přímo ukázkového příkladu lidské porušenosti hříchem, takové lidské zvůle může si Bůh použít k dobrému cíli. Aby nedošlo k omylu, Bůh nic neinscenuje. Ale on i takovému zneužití lidské svobody může obrátit jiným směrem, a přímo opačně, než jak zamýšleli lidé. To je zdůrazněno, když evangelista napíše o Kaifášovi, který byl toho roku veleknězem, že „nemluvil sám ze sebe, ale vyřkl prorocství“, tedy poodhalil Boží záměr se záměry lidskými. Učinil tak zcela nevědomky. Ironií je, že nevědomost podsouval druhým: „Nic nechápete, ničemu nerozumíte.“ A přitom ani on sám v tu chvíli nerozuměl tomu, co vlastně říká. Nechápal, jak hluboký význam mají jeho slova, že „je prospěšné, aby jeden člověk zemřel za lid“. Netušil, že právě vyslovil velikou, nesmírně důležitou pravdu.

Možná jste si všimli, že podle Janova svědectví Kaifáš používá dvou různých výrazů pro označení ostatních. Jednou říká „lid,“ podruhé „národ“. To je velký rozdíl. Národ jsou ti, kdo se v jednom společenství narodili. Ale lid? K lidu se lze přihlásit. Lid je veličina, která nesouvisí s přirozeností, s rozením, nýbrž utváří se jinak. Tady, ve slovech „aby zemřel za lid“, jde skutečně a jednoznačně o lid, o Boží lid. A ten se nekryje s jedním národem. Boží lid jde napříč hranicemi, v každém národě jsou lidé Bohu milí. Zatímco Kaifáš myslí na své tzv. národní zájmy, Pánu Bohu jde o lid. Pletichařením vyvolané ohrožení Ježíšova života přeznačí Bůh sám na událost prospěšnou pro Boží lid. Ježíš zemře nejen za jeden určitý národ, ale proto, aby všechny Boží děti shromáždil v jedno. Jan už vidí církve z národů, křesťany z pohanů, jak skrze Ježíše Krista, jeho kříž a jeho vzkříšení, přicházejí k Bohu Izraele, k Hospodinu jakožto svému nebeskému Otci.

Čteme tu vyznání o tom, která krátkozrakost politiků, kteří myslí jen na své okamžité mocenské zájmy, přinesla netušené ovoce.

Jistě ne bezbolestně, nepřišlo to jen tak samo od sebe. Ježíše to stálo život. Ale, chce nám předat Jan, jeho smrt nebyla souhrou nešťastných okolností. Jeho smrt měla a má dalekosáhlý význam. Spojuje v jedno nesčítelněkrát víc Božích dětí, než by kdo kdy pomyslel. A přitom si Bůh proroka této skutečnosti učinil z takové protřelé církevní struktury, jakou byl Kaifáš. To se tak občas stává.

Pokud se kněží a starší lekali toho, že pro znamení, která Ježíš učinil, v něj mnozí uvěřili, a proto jej chtěli odstranit, pak svým rozhodnutím přivodili a začali ještě něco mnohem většího a dalekosáhlejšího. Pro mnohá znamení, která budou činit i Ježíšovi následovníci, ale především proto, že Bůh tohoto odstraněného vzkřísí z mrtvých, proto v něj uvěří mnohonásobně víc lidí. „Celý svět se dá za ním,“ jak si o pár veršů dál (12,19) povzdechnou farizeové. Teď si ještě myslí, že něco zможou, že tomu mohou zabránit. Bůh však zmůže mnohem víc.

Bůh si tuhle lidskou likvidační mašinérii užije k tomu, aby stvořil, povolal do života nový Izrael. Nejen z těch, kdo se do tohoto jednoho národa narodí, ale i z mnohých dalších, kteří přijdou z jiných národů. A ty všechny si svolá ve svůj lid právě v tomto Ježíši, který byl velekněžím nepohodlný a který by se Římanům mohl zdát vhodnou záminkou k vojenskému zásahu.

Jenže je to právě on, Ježíš, jehož životní příběh se uzavírá, který nám otevírá možnost stát se Božími dětmi. Děti, jež mají být shromážděny, podobně jako kdysi dávno Židé měli být shromážděni z rozptýlení, z diaspory, do níž byli zavlčeni při babylonském zajetí. Oni tenkrát doufali ve znovu shromáždění svého národa v zemi zaslíbené. Teď je však díky Ježíši nová, mnohem větší šance, že Boží děti, rozptýlené ve všemožných dálkách hříchu, vzdálené od Boha, budou znovu shromážděny do Boží blízkosti, v nebeském království. Že všichni najdou cestu do otevřené Boží náruče, budou přivedeni zpět ke svému nebeskému Otcí, vstoupí do připravené věčnosti.

To se stane, když jeden zemře za všechny. Proto, aby všichni pro toho jednoho měli život nový, aby byli povoláni v nový Boží lid, společenství následovníků Ježíše Krista, církev Páně. To se stane díky velikonočním událostem. Měly být koncem, ale díky Božímu zásahu staly se novým, neočekávaným začátkem. Tomuto začátku jdeme v těchto dnech vstříc.

Amen

MODLITBA

Hosanna Synu Davidovu! Požehnaný, který přicházíš ve jménu Páně! Hosanna na výsostech! Kéž také my tě vítáme, když k nám přicházíš, náš Pane, tak jako tě zástupy vítaly u bran Jeruzaléma. Kéž s vděčností přijímáme to, cos nám vybojoval a co jsi nám přivlastnil tím, že jsi zemřel – jeden za všechny. Amen

PÍSEŇ č. 420 Slunce pravdy, milosti

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Náš Pane, Ježíši Kriste, ty jsi zemřel za svůj lid, do něhož my smíme patřit. Zemřel jsi i za ty, kdo zatím stojí mimo. Proto se za ně, za náš svět i za nás samotné u tebe přimlouváme:

Prosíme, daruj svůj pokoj do každého neklidu, do osobních rozepří, do společenských rozkolů, do mezinárodních konfliktů.

Prosíme za ty, kdo žijí v bídě, strádají, anebo jsou pronásledováni. Prosíme za uprchlíky z válečných oblastí i z území, kde panuje nedostatek základních potřeb pro život a kde je hlad. Žehnej těm, kdo pomáhají a přinášejí každodenní naději.

Prosíme, vyjevuj nemocným a osamělým, umírajícím a zoufalým, že u tebe je možné najít spásu pro každého, že tvá láska se nezastaví před ničím, co člověka tíží, spoutává, drtí. Ale že v tom všem jsi pro nás slavně zvítězil, to dávej i všem nám pochopit.

Prosíme za ty, kdo se dali oklamat falešnými sliby, kdo jsou na dně kvůli nenasytosti druhých, prosíme za ty, kdo druhé podvádějí. Veď k upřímnosti a k nápravě, znovu buduj ztracenou důvěru, dej povstat k novým začátkům.

Prosíme, ať se probereme z iluze, že nás se různá trápení netýkají, že nám se nemůže nic zlého stát. Uč nás přijmout i těžké chvíle jako součást života, způsob ten zázrak, že nás posunou někam dál, že právě v nich dozrajeme a vyspějeme.

Prosíme tě o pokoru, která staví hráz každé bezohlednosti, prosíme o vědomí odpovědnosti, které nás neponechá napospas lhostejnosti a pasivitě.

Prosíme za tvou církev, aby žila z vědomí, že je tvým lidem, který tu bude a který navzdory všemu bude vzkvétat, pokud se tě pevně přidrží a zůstane věrný tvému Slovu a tomu poslání, jež jsi nám ty dal.

Ve tvém jménu společně k Bohu voláme: Otče náš... Amen

POSLÁNÍ

Vytrvejme v běhu, jak je nám určeno, s pohledem upřeným na Ježíše, který vede naši víru od počátku až do cíle. Myslete na to, co všechno on musel snést od hříšníků, abyste neochabovali a neklesali na duchu. (Žd 12,1–3)

POŽEHNÁNÍ

Pán je věrný; on ať vás posílí a ochrání od zlého. A Pán nechť řídí vaše srdce k Boží lásce a k trpělivosti Kristově. Amen

PÍSEŇ č. 673 Dej odvahu včas slyšet

PŘEDVELIKONOČNÍ

VSTUPNÍ SLOVA

Milost Pána Ježíše buď s vámi!

*Utíkám se k tobě, Hospodine, kéž nejsem nikdy zahanben....
Buď mi skalním příbytkem a budu se tam uchýlovat stále.
(Ž 71,1.3a) Amen*

PÍSEŇ č. 71 V tebe doufám, Hospodine (1–4)

MODLITBA

Pane Bože, přicházíme takoví, jací jsme, se všemi slabostmi těla i duše, a proto tě prosíme o milost, lásku a odpuštění. Skloň se k nám ve své laskavosti. V tobě je naše naděje, protože ty nám dáváš výhled do budoucnosti. Přemáháš překážky, které se nám stavějí do cesty, a otevíráš nám oči pro své podivuhodné skutky. Chceme tě za to oslavovat se vším tvým lidem, v naší zemi a po celém světě. Děkujeme, že jsi poslal svého Syna Ježíše Krista, aby nás přiváděl k tobě a aby z nás rozličných lidí tvořil jedno společenství církve. Děkujeme za radostnou zvěst, kterou můžeme slyšet a která nás volá k pravému životu. Prosíme tě, mluv k nám i dnes, buď svým Duchem přítomen mezi námi a zapaluj naše srdce pro své dílo. Dej, ať přinášíme ovoce z darů, které nám svěřuješ. Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

Dnešní čtení Písma svatého je zapsáno v proroctví Jeremjášově, v kapitole 9., ve verších 22. a 23.:

Ať se moudrý nechlubí svou moudrostí...

PÍSEŇ č. 252 Buď chválen, milý Ježíši (1–5)

KÁZÁNÍ

Základem kázání jsou slova z Písma svatého, zapsaná v Evangeliu podle Matouše, v kapitole 20., ve verších 14. a 15.:

Vezmi si, co ti patří, a jdi...

V Bibli je vyslovena zásada, že si dělník zaslouží svou mzdu a že mu nesmí být zadržena. To je správná zásada a všechna sociální hnutí se jí dovolávají: Chceme spravedlivou mzdu. Není správné, aby byl kdokoli závislý jen na libovůli svého zaměstnavatele.

V podobenství o dělnících na vinici je mzda domluvena: za celodenní práci při sklizni bude vyplacen jeden denár. Ti, kdo pracovali od rána do večera, jej také nakonec obdrží. Příběh je ovšem složitější. Během dne jsou najati další dělníci, kteří odpracují pochopitelně kratší dobu a odvedou také méně práce. Podle toho by měla vypadat jejich odměna. Tak to jistě všichni účastníci příběhu očekávali. Při výplatě však došlo ke dvěma překvapením. Jednak byli nejdříve vyplaceni ti, kdo do práce nastoupili poslední, což se kupodivu událo před zraky ostatních, jednak obdrželi všichni stejně, totiž celý denár, jako by pracovali už od samého rána.

Snad je to příběh částečně vymyšlený, snad se něco takového či podobného občas stalo anebo děje. Jedno je však dopovězeno: ti, kdo dostali mzdu podle úmluvy, se cítí ukřivdění či poškození. Proč také nedostali přidáno? Reptali proti hospodáři: Tihle poslední dělali jedinou hodinu, a ty jsi jim dal stejně jako nám, kteří jsme nesli tíhu dne i vedro. Jak je to tady s právem? Jakého práva se však dovolávají? *Nesmluvil jsi se mnou denár za den? Vezmi si, co ti patří, a jdi. Nebo snad tvé oko závidí, že jsem dobrý?*

Ježíšova podobenství hovoří o Božím království, o novém věku, o Boží milosti. Poměrně jednoduchým způsobem vypovídají o tom, co je nepochopitelné a co nepochopitelné zůstane, dokud Pán Bůh člověku neotevře oči a srdce pro své úmysly a pro své cesty. Na rozdíl od vztahů mezi lidmi mezi Bohem a člověkem běžné účetnictví neplatí. Tady nerozhodují zásluhy, jak bychom se domnívali, ale právě milost. Naše mzdové tarify do tohoto očekávaného nového věku nepatří.

Ale asi by to byla pouhá teorie, kdyby se nový věk už dnes nepromítal do církve. Obnovený Boží lid je už předzvěstí věku milosti, a proto v něm vlastně není místo pro nějaké zasloužilé či zakládající členy. S tím byly starosti už v rané církvi, jak o tom čteme v Bibli, a zřejmě je tomu tak ve všech dobách. Skutečně jsou lidé, kteří v církvi mnoho vykonali, a my bychom si toho měli vážit. Jistě si na ledakoho takového vzpomenete. Církevní dějiny jsou plné velkých osobností. Někteří lidé jsou v církvi doma od samého dětství jako starousedlíci. A přece to Pán Bůh nepokládá za zásluhu, ale je to všechno dílo jeho milosti. Tady je také rozdíl v hodnocení světců v katolicismu a protestantismu. Vážit si jich a učit se od nich můžeme všichni, ale evangelíci jim nepřipisují vyšší stupeň svatosti.

At' se moudrý nechlubí svou moudrostí, at' se bohatýr nechlubí svou bohatýrskou silou, at' se boháč nechlubí svým bohatstvím. Tak to kázal prorok Jeremjáš. Není zcela jasné, koho tu oslovuje. Možná lidi, kteří dokázali odhadnout další vývoj událostí, což je samo o sobě jistě potřebné. Nebo ty, kteří byli schopní vést vojska. A do třetice lidi hospodářsky zajištěné. „Moudří“ a „bohatýři“ a nakonec i „bohatí“ tu musejí být, majetek je potřebný. Jenom ta chloubka není na místě, vždyť nikdo to nemá najisto ve svých rukou. Ani moudrost, ani udatnost, ani bohatství. *Chce-li se něčím chlubit, at' se chlubí, že je prozíravý a zná mě..., neboť já Hospodin prokazuji milosrdenství a vykonávám na zemi soud a spravedlnost.* Pomysleme na Boží moc a Boží pravomoc, a přýcha nás přejde. Pán Bůh nám pak ukáže nejenom naše meze, ale také naše možnosti.

Apoštol Pavel nám ve svém dopise do Korintu dává za vzor jakéhosi 'duchovního sportovce' (1K 9,25). Píše, že každý závodník se podrobuje všestranné kázni. Oni to podstupují pro viditelný věnec, my však pro věnec nepomíjitelný. Zvěstování evangelia tu kázeň vyžaduje. Člověk je ve službě, která vyžaduje úsilí a námahu, ale má také zaslíbení odměny od Boha. Běžte tak, abyste ji získali. Z předchozího oddílu je patrné, jak apoštol zvláštním způsobem hospodaří se svou osobní svobodou: tak aby mnohé získal, aby se líbil Bohu. Nevyzdvihuje sebe, ale slouží. Je to trochu zvláštní postavení, kterému všichni dobře nerozumějí. Ale jemu jde o to, aby měl uznání u Boha, nikoli uznání a chválu od lidí. Jde o to nepomíjitelné, tedy neviditelné.

V předvelikonočním období si církev znovu uvědomuje, jak je Kristova cesta obtížná, jak naráží na nepochopení. Dobro se někdy jeví jako nesrozumitelné, když vybočuje z vyjetých kolejí. Ježíš samozřejmě nesleduje žádnou bláznivou duchaplnost. Láska je moudrá, prospěšná a dává smysl. Překračuje ovšem naši vypočítavou rozumnost a naše sobecké myšlení. Má širší obzory, myslí dále a sleduje více. Nekřivdí, jak by se mohlo zdát, ale uvádí věci na pravou míru. Tím uvádí v úžas. Boží myšlení se od lidského stále odlišuje, nový věk se nekryje se starým, milost je pořád něco jiného než naše zásluhy. Je to dar, na který vlastně nikdo nemá nárok. Není nic víc než milost, a to je veličina, která se nedá násobit a ke které už se nedá nic přičítat. Milost je prostě všechno. To Bůh dává sebe sama, své srdce. Cožpak je to málo? Je tu nějaký důvod k reptání? *Vezmi si, co ti patří, a jdi!* Amen

MODLITBA

Pane Ježíši, tvé skutky v nás vzbuzují úžas, protože jsi nesmírně dobrotivý a laskavý. Dáváš více, než si zasluhujeme. Otvíráš doširoka dveře do svého lidu, a přece jej utváříš podle své vůle. Prosíme, dej, ať tomu rozumíme. Amen

PÍSEŇ č. 425 Skloň se k nám svou milostí

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Nebeský Otče, dej, aby církev následovala svého Pána a Spasitele, a tak rostla v jednotu, kterou si přeješ. Přimlouváme se za její pracovníky a ostatní údy. Zvláště prosíme za ty, kdo jsou vystaveni těžkým zkouškám. Odevzdáváme ti také svět s jeho bolestmi a strádáním, nepokojí, nenávistí a hrůzami. Prosíme tě za mír a spravedlnost pro všechny lidi. Povolávej nám i světu dobré vůdce a osobnosti usilující o nápravu věcí. Buď s lidmi nemocnými, postiženými, starými, opuštěnými a sklíčenými. Podpírej ty, kdo o ně pečují. Prosíme také za děti, rodiče, učitele a vychovatele. Vlévej jim do srdce moudrost a zodpovědnost. Uč nás milovat přírodu, která nás obklopuje.

Přijmi ještě naše společné volání: Otče náš... Amen

POSLÁNÍ

Zlého se chraňte v každé podobě. (1Te 5,22)

POŽEHNÁNÍ

Přijměme ujištění o Božím požehnání:

Domov je v odvěkém Bohu, na jeho věčných pažích. (Dt 33,27)
Amen

PÍSEŇ č. 484 Bud' žehnán svazek ten (1)

VELIKONOCE

VSTUPNÍ SLOVA

Kámen, jejž zavrhli stavitelé, stal se kamenem úhelným. Stalo se tak skrze Hospodina, tento div se udál před našimi zraky. Toto je den, který učinil Hospodin, jásejme a radujme se z něho. (Ž 118, 22–24) Amen

PÍSEŇ č. 118 Ó chvalte laskavého Pána (1–4)

MODLITBA

Hospodine, náš Bože a Otče našeho Pána Ježíše Krista! Oslavujeme tě za veliký skutek tvého milosrdenství – že jsi toho lidmi zavrženého a ukřižovaného Krista slavně vzkřísil z mrtvých! Do našich srdcí jsi vložil živou naději. Dej, ať tvé velikonoční vítězství stále více prozařuje všechny temnoty dnešního světa. My se jich bojíme a často jím ustupujeme. Zdá se nám, že nemáme důvod radovat se a jásat. Povzbuzuj nás, abychom nebyli unaříkaní, ale ať jsme radostní křesťané. Děkujeme za ty, kteří nás povzbuzují, když upadáme do beznaděje. Děkujeme za tvé slovo evangelia.

Beránku Boží, nás vzkříšený, vítězný Pane, všemi strastmi, kterými ještě máme projít, nás konečně doved' do svého království pokoje a radosti, kde Bůh setře všelikou slzu z očí našich. Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

První čtení poslyšme z Evangelia podle Marka, z kapitoly 16., od 9. do 20. verše:

Když Ježíš ráno prvního dne po sobotě vstal...

PÍSEŇ č. 346 Buď tobě sláva, jenž jsi z mrtvých vstal

KÁZÁNÍ

Druhé čtení z Písma svatého, které bude i základem kázání, je z Evangelia podle Jana, z kapitoly 14., verše 18. a 19.:

Nezanechám vás osiřelé, přijdu k vám. Ještě malou chvíli a svět mě už neužří, vy však mě užříte, poněvadž já jsem živ a vy také budete živi.

Milí bratři a sestry! Já živ jsem, i vy živi budete – to je smysl velikonoční zvěsti. To musí být obsahem všech velikonočních kázání. Církev Kristova není vdova. Církev je nevěsta. Co to pro nás znamená? My křesťané nejsme pozůstalí vzpomínající na velikého mrtvého. Jeho Slovo není odkaz, který jen naše láska a věrnost udržuje při životě. Jsme ti, kdo mají živého, blízkého, milujícího Pána. Pána vzkříšeného, který nás oslovuje stále znovu svým živým Slovem, který jedná, který své učedníky shromažďuje a posílá do posledních končin světa. Pána, kterého smíme vyhlížet, neboť on slíbil, že přijde, že se s ním setkáme.

Slavit Velikonoce a hledat jejich smysl neznamena jen přenášet se v myšlenkách daleko do minulosti, do té vzdálené zahrady s Ježíšovým hrobem, a pokoušet se pochopit tajemství, jak k tomu došlo, že ten hrob byl v neděli ráno prázdný. O to nejde. U vzkříšení nebyl žádný svědek, nikdo neviděl Ježíše z hrobu vycházet – jako nebyl nikdo při stvoření a neviděl Pána Boha při díle. Ve stvoření věří ti, kteří věří ve Stvořitele, kteří ho poznali z jeho Slova a mocných skutků. Ne ti, kdo se dali přesvědčit teorií o vzniku Země popsanou na začátku Bible, ale ti, kdo se dali pozvat k víře v Boha. A podobně i víru ve vzkříšení vyznávají ti, kteří poznali vzkříšeného Pána, kdo věří v Kristovu moc a lásku. Nejde to opačně. Když nás jeho Slovo oslovuje, když nás jeho Duch proměňuje, tehdy nabýváme jistoty: On je živ! A nevadí nám, že ho nikdo neviděl vycházet z hrobu. Je živ. Nejsme sirotci. Nejsme opuštěni a sami, necháni své slabosti, své vině a své smrti napospas. Správně slavit Velikonoce znamená slyšet slovo Vzkříšeného, které nás volá k víře.

Dnešní slovo evangelia zní: *Já živ jsem, i vy živi budete*. To je zvěst, které máme věřit. Je to těžké? Neumíme si to dost dobře představit, co ta slova znamenají – jak to Ježíš myslel? Všimněme si, kdy to řekl, v jaké souvislosti. Jsou to slova, která řekl Pán učedníkům na rozloučenou, ještě před svou smrtí. A přece, když je Jan zapsal a když je církev prvního století četla, naslouchala jim už jako slovům vzkříšeného Pána. Už věděli, co následovalo večer a další dny po té chvíli, kdy Ježíš tato slova řekl. Už věděli, že vstal z mrtvých. A my to také víme. Nikdy je už nemůžeme číst jen jako slova člověka, který se chystá na smrt, ale právě jako řeč toho, který ví o svém vítězství, a který jistě zvítězil. Tím víc nás mohou povzbudit.

Církev 1. století, která nám zachovala velikonoční vyprávění a svědectví o Kristově vzkříšení, tito první křesťané, na tom byli v leccěms jako my. Byla jich hrstka, žili uprostřed pohanského světa, který pro ně neměl pochopení, nevážil si jich, ano, dělal jim nepříjemnosti a stíhal je posměchem. My už dnes víme aspoň to, že křesťanství navzdory všem protivenstvím vydrželo dva tisíce let a nikdo je nedokázal vyhladit. Oni ještě ani tuto zkušenost neměli.

Ale to není tak důležité. Naše naděje není přece v tom, že když to církev vydržela tak dlouho, tak snad ještě zase vydrží, i když ji stát nebude podporovat a masmédia se jí nepřestanou posmívat. Bez ohledu na to – naše naděje je v těch Kristových slovech *já živ jsem, i vy živi budete*. Ta slova platí teď, jako platila tehdy těm prvním věřícím, a přinášejí stále stejné povzbuzení: Nejste ztracené stádečko, o které se nikdo nestará. Nejste odkázáni sami na sebe. Váš život nestojí jen ve stínu smrti, aby v ní konečně zanikl, ale je v ruce toho, který je život sám.

Bratři a sestry, křesťanská víra je buď víra ve vzkříšeného Pána, nebo to není vůbec žádná víra. Proto je velikonoční zvěst jádrem evangelia a Velikonoce největší a hlavní svátky. A neděle, každá neděle, je nejen dnem odpočínutí, ale dnem Páně, dnem vzkříšení, abychom si toto neustále připomínali a z toho se radovali: Kristus byl vzkříšen, náš Pán žije!

Ten vzkříšený Pán však není nikdo jiný než Ježíš Nazaretský, ten ukřižovaný. Ten, který sám nebyl vážen ani pochopen, ten, který sám neměl nikde domov a kterého se vlastní lid zřekl a nejbližší přátelé

opustili. To on v předvečer své smrti říká: *Já živ jsem*. V předvečer, kdy bude viset na kříži opuštěn, zrazen a zapřen, říká: *Neopustím vás sirotků*. Ve chvíli, kdy se loučí, říká: *Uzříte mne*.

Co toto vše znamená? Chce tím všechny své učedníky, a mezi nimi i nás, posilnit právě pro chvíle temnosti a úzkosti. Jako by říkal: Důvěřujte mi, držte se jistoty, že jsem živ, i když vidíte kříž a hrob. Držte se jistoty, že já jsem vítěz, i když to vypadá, že zvítězil nepřátelský dav a zákoníci a farizeové a žoldnéři. Držte se jistoty, že já vládnu, i když se zdá, že pánem je Kaifáš a Herodes a Pontský Pilát.

V této jistotě pak smíte věřit, že i vy živi budete navzdory smrti, kterou uvidíte všude kolem sebe a která na vás útočí, která vám hrozí a chce vás přesvědčit, že ona je tou poslední skutečností a pánem nad vaším životem. Živi budete ne proto, že vy jste silnější než smrt, nebo že jste snad nesmrtelní, ale proto, že já jsem živ. Že já jsem vítěz nad smrtí – a to nejen kvůli sobě, ale pro vás. Že já jsem ve své smrti smrt na smrt odsoudil.

Bratři a sestry, když Kristus říká: *Já živ jsem*, je to něco jiného, než když to o sobě řeknu já nebo kdokoli z vás. – Co my víme o životě? Jaký je náš život, jaké s ním máme zkušenosti? Že je krátký a neustále ohrožený smrtí. Že je krásný, ale někdy také velice těžký. A někdy je takový, že říkáme „to už ani není život“. Máme své představy a přání, jaký by život mohl a měl být, milujeme život, držíme se ho zuby nehty, ale udržet ho nemůžeme a dát ho někomu druhému, to už teprve ne.

Když Ježíš říká: *Já živ jsem*, říká to ten, který jindy mohl o sobě říci „Já jsem vzkříšení a život“ a o němž je psáno, že „v něm život byl a život byl světlo lidí“. On má život sám v sobě a nikdo a nic jej nemůže o život připravit. To neznamená, že na kříži zemřel jen zdánlivě, že se jen tvářil jako mrtvý a ve skutečnosti mrtvý nebyl, ale znamená to, že smrt nad ním nemohla definitivně zvítězit, že ho neudržela ve své moci. A že když zlomil její pouta, učinil ji bezmocnou jednou provždy. Jeho život nebyl přemožen smrtí, ale jeho život přemohl i smrt. On ví o životě něco docela jiného než my. On ví, co to je být opravdu živ, navždy a v plnosti. On jako Boží Syn nejen že žil život dobrý a smysluplný. On jako Bůh sám je živ od věků navěky.

A on si přitom tímto plným a pravým životem, pro nás nepředstavitelným a nevypověditelným, nežije sám pro sebe, pro své potěšení a slávu, ale žije jej v lásce k nám, obrácen k nám, v péči o nás, na cestě k nám. Takový byl už jeho život na této zemi, kdy se dal lidem poznat – život, jehož smyslem byla služba druhým, láska k lidem. Žít, to pro něj znamená milovat.

Proto je v tom jeho *Já živ jsem* pro nás takové potěšení, neboť takto, navěky a plně, jako Bůh sám, žije ten, kdo se z lásky stal jedním z nás. Kdo nás v naší ubohosti, bezmocnosti a provinilosti tolik litoval, že za nás obětoval život, že za nás trpěl náš trest a naši smrt, že si náš hřích dal naložit na ramena a odnesl ho do hrobu. A když z hrobu vyšel, když se stal vítězem, ano, i když odešel k Otci, byl vyvýšen a oslaven – nemiluje nás o nic méně. Zůstane nám věrný. *Neopustím vás sirotků* – nikdy. Navždy je při nás a zůstává náš Zachránce a Pán.

To slibuje učedníkům i nám. Tím se jeho řeč na rozloučenou stává velikým povzbuzením a zaslíbením. Už to není jen loučení před smrtí a před definitivním odchodem, ale jsou to pokyny a zaslíbení Pána, který je stále živý a stále věrný těm, které zde na zemi miluje.

A to ještě není vše. Je tu ještě druhá část jeho slibu. Protože *já jsem živ, i vy živi budete*. Já to tak nenechám, abych já žil v slávě svého věčného království a vy živořili a umírali v porušeném světě. Já to nestrpím, aby nad vámi smrt panovala, když jsem ji přemohl. Já si svůj život, své království, svůj pokoj a radost, svou slávu Božího synovství nenechám pro sebe. Já jsem ten pravý a věčný život připravil i vám.

Co už nyní platí o Ježíši, je pro nás zaslíbením. Co je jeho přítomností, to je naší budoucností. A nezáleží to na nás, zda ještě splníme nějaké podmínky, dospějeme k nějaké výši, vybojujeme nějaká vítězství. Tato naše krásná budoucnost je už zajištěna a vybojována, neboť on už je živ. A proto, že on je živ, budeme živi i my.

Tak to smíme slyšet. Jako jisté a pevné rozhodnutí svrchovaného Pána. Jako vyhlášení svaté vůle, kterou už nikdo nezmění. Tak smíme hledět do budoucnosti. S důvěrou. Navzdory temnostem a úzkostem, které nás obkličují. Navzdory pokušení a hrůze smrti. Smíme tomu všemu hledět směle do tváře. Smíme hledět za to všechno dál a výš. Tak jako Ježíš v předvečer své smrti hleděl k slávě vzkříšení a řekl *Já živ jsem*. Smíme tím projít v důvěře v něho.

On sám se stará i o to, abychom k tomu měli sílu. Dává nám své Slovo, slovo evangelia, které nás povzbuzuje. Z vyprávění o velikonočním vítězství svého Pána čerpáme naději, že i nás čeká vítězství, a ne smutný konec. Ale nejen to: Toho večera, když se Ježíš loučil se svými učedníky, tak k nim nejen mluvil, on jim také podal chléb a kalich se slovy „Vezměte, jezte, to je mé tělo, které se za vás dává, to je má krev nové smlouvy.“

I nám podává chléb a společný kalich u svého stolu. Abychom věděli, že ani chvilku tu nejsme sami jako sirotci. Že on chce být uprostřed nás, sám nás chce sytit, abychom nezhynuli na cestě. On je ten jediný chléb, který sytí na cestě k budoucnosti, kterou nám připravil.

Proto můžeme svými dny jít v naději na dobrý konec. Když on mohl říci *Já živ jsem* ve chvíli, kdy si všichni mysleli, že docela prohrál, nemusí nás děsit ani naše prohry. Když on mohl říci *Já živ jsem* večer před tím, než ho pověsili na kříž, nemusí nás děsit dokonce ani naše smrt. A když říká: *Živi budete*, pak s tím smíme počítat. „Život náš je skryt s Kristem v Bohu“, říká apoštol. I když skryt lidským očím, je tam, je v bezpečí, nepřijdeme o něj.

A tak můžeme slavit veselé Velikonoce jako připomínku Kristova vítězství nad smrtí a můžeme spolehnout na to, že Kristova láska je mocnější než zloba, hřích a bezpráví a zrada. A že služba a oběť je víc než sobectví a násilí. Můžeme na to spolehnout ve svém životě a podle toho se sami rozhodovat a jednat, druhým to dosvědčovat a už nyní zakoušet radost a pokoj a vítěznou moc života věčného. Amen

MODLITBA

Pane náš, děkujeme, že zde na světě nejsme jako sirotci – opuštění a bez ochrany, ponechaní jen sami sobě. Ty jsi s námi a budeš s námi, ať přijde cokoli – o tom jsi nás právě v tomto velikonočním shromáždění ujistil. Pomož, abychom tomu uvěřili a z toho se radovali.

Amen

PÍSEŇ č. 660 Buď Bohu všechna chvála

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Ježíši Kriste, dal jsi nám ujištění o svém vítězství nad smrtí. Ty jsi proto život obětoval, abychom my život měli. Pomáhej nám nyní, abychom odtud neodcházeli neproměnění, ale ty sám si z nás čin statečné svědky i ochotné a obětavé služebníky. Ukazuj nám, kde je naší služby potřeba, a posílej nás ke všem, na kterých tobě záleží. Buď při nás, až se opět setkáme s lidskou bolestí, nemocí, samotou. Pomoz nám najít slova, jaká potěší. Dávej nám moudrost při setkání s lidskou pýchou a hrdostí, která jakoukoli službu odmítá. Pomáhej nám, abychom uměli jednat s mladými lidmi a abychom k tobě uměli vést své děti. Dávej nám trpělivost při soužití s lidmi starými a všelijak postiženými. Prosíme tě, ať nalezneme cestu i k těm, kterými jejich okolí pohrdá a od nichž se odvrací. Ukaž, jak pomoci všem odstrčeným, menšinám, které hledají své místo mezi ostatními lidmi. Prosíme za cizince a uprchlíky i za své blízké, kteří jsou právě teď daleko v cizině. Prosíme za vojáky a vězně a také za ty, kteří se snaží i jim prokazovat pastýřskou službu. Prosíme za církev, aby jednala podle tvého příkladu, aby sloužila a tak zvěstovala tvou lásku všem. Prosíme za stát, za politiky a lidi, kteří mají hospodářskou moc, aby i oni sloužili ostatním, a ne jen sobě. Do tvých rukou, Pane, vkládáme vše, co nás trápí a tíží, oč se bojíme a na co sami nestačíme. Prosíme, vyslyš naše prosby – i ty, které k tobě nyní voláme hlasitě a společně: Otče náš... Amen

POSLÁNÍ

Víme, že Kristus, když byl vzkříšen z mrtvých, už neumírá, smrt nad ním už nepanuje. Když zemřel, zemřel hříchu jednou provždy, když nyní žije, žije Bohu. Tak i vy počítejte s tím, že jste mrtvi hříchu, ale živi Bohu v Kristu Ježíši. Necht' tedy hřích neovládá vaše smrtelné tělo, tak abyste poslouchali, čeho se mu zachce; ani nepropůjčujte hříchu své tělo za nástroj nepravosti, ale jako ti, kteří byli vyvedeni ze smrti do života, propůj-

čujte sami sebe a své tělo Bohu za nástroj spravedlnosti. (Ř 6, 9–13)

POŽEHNÁNÍ

Sám pak náš Pán Ježíš Kristus a Bůh náš Otec, který si nás zamiloval a ze své milosti nám dal věčné potěšení a dobrou naději, nechť povzbudí vaše srdce a dá vám sílu ke každému dobrému činu i slovu. Amen

PÍSEŇ č. 334 Kristus Pán vstal z mrtvých

PRÁZDNÝ HROB

velikonoční pondělí

VSTUPNÍ SLOVA

*Zpívejte Hospodinu píseň novou, neboť jest divné věci učinil;
spomohla mu pravice jeho, a rámě svatosti jeho. V známost
vedl Hospodin spasení své, před očima národů zjevil spraved-
lnost svou. Rozpomenul se na milosrdenství své, a na pravdu
svou k domu Izraelskému; všechny končiny země vidí spasení
Boha našeho. (Ž 98, 1nn)* Amen

PÍSEŇ č. 98 Zpívejte Pánu nové písně

MODLITBA

Hospodine, náš Bože a Otče, ty jsi vzkřísil našeho Pána a Spasitele z mrtvých. Přemohl jsi smrt i peklo a veškeré zlo, na které my nestačíme – naše hříchy. Děkujeme ti, že jsi nám pomohl vždycky, když nás ohrožovaly síly, kterým jsme se nedokázali ubránit. Nedopusť, aby nás kdo odloučil od tvé lásky.

Prosíme, dopřej nám žít ve společenství s tebou v jistotě, že nás ustavičně předcházíš a provázíš, i když my o tom nejednou pochybujeme. Posiluj nás svým Slovem, abychom se na tebe ve svých malých i velkých starostech spoléhali a poslouchali tě lépe než dosud. Dopřej nám, abychom směli ve společenství tvého lidu pozvedat kalich spásy, který nám štědře naléváš – až do toho dne, kdy nás Kristus sám bude hostit v nebesích.

Přijmi naši modlitbu a smiluj se nad svým lidem. Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

První čtení Písma svatého je z Evangelia podle Matouše, 28. kapitoly, od 1. do 10. verše:

Když uplynula sobota a začínal první den týdne, přišly Marie z Magdaly a jiná Marie, aby se podívaly k hrobu...

PÍSEŇ č. 648 Kristus je má síla

KÁZÁNÍ

Základ kázání je z Evangelia podle Matouše, 28. kapitoly, od verše 5. do 7.:

Anděl řekl ženám: „Vy se nebojte. Víím, že hledáte Ježíše, který byl ukřižován. Není zde, byl vzkříšen, jak řekl. Pojdte se podívat na místo, kde ležel. Jděte rychle povědět jeho učedníkům, že byl vzkříšen z mrtvých. Jde před nimi do Galileje, tam ho spatří.“

Milí bratři a sestry, když čteme o andělovi, možná vás také napadne, jak rychle to uteklo od těch Vánoc! Už jsou Velikonoce, a tak už je tu zase anděl! Sedí na převráceném kameni, jako nějaký dělník po dokončené práci. A zase říká: *Nebojte se!* A opět *zvěstuje radost velikou*.

Jistěže ne těm strážcům, kteří bez zaváhání nastoupili službu u hrobu a byli si jisti, že poslední slovo má násilí. Že kopí, které vniklo do Ježíšova boku, ukončilo jeho příběh, potvrdilo jeho smrt. Ti nic nečekali, a také nic nového nepoznají. *Strnuli jako mrtví* – už nyní jsou jako mrtví. Když nastalo vzkříšení, znamenalo to pro ně jen ochromující strach.

Andělské poselství platí ženám, hledajícím ukřižovaného Ježíše. Těm zarmouceným a zklamaným, které ztratily, koho milovaly. S Ježíšem jim toho přece umřelo mnohem víc než jen milovaný přítel a vážený učitel. Umřela jim naděje, která jim v něm vzešla. Umřela jim radost, že v něm se naplňují všechna Boží zaslíbení vyvolenému lidu. Umřela v nich důvěra, že Bůh má věci člověka a světa v rukou a vede je k cíli svého království. – Můžeme říci: na Golgotě jim zemřel Bůh sám.

Člověk, který nikdy v Boha nevěřil, nemůže zažít takový otřes a takovou ztrátu. Jako žádný červ pod zemí, žijící celý život v temnotě, nemůže vědět, co je světlo, a tak ani neví, o co přichází. Ale kdo zahlédl slunce a všechny krásy světa v jeho světle, a teprve pak přišel o zrak, ten je na tom hůř.

Marie z Magdaly byla prý posedlá sedmi d'ábly, a Ježíš ji od nich osvobodil. Setkala se v něm se zachraňující Boží mocí a s jeho láskou. I to teď leží v hrobě! Obě ty Marie slýchaly Ježíšova slova jako Slovo shůry od Boha. Zažily, jaké to je, když se člověk setká se Slovem Božím, a není to jen pár písmen na papíře nebo zbožné věty naučené nazpaměť, ale živý a mocný hlas, který každého osobně oslovuje.

A teď byl tento hlas umlčen. Vyhráli ti, kteří si chtěli udržet moc a vliv. Vyhráli ti, kteří se neštíteli lži a úskoku, podplácení a falešného svědectví, křivého obvinění, kteří se nebáli zavraždit nevinného. Zvítězila temnota lidské duše, a s její pomocí zvítězila i smrt. Nejen nad mužem z Nazareta, ale nad samým Bohem, který byl přece jeho Otcem!

A tak ženy pláčou a teskní. Oplakávají zabitého nevinného člověka a Boží ztroskotané plány. Poddávají se tvrdé skutečnosti, že svět zůstane, jaký byl, svět Pilátů a Kaifášů a Jidášů, a ony se s tím musejí smířit – protože po všech nadějích jim zbyl jen hrob.

Právě jim anděl říká: Nebojte se! A stejně jako jim, říká to i všem dalším, kteří propadli podobnému rozčarování, kteří ztrácejí naději a víru, když se setkávají s temnotou hříchu a mocí zla. Všem, kterým se také propadla půda pod nohama – až do toho hrobu.

I křesťanům se stává, že ztrácejí svou víru, když vidí, že zlo je příliš mocné. Že lež vítězí nad pravdou, že nevinný trpí a špatný se má dobře, že chudí a bezbranní prohrávají a nikdo se jich nezastane, že věřící nese všelijaký (a těžký) kříž, a nakonec ho stejně jako všechny ostatní nemine hrob.

Všem těm trudnomyslným, zklamaným či zoufalým anděl říká: *Vy se nebojte! Ježíš, ten ukřižovaný, vstal!* A zve je – pojd'te a podívejte se na znamení jeho zmrtvýchvstání. Jako kdysi zval pastýře, ať jdou pohlédnout na znamení jeho narození. I teď je to znamení zrovna tak divné a málo přesvědčivé, jako ty chudé jesle v chlévě. *Hrob je prázdný, kámen odvalen* a strážci leží poraženi. Žádná překážka nemohla za-

stavit cestu toho vítěze nad smrtí. Hrob ho neudržel ve své temnotě, ani kámen. Mrtvý vstal, a umlčený promluvil, a svázaný rozvinul svá plátěná pouta a slavně vyšel do nového života.

A *země se chvěla*, to je další znamení. Podle evangelisty se třásla, už když Ježíš umřel na kříži. A třásla se opět, když vyšel z hrobu. Chvěla se v přítomnosti svého Pána. Chvěla se, jako by cítila počátek Božích soudů, ten přelom věků. Chvěla se, jako by poznávala blížít se konec staré země a starého nebe, a příchod chvíle, kdy všechno bude učiněno nové.

I vzhled anděla, oslnivý *jako blesk*, a jeho sněžně *bílé roucho* připomínají ten nový věk: království, které nastává, království Krále, který byl vzkříšen, aby se ujal vlády.

Anděl – posel přicházejícího věku – říká plačícím a beznaději propadlým ženám: *Nebojte se*. Vy, které jste složily všechnu svou naději v tom, který byl ukřižován, vy se nemáte čeho bát. Nepochybujte už o Božím Slově, to se splnilo. Stalo se, co Ježíš řekl, že se stane. Dobře jste zvolily, když jste k němu pojaly důvěru, proto o tom nepochybujte.

Pochybovat můžete začít o docela jiných věcech. O věcech dosud jakoby nepochybných a nezvratných. Ty otřesy kolem vás – to se otřásají všechny jistoty a zavedené pořádky tohoto světa. Otřásá se všechno to, co noc před nedělním ránem naposledy triumfovalo a počítalo s jistým vítězstvím. Otřásají se poučky, které platily: že síla a násilí má ve světě nejlepší vyhlídky; že není nic správnějšího než slepá spravedlnost, nemilosrdně trestající všechny stejně; že jediné, čím si člověk může být jist, je jeho smrt, ta že má poslední slovo. A mnoho jiných podobných jistot a zkušeností. Ted' – v tom velikonočním ránu – se o nich o všech dá pochybovat.

Jen o jediném se pochybovat nemusí: o Ježíši Kristu. On opravdu vstal. Je živ. A tak se můžeme dožít jakéhokoli překvapení, může se stát cokoliv nádherného, úžasného a radostného. Nevyléčitelně nemocný nemusí zemřít. A člověk neštěstím postižený nemusí být nešťastný. I ten nejhorší zločinec nemusí být nenapravitelný. A tento svět se nemusí zhroutit v troskách, život nemusí zaniknout v oblaku kouře a plamenů a jedovatých mraků. Plačící může být potěšen. A tichému může patřit dědictví země. A naši mrtví, pro které pláceme,

nemusejí od nás být neodvratně a navždy odděleni, ale můžeme se všichni setkat ve věčném království. Může se stát cokoli dobrého, když se stala tato nejlepší věc: *Ten, který byl ukřižován, zde není, byl vzkříšen z mrtvých.*

Nebojte se, neplačte a jděte to rychle povědět učedníkům. Běžte, utíkejte, spěchejte – povězte to těm ostatním smutným, kteří na takovou zprávu (evangelium) čekají. A tak se toto evangelium dává do pohybu a už ho nic nezastaví. Půjde *až do končin země*, do posledního dechu života na zemi.

Přišlo z nebe jako vzácný Boží dar. A komu bylo předáno, aby je nesl dál? Ty nejslabší v tehdejší společnosti – ženy – se staly apoštolkami dřív než učedníci. Nesly evangelium dřív než Matouš, Marek...

Ale aby jimi mohly vskutku být, stalo se ještě něco: *Ježíš je potkal.* Ne že by ho ony náhodou potkaly, ale on je vyhledal. Vyšel jim vstříc. Promluvil na ně a ony poznaly jeho hlas – jako ovce poznají hlas dobrého pastýře, a vrhly se k němu. Vzdaly mu čest jako svému vzešenému králi. *Klaněly se mu a objímaly jeho nohy.* Vší silou se ho držely, aby se ujistily, že je to on a žádný přízrak a zdání. Aby se přesvědčily, že ho zase mají. Že je živ a že je s nimi.

Ale neměly jen zůstat v blaženém vytržení na kolenou. Bylo jim svěřeno poselství: *Oznamte mým bratřím, aby šli do Galileje. Tam mě uvidí.* Na tomto jediném místě nazval Ježíš své učedníky bratřími. Tím jim vzkázal své odpuštění. – Takové poselství měly ženy nést – poselství Ježíšova odpuštění a smíření. Odpuštění toho, kterého opustili, zradili a zapřeli. Smíření s tím, který vstal z hrobu, ač od něho už nic nečekali a na jehož slova zapomněli. (Nebo tomu nevěřili.) Vždyť řekl, že vstane, ale kdo si na to vzpomněl? Nepřátelé, ti ano, proto postavili ke hrobu stráž. Učedníci však se vzkříšením nepočítali. Ale Ježíš jim odpouští a chce se s nimi setkat v Galileji. Tam, kde vše začalo, kde je povolal, kde slyšeli jeho první slova a viděli jeho první činy. Zase do Galileje. Navázat na to vše, ale ne zpět.

Cesta nevede do hrobu a do minulosti, do vzpomínek a pláče nad hrobem, do historie. Cesta vzkříšeného Ježíše – a těch, které se nestyděl nazvat bratřími, – je cesta dál. Začíná v polopohanské Galileji, v zemi, která je plná pověry, v zemi lidí pohrdaných. Tam mají jít ti,

kteří přijali zprávu, že Ježíš vstal a že jim odpustil. Tam, a pak *do všech končin země, ke všem národům* mají nést tu andělskou zprávu, zprávu o svém setkání se Vzkříšeným a o té veliké naději a o tom velikém smíření.

Kristus byl vzkříšen a chce se s námi setkat a nazval nás bratřími. To slyšíme i dnes. I my od něho dostáváme to nejkrásnější jméno, kterým můžeme být nazváni, ten nejčestnější titul: bratři a sestry. Ten jediný si ponese do věčnosti. Vše pomine, ale království Krista vstalého, a jeho bratrství se všemi, které zachránil a kterým odpustil – to nepomine. Amen

MODLITBA

Vzkříšený Pane, dej, abychom se přestali bát a pochybovat a dali se tebou povzbudit i poslat. Ujisti nás, že jsi každému z nás odpustil a přijal nás za své vlastní. A dej, abychom byli bratřími a sestrami také sobě navzájem a jedni druhým sloužili i odpouštěli.

Amen

PÍSEŇ Svítá č. 324 Šly zrána ke hrobu (nebo EZ 334 Kristus Pán vstal z mrtvých)

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Milostivý Otče nebeský, v tyto sváteční dny tě oslavujeme za vítězství tvého Syna a našeho Pána Ježíše Krista.

Pane Ježíši Kriste, buď s námi stále a nedopusť, aby se nám velikonoční radost ztrácela, když skončí sváteční dny. Dosvědčuj nám stále, že jsi živ svým Duchem. Pomáhej nám v lásce myslet na lidi, kteří jsou v nouzi, vždyť v nich jsi nám přítomen ty sám.

Prosíme za ty, kdo trpí ve světě pro tvé jméno. Posiluj je v jejich sevřeních, rozhodováních a úzkostech.

Dávej nám pokoru a otevřený zrak pro ty, kdo jsou kolem nás, mají nás rádi a my o tom ani nevíme. A uč nás se modlit za druhé.

Prosíme za místa tam, kde se válčí, ať se věci řeší bez násilí a bez utrpení nevinných lidí. Přimlouváme se za pokoj ve světě – za smíření mezi lidmi, manžely, přáteli i nepřáteli.

Prosíme za nemocné, zůstávej s umírajícími, potěš ty, kdo jsou odchodem svých milých zarmouceni.

Ty jsi vstal z mrtvých, přemohl jsi smrt, ty stačíš i na to, co my jsme už vzdali. Ve tvém jménu společně voláme: Otče náš... Amen

POSLÁNÍ

Odstraňte starý kvas, abyste byli novým těstem, vždyť vám nastal čas nekvašených chlebů, neboť byl obětován náš velikonoční beránek, Kristus. Proto slavme velikonoce ne se starým kvasem, kvasem zla a špatnosti, ale s nekvašeným chlebem upřímnosti a pravdy. (1K 5,7–8)

POŽEHNÁNÍ

Spas lid svůj, Hospodine, a požehnej dědictví svému, a pas je, i vyvyš je až na věky. Amen

Píseň č. 443 Přijď, Králi věčný náš (1)

NA LODI BEZ JEŽÍŠE PO RUCE

VSTUPNÍ SLOVA

Povstane Bůh, a rozprchnou se jeho nepřátelé, na útěk se před ním dají, kdo ho nenávidí. Odvaneš je jako dým. Tak jako taje vosk před žárem ohně, tak zhynou před Bohem svévolníci. Spravedliví se však zaradují a jásotem budou oslavovat Boha, budou se radostně veselit. (Ž 68,1.5.7) Amen

PÍSEŇ č. 68 Když Bůh v své moci povstane (1–2.12)

MODLITBA

Děkujeme za pozvání slavit dnes tvůj den, Pane. Děkujeme, že máme kam přijít pro naději a sílu k životu. Děkujeme, že máme kde potkat důležité věci života. Děkujeme, že tobě můžeme předložit úzkost, pochybnosti a otázky, a uslyšet tvoji odpověď.

Takto očekáváme na zvěst příběhu tvého Syna. Vždyť bez Ježíše bychom sotva mohli přicházet s takovým očekáváním a takovou důvěrou. V něm přichází tvé světlo do temnot strachu a beznaděje.

Víš, že se na tebe a tvé věci, ale ani na sebe, neumíme vždycky dívat Ježíšovým pohledem. Přitom je to tak důležité – pro naši víru i pro tebe. A tak prosíme: buď nám tak blízko, jak jsi byl blízko lidem kolem Ježíše, a vzbuzuj víru, tak jako ji vzbuzoval Ježíš. V jeho jménu prosíme: Otče náš... Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

První čtení Písma svatého je z knihy proroctví Izajáše, z kapitoly 43., od 1. do 7. verše:

Nyní toto praví Hospodin, tvůj stvořitel, Jákože...

PÍSEŇ č. 334 Kristus Pán vstal z mrtvých

KÁZÁNÍ

Druhé čtení, které je i základem kázání, je vzato z Evangelia podle Jana, 6. kapitoly, od 16. do 21. verše:

Když nastal večer, sestoupili jeho učedníci k moři...

1. Když tomu příběhu nasloucháme, jsme – zrovna jak ti učedníci – na cestě. Neplujeme do Kafarnaum, ale putujeme stále dál od Velikonoc. V zádech máme jedinečně nadějnou a silnou událost: Kristus Pán vstal z mrtvých. Slavili jsme, že Bůh nenechal světlo spásy padnout do temnot smrti. Byli jsme pozváni ke stolu, kde ten živý Pán obdarovává chlebem života. Dokáže bohatství této naděje, světla, chleba sytit i uprostřed všedních dnů? Může jejich síla nést a držet uprostřed vysilujících beznadějí, které na nás dotírají? Nebo je to jen kostelní radost a tak trochu sváteční omáčka? Drží nás a nese síla toho příběhu, i když se té události – z našeho pohledu – vzdalujeme, tak jako Ježíšovi učedníci? A kudy nám do života tahle podivuhodná síla proudí? Kde ji potkat? Evangelistu Jana tohle hodně trápí, a tak když vypráví o plavbě učedníků od hory nasycení, myslí přitom na své bratry a sestry, a tedy i na nás.

2. Ježíš je na hoře – sám. A učedníci – také sami – dole. Tohle je právě povelikonoční zkušenost. Ježíš je ten Vzkříšený, ale je „nahore“, tam, kde je dobře. Tam, kam nemohou a nedoléhají problémy nás dole: ani každodenní starost o chleba, která dokáže na leckoho citelně dolehnout; ani nejistoty, jež se nás zmocňují, když myslíme na ty, které máme rádi; ani úzkost z toho, co se stane, když nezvládnou různé běsy, co se ve mně skrývají... Ale k těm problémům nás dole patří i to, jak si na nás umějí vyskakovat dějiny v podobě různých mocichtivých či autoritativních vůdců, co nerespektují domluvená pravidla. Anebo síla a moc peněz, za něž, alespoň podle některých, jde koupit všechno a každý. A konkrétně pro učedníky je to i nepřízeň, jak ji někdy citelně umí dát znát okolní společnost – i když z tohoto hlediska se plavba církvi posledními dvaceti pěti lety v této zemi podobá spíš jízdě výletním parníkem. Ale mezitím vlny pronásledování prožívali a prožívají Kristovi svědkové jinde ve světě, a zdaleka ne jen mezi muslimy.

Tyhle síly, přivaly a bouře mají bibličtí svědkové na mysli, když mluví o moři. Proto i při vyprávění o putování po Genezaretském jezeře musí evangelista správně říci: vypluli na *moře*. Protože tady nejde o zeměpis, ale o zkušenost víry s těmi silami, co s námi tady dole dokážou občas pěkně zacloumat. Ostatně, kdo byl někdy vydán napospas rozbouřené vodě či záplavám, taky moc dobře ví, o čem je řeč.

3. Padla tma. Učedníci jsou na lodi – bez Ježíše po ruce. Moře se probudilo. A s ním to vše, co v sobě moře skrývá, a začalo si dělat, co chce. Poklidná hladina se rozbouří a dorážející vítr i vlny ukazují učedníkům, kdo je tady pánem. Jako vlna za vlnou dorážejí neúprosně – a vítězně – velké problémy i všední starosti, když máme pocit, že na ně nestačíme; ztělesňují se úzkosti a obavy z nevladatelnosti života, a do toho ještě nepřízeň doby. A církev v té lodičce si najednou uvědomuje, na co všechno jsme krátkí, co nás dokáže rozhodit, zahnat do kouta, co nás zbavuje víry, naděje, lásky, a také důvěry, že tyhle Ježíšovy postoje v našem světě a životě něco zmůžou.

4. Veslování v tom běsnícím nečase už nějakou chvíli trvá. Dvacet pět až třicet stadií, to je pět kilometrů, zhruba půlka Genezaretského jezera, co mu evangelista správně říká moře. A tak mají učedníci i dost času na otázky: Co pro nás teď znamená Ježíš? Co zůstalo z toho velikonočního chleba? Kde je síla evangelia o živém Kristu? Jak je to v těchto temnotách s tím světlem, co ho údajně žádná tma nepohlítí? Co rozhoduje: Ježíš, Vzkříšený Pán – nebo tyhle vlny, které na nás dorážejí z okolních temnot? Co pro nás teď znamená Ježíš tam nahoře? A zajímají ho vůbec tam nahoře problémy nás tady dole? Nenechal nás všemu tomu napospas? Někdy se nám ty pochybnosti a otázky honí hlavou tak moc, že si, tak jako učedníci tady (na rozdíl od jiných podobných vyprávění), ani nevzpomeneme, že by šlo volat „Pane, zachraň nás, hyneme...!“ Jako bychom za svou přijali tu pravdu, kterou zastrašuje to rozbouřené moře: Tady jsem pánem já! Ten váš Ježíš, ten sem nepatří.

5. Ale samozřejmě, že patří. A patří sem – do té rozbouřené a nezkrotné každodennosti – jako Vítěz. Však už také přichází. A přichází jako vítěz. Vykračuje si po tom moři jako po bitevním poli po vyhrané bitvě. A z kroků toho přicházejícího je jasné, že mu záleží – právě na tom, v čem se sami plácáme nebo rovnou topíme. To ale

nemusí to být vždycky jasné naší víře, zvláště když už před tím přivalem vln rezignovala. A tak učedníci nezačnou hned vyzpěvovat „Nevěrný, nekřesťan, pochybovat přestaň“, ani jásat „Království Boží blíž a blíž k nám všem se blíží...“ a místo toho se zatím jen bojí bázní velikou. Jak pastýři na betlémských pláních. Nebo ženy u Ježíšova hrobu. Protože když člověku dojde, že ten Kristus je živý, a nejen živý, ale ještě se i živě o nás zajímá, padne na něj bázeň, která je větší než jakákoli tréma: Kdo jsme my, že i nás tohle smí potkat?

6. Já jsem – nebojte se! Tak odpovídá na tuto bázeň živý Kristus. Tak stvrzuje, že je s námi jako živý a vždy znova přítomný. Já jsem, zní jeho ujištění. Proznívá tu ta zvláštní Hospodinova blízkost Mojžíšovi, blízkost Boha Izraele, který dal svému lidu, zmítanému otroctvím a nevírou, projít úzkostmi moře Rudého. Je to blízkost Boha, který nezůstává s nezájmem kdesi v tom svém „nahoře“, kam by už nezasahovaly problémy, jejichž síla nás tady dole válčuje. Je to blízkost Boha, který se nechá naší bezmocí zasáhnout, a ujišťuje: Jsem v tom s vámi, s vámi tady dole.

Já jsem, zní Kristovo ujištění. To slovo zároveň zpřítomňuje sílu příběhu, jímž jeho Otec vyznačil cestu záchrany. Sílu, která jemu samému dala vítězně projít úzkostmi smrti a hrobu. A zpřítomňuje i blízkost vysvobození, navzdory tomu, že nám lidem se nejjistější budoucností zdá být záhuba. Zpřítomňuje blízkost života zachráněného, který nepřemůže ani smrt.

A proto nebojte se! Přítomnost tohoto Pána ruší strach. Vytváří prostor naději i pokoji. Nebojte se, přestože žijete ve světě, kde tolik věcí strach nahání. Nebojte se, přestože vám tolik vichrů dává pocítit vaši vlastní neschopnost a omezenost. Nebojte se, přestože ve vás úděs vzbuzuje pomýšlení, jak by pro člověka mohlo dopadnout setkání s živým a svatým Bohem. Nebojte se. Jeho divná a dobrá moc vám dá svou sílu... a věrně povede každý krok.

7. Vyprávění přítom nekončí kdovíjakým happy endem. Ten blízký Pán, co si tak vítězně vykračuje po moři, tentokrát neučinil zážrak, aby to moře uklidnil. Neumetl učedníkům bezproblémovou cestu dál. Dokonce si ani s nimi nesedl do lodi. Dal jim však – výrazně, citelně, jednoznačně – potkat svou blízkost. Oni ho chtěli ho vzít na loď – možná jako záruku, že bude líp. Ale on se nedal připoutat jako po-

jistka, ani jako důkaz, natožpak nějaká relikvie. Vždyť jako živý Pán nepatří natrvalo mezi nás. Díky němu však udělali jinou zkušenost: ta zbývající vzdálenost ke břehu, která se předtím zdála být nekonečná, najednou ztratila svou nekonečnost. Loď se hned ocitla u břehu, k němuž jeli.

Tenhle průhled nám chce otevřít evangelium Kristova vzkříšení: Když on vstal z mrtvých, pak už nic nám neublíží. Není tu jen to dorážející moře. Je tu – především – ten, který je s námi. Ten Živý, Vítěz nad smrtí i nad mořem. Je s námi a čas od času nás překvapí: Dá ožít nějakému příběhu. Otevře průhled, když je cesta nejvíc zatarasená. Dá zaznít velikonoční melodii, díky níž ti poskočí strachem sevřené srdce. A najednou je jasné: Neztratili jsme se v bouřích tohoto světa tomuto velikonočnímu Vítězi – a on se neztratil nám. Amen

MODLITBA

Dáváš uvěřit, že břeh slávy Božího Království není zdaleka tak nekonečně vzdálený, jak se nám občas zdá, Pane. Patří ti náš úžas, že tvé evangelium takto zahání naši nevíru. A patří ti i hlasitá písnička vděčnosti, že ti ještě pořád stojíme za to, aby nás tvoje evangelium právě takhle potkávalo. Amen

PÍSEŇ č. 660 Buď Bohu všechna sláva, čest

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Tvé Slovo, Pane, z nás tvoří posluchače tvého příběhu. Prosíme za toto společenství i celou tvou církev: ať tu má za každých okolností rozhodující slovo právě toto jedinečné poselství. *Spolu tě prosíme: Pane, smiluj se.*

Tváří tvář Ježíši bylo možno vyslovit pochybnosti i námitky. Dávej odvahu přicházet otevřeně s tím, čemu nerozumíme. A kazatele, pastýře i učitele církve chraň před nabubřelostí a sebejistotou majitelů pravdy. *Spolu tě prosíme: Pane, smiluj se.*

Tvé evangelium proráží cestu časem. Prosíme za křesťany, kteří se ustrašeně schovávají před náporů současnosti nebo žijí s pocitem, že jsou na světě čím dál zbytečnější. *Spolu tě prosíme: Pane, smiluj se.*

Obdarováváš víc, než si dokážeme připustit. Prosíme za ty, kdo dosáhli v životě úspěchů, bohatství, postavení. Chraň před namyšleností a arogancí. *Spolu tě prosíme: Pane, smiluj se.*

Obdarovals nás i tím, že smíme žít v bezpečné, svobodné a blahobytné části světa. Prosíme za ty, kdo přicházejí o domov, bezpečí a jistoty každodenního živobytí kvůli válce, nenávisti a kořistnictví silnějších. *Spolu tě prosíme: Pane, smiluj se.*

Otevírej naše srdce, abychom vždy znovu hledali, s kým potřebným se sdílet a komu skutkem dosvědčit tvé milosrdenství. *Spolu tě prosíme: Pane, smiluj se.*

Cestu záchrany jako cestu k tobě a tvé budoucnosti otevřel tvůj Syn. Dej nám vždy čerstvou chuť právě jej následovat. *Spolu tě prosíme: Pane, smiluj se.* Amen

POSLÁNÍ

Tyto věci mluvil jsem vám, abyste ve mně pokoj měli. Na světě soužení míti budete, ale vzchopte se, já jsem přemohl svět. (J 16,33)

POŽEHNÁNÍ

Neboj se, vždyť já jsem s tebou, nerozhlížej se úzkostlivě, já jsem tvůj Bůh. Dodám ti odvahu, pomoci ti budu, budu tě podírat pravici své spravedlnosti. Amen

PÍSEŇ č. 347 Nastal nám čas přeradostný (5. 8)

CO VŠECHNO JE NÁM K DOBRÉMU
mezi nanebevstoupením Páně a sesláním Ducha svatého

VSTUPNÍ SLOVA

Milost našeho Pána Ježíše Krista, láska Boží a přítomnost Ducha svatého buď se všemi vámi!

Ať se zaradují všichni, kdo se k tobě utíkají; věčně budou plesat, když je budeš chránit, jásosem tě budou oslavovat ti, kdo milují tvé jméno. (Ž 5,12) Amen

PÍSEŇ č. 660 Buď Bohu všechna chvála

MODLITBA

Náš věčný Bože, ty jsi svou mocí povýšil k sobě na nebesa našeho Pána Ježíše Krista, uvedl jsi jej do své slávy a svěřil jsi mu vládu nad tímto světem.

Podle nás se to ale málo projevuje na stavu světa, nedokážeme poznávat, kde a jak se jeho vláda prosazuje, kde je mezi námi již nyní přítomno jeho království. Odpusť, prosíme, když sami svým jednáním a svými slovy Kristovo vyvýšení znevěrohodňujeme, když své vyznání činíme prázdným a planým.

A daruj nám, prosíme, svého Ducha, který by nás naučil, jak se k tobě s důvěrou obracet, oč prosit a oč usilovat. Ducha, který by nás vedl správným směrem a dal nám odvahu vzhlížet k nebeským skutečnostem a k tvému dílu, které je bez ustání hodno naší chvály a dobrořečení. Amen

ČTENÍ PÍSMO SVATÉHO

První čtení je z Evangelia podle Jana, 16. kapitoly, od 7. do 15. verše, kde Ježíš svým učedníkům říká:

Říkám vám pravda: Prospěje vám, abych odešel...

KÁZÁNÍ

Základem kázání jsou slova apoštola Pavla, zapsaná v Listu Římanům, v 8. kapitole, od verše 26. do 28.:

Tak také Duch přichází na pomoc naší slabosti. Vždyť ani nevíme, jak a za co se modlit, ale sám Duch se za nás přimlouvá nevyslovitelným lkáním. Ten, který zkoumá srdce, ví, co je úmyslem Ducha; neboť Duch se přimlouvá za svaté podle Boží vůle. Víme, že všechno napomáhá k dobrému těm, kdo milují Boha, kdo jsou povoláni podle jeho rozhodnutí.

Připadali jste si někdy osamělí? Nejspíš každý z nás, sestry a bratři, ten pocit zažil. Někdy je přitom člověk opravdu sám. Ale osamělý a osamocený se může také cítit uprostřed davu. To když něčemu nerozumím, nedokážu se s okolím ztotožnit, nemohu s ostatními prožívat to, co prožívají druzí. I tak může být člověk sám. Protože se třeba právě s někým rozloučil.

Osamění není nic příjemného. Jsem-li sám, je to zlé. Nemám se o koho opřít, s kým se poradit. Vtírají se otázky, zda to či ono zvládnou, zda na to mé síly stačí. Osamocenost oslabuje. Už předem ubírá síl, dopředu nám svazuje ruce.

A nejspíš právě takovou osamocenost prožívají učedníci poté, co se rozloučili s Ježíšem. V krátkém čase už podruhé. Prvně, když jej pochovali. Pak ale došlo k nečekanému setkání se Vzkříšeným. Pán s nimi sice nebyl jako dříve, ale oni věděli, že nejsou sami. Jenže i tato doba teď skončila. Po čtyřiceti dnech Ježíš vstoupil na nebesa (to si církev připomněla ve čtvrtek, v den nanebevstoupení Páně). A jeho učedníci zůstali na zemi. Sami. Po rozloučení nastalo odloučení.

Podobně je tomu i dnes. Ježíš není tak bezprostředně nablízku, že by bylo možné jej vidět a přímo s ním mluvit. Nelze k němu někoho poslat: „Běž a zeptej se ho“. Námitkám proti víře, např. proti víře ve vzkříšení, nelze čelit odkazem na Ježíše chodícího po naší zemi. Z tohoto pohledu jsme jako jeho učedníci osamocení. A být sám, jak nám

zkušenost potvrzuje, to není nic moc. Oslabuje nás to, svazuje, a někdy nás to činí úplně „nemožnými“.

Právě to je situace, kterou si jako Ježíšovi učedníci, jako církev, připomínáme v závěru velikonočního období. Ježíš vstoupil na nebesa, my zůstáváme na zemi. Ale i v této chvíli osamění smíme od Pána něco očekávat. Něco vyhlížet. Smíme vyhlížet to, o čem svědčí apoštol Pavel v Listu Římanům: Vyhlížíme Ducha, který přichází na pomoc naší slabosti. Očekáváme Božího Ducha, Boží přítomnost. Očekáváme, že nám bude ve svém Duchu nablízku.

Toho Ducha Ježíš svým učedníkům zaslíbil, že jim jej pošle od Otce. A my jsme nyní v období církevního roku, které nám připomíná, jak učedníci na příchod tohoto slíbeného Ducha čekali. Má to svůj význam i pro nás. I my někdy v životě pocítujeme osamocenost. Zdá se nám, jako by na nás Bůh zapomněl, nechal nás napospas. A čekáme, kdy to skončí, kdy přijde nějaký mocný impuls. Vyhlížíme příchod něčeho nového. Jako jednotlivci, ale i jako církev.

A právě tady si můžeme uvědomit, že pro dobu tohoto čekání je nám – v daru Ducha svatého – dána veliká pomoc. Od apoštola Pavla pak smíme slyšet, v čem že se pomoc Ducha děje: v tom, že se za nás přimlouvá. Ono to trochu vypadá jako kruh: Ten, který zkoumá srdce, tedy Bůh, ví, za co se Duch přimlouvá, protože Duch se přimlouvá podle Boží vůle, v souladu s Boží vůlí. Jenže v tom jsou ukryta dvě nesmírně důležitá ujištění:

Za prvé je v tom ujištění, že Bůh o nás ví. Protože se sám u sebe za nás v Duchu svatém přimlouvá. On si nás – sám sobě – připomíná. I kdyby nás okolnosti tlačily sebevíc k přesvědčení, že na nás Bůh zapomněl, není tomu tak. A i kdybychom se my sami přestali u Boha za sebe navzájem přimlouvat, nejsme bez přimluvce. Sám Bůh se jím stává. Sám u sebe se za nás přimlouvá. Prosí za nás, klade si nás na srdce, staví si nás před oči. Nesejdeme mu z mysli, neboť si ty naše životní příběhy a peripetie neustále obnovuje a oživuje ve svém vědomí. Nedejte se zvíkat v té jistotě, že Pánu Bohu se nikdo neztratí. On o vás ví. I kdybyste si připadali sebevíc osamělí, on vás neopouští. Pamatuje si vás a stále na vás pamatuje. Na každého, na všechny. Na tento sbor, na vás, kdo do něj patříte.

Stejně důležité je i to druhé ujištění: Duch svatý se přimlouvá podle Boží vůle. V souladu s tou nejvyšší a vždy rozhodující vůlí. My jí nemusíme rozumět, často ji ani nechápeme, ptáme se: „Proč a jak?“ Ale přesto se na ni smíme spolehnout. V pevném přesvědčení, že je to ta nejlepší vůle o nás. V souladu s ní jsme Bohem Bohu připomínáni. Je to o mnoho lepší, než když se připomínáme my sami. My se totiž často připomínáme pouze (nebo hlavně) v souladu se svojí vlastní vůlí. Tím Boha jakoby bombardujeme. Prosbami, jak my to chceme. Představami, jak by to mělo být podle nás. Tím, jak to vidíme my. Bůh je však naším přimlůvcem u sebe sama podle své vlastní dobré vůle, ne podle té naší. Což je druhá důležitá jistota, kterou smíme mít a v níž smíme žít.

Kéž bychom toužili tohle přimlouvání Ducha za nás alespoň zaslechnout, abychom tím byli ovlivněni i my sami. Aby tím bylo ovlivněno naše myšlení, naše vlastní prosby. Abychom na Boží vůli měli nějaký podíl, abychom žili v souladu s ní, nevzpouzeli se a neprotivili se jí.

Nakonec Pavel napíše: „Všecko napomáhá k dobrému těm, kdo milují Boha.“ Všecko. Dokonce i to, když prožijeme osamocení, osamělost. I to, když se nám zdá, že jsme ponecháni sobě. (Ačkoli tomu tak není, to jen my to tak nejednou prožíváme.) I to může mít své klady a být k dobrému.

Podobně jako je dobré, když otec a matka tu a tam, ale postupně čím dál víc, nechají děti samotné, aby dělaly věci bez pomoci rodičů. To pomáhá dobrému. Pomáhá to rozvoji odpovědnosti, podporuje to dozrávání, správný vývoj, dospívání. Nemůžete ještě ve třiceti vodit synáčka či dcerunku za ručičku a všechno za ně dělat. Právě tak i my smíme – díky Božímu přícházení v Duchu – dozrávat a dospívat. Učíme se odpovědnosti, kterou před Bohem neseme. Před Bohem, který – jak píše apoštol – zkoumá naše srdce.

A takto nás Bůh učí i tomu, abychom na něj spoléhali. Abychom se mu s důvěrou odevzdali. Ujišťuje nás, že nejsme osamělí, i když si tak sebevíc připadáme. Protože on je s námi, on se nás nevzdal. Překvapivě to smíme nejvíc a nejlíp poznat právě v těch momentech osamění. Tak jsou nám i ty krize k dobrému. Otevírají nám, co bychom bez nich nepoznali a neprožili: že i tehdy – nebo právě teh-

dy – je nám Bůh blízko. Bylo by škoda, kdybychom o toto poznání Boží blízkosti byli ochuzeni.

Učíme se tak důvěře, že na něj se můžeme vždycky spolehnout, že on nás nikdy nezlame. Že naše volání „Přijď!“ nezůstává nevyslyšeno. Amen

MODLITBA

Obrat' nás, Hospodine, k sobě, a my se k tobě navrátíme. Přemáhěj naší slabost, povzbuzuj nás v dobrém, abychom byli stále více tvoji, abychom dozrávali do plnosti víry. Amen

PÍSEŇ č. 373 Ó sešli Ducha svého

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Náš Pane Ježíši Kriste, očekáváme naplnění tvých zaslíbení, že nám dáš svého Ducha. Vyhlížíme, kdy tvůj Duch zavěje a promění všechno stvoření, utvoří je nově v souladu s Boží vůlí a zákony tvého království. U tebe se proto nyní přimlouváme:

Sešli svého Ducha na ty, kdo se cítí být osamělí, kdo jsou nepochopeni druhými, kdo byli zrazeni a opuštěni. Dávej jim zažít svou solidaritu, blízkost a přijetí ve tvé milostiplné náruči.

Sešli svého Ducha na ty, kdo se museli rozloučit s nějakým blízkým člověkem a kdo následně prožívají prázdnotu a zármutek. Dej jim poznat útěchu, kterou jsi pro nás vybojoval, když jsi přemohl i samu smrt.

Sešli svého Ducha na ty, kdo mají na starosti výchovu dětí, formování mladé generace a její vedení k dospělosti a odpovědnosti. Dej odvahu napomínat a jednoznačně ukazovat dobrý směr, ale též dávat prostor a svobodu.

Sešli svého Ducha na ty, kdo rozhodují o životě druhých, na jejichž slově závisí válka nebo mír. Dej jim poznat, že hájit zájmy spravedlnosti a prosazovat dobré nejde násilím a zbraněmi.

Sešli svého Ducha na všechny, kdo pomáhají slabým, nemocným, příliš malým nebo naopak příliš starým. Dávej jim sílu k jejich službě, uč je soucítit a prokazovat milosrdenství.

Sešli svého Ducha na svůj lid po všem světě, aby hledal jednotu, nedal se víc určovat rozdílnými pohledy a názory, ale naopak vyhledával a zdůrazňoval, co nás spojuje a je nám všem společné.

Sešli svého Ducha na tento náš sbor, aby byl společenstvím otevřeným, připomínej se všem v tomto sboru pokřtěným a třeba jen formálně ke sboru patřícím, že zde mají své místo.

Ve tvém jménu společně k Bohu voláme: Otče náš... Amen

POSLÁNÍ

Svlečte ze sebe starého člověka i s jeho skutky a oblečte nového, který dochází pravého poznání, když se obnovuje podle obrazu svého Stvořitele. (Ko 3,9–10)

POŽEHNÁNÍ

Bůh pokoje, který pro krev stvrzující věčnou smlouvu vyvedl z mrtvých velikého pastýře ovcí, našeho Pána Ježíše, necht' vás posílí ve všem dobrém, abyste plnili jeho vůli; necht' v nás působí to, co se mu líbí, skrze Ježíše Krista. Jemu bud' sláva na věky věků! Amen

PÍSEŇ č. 426 Tvá, Pane Kriste, věc to jest

SVATODUŠNÍ CHLÉB ŽIVOTA

VSTUPNÍ SLOVA

Požehnaný Pán, každého dne za nás nosí naše břímě, Bůh spasitel náš. On jest Bůh náš, Bůh vítězství. Hospodin Pán ze smrti vyvádí. (Ž 68,20n) Amen

PÍSEŇ č. 604 Buď sláva Bohu, chvála Otci

MODLITBA

Bože, daroval jsi nám život, abychom byli na cestě k tobě. Oznámil jsi tu cestu v příběhu vysvobození svého milého lidu Izraele. Trval jsi na ní přes to, kolikrát ses potkal s lidskou nevěrností, vzpurností i beznadějností. Nám tvé pozvání na cestu spásy zaznělo v příběhu Ježíše Krista. Odtud víme, že chceš být i náš vůdce. Buď tedy ty sám náš Bůh, jako jsi Bůh Abrahamův, Izákův a Jákobův, Bůh Izraele a Bůh všech národů, Pán nad nebesy i zemí. Přijď svou dobrou mocí také k nám, zaujmi nás zvěstí pravdy. Smiluj se nad námi, Pane. Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

První čtení poslyšte ze 78. žalmu, verše 3. až 8. a 11. až 24.:

Co jsme slýchali a o čem víme...

PÍSEŇ č. Svítá 135 K svobodě je dlouhé putování (EZ č. 95 Nuž Pánu zvučně zpívejme)

KÁZÁNÍ

Základ kázání je z Evangelia podle Jana. Nejprve z 6. kapitoly, verše 30. až 40., pak z kapitoly 16., verše 13. až 15.:

*Řekli mu: „Jaké znamení učiníš, abychom je viděli a uvěřili ti?
Co dokážeš?...“*

Jakmile přijde on, Duch pravdy, uvede vás do veškeré pravdy...

Jak pracuješ? Co dokážeš? – ptají se zástupy Ježíše a ptáme se dnes, na Hod Boží svatodušní, my s nimi. Kde je vidět, že něco zmůžeš? Kde to máme hledat, kam máme jít, abychom se o tom ujistili? Jaká činíš znamení, která mohou přesvědčit, že tvůj příběh není uzavřená kapitola? – Nejsou to otázky nepatřičné, a nejsou to otázky lidí, kterým víra nic neříká. Jsou to otázky, které vyvstávají – a mají vyvstávat – v našem srdci, v našem sboru, uprostřed společenství Ježíšových učedníků, bratří a sester. V Janově vyprávění o Ježíši narazíme na takové otázky každou chvíli. Mohli bychom dokonce říci: víra, která si je neklade, přestává být vírou. A církev, sbor, kde jim nedovolí zaznívat, přestávají být církví, sborem.

Slavíme dnes Hod Boží svatodušní – dar Ducha pravdy. Podle evangelisty ten Duch připomíná a zpřítomňuje Ježíšova slova jako odpovědi na otázky, které klade víra.

Klást otázky – s důvěrou, že může zaznít odpověď, to samo už je darem a projevem toho Ducha pravdy, Ducha svatého. S touto důvěrou se ptejme a naslouchejme odpovědím.

Jak pracuješ? Co dokážeš? – ptaly se zástupy Ježíše. Otcové naši dostávali manu. Připomínají ten dávný „chléb náš každodenní“, který ve starozákonní dějeprevě sytil Boží lid na předlouhé cestě pouští, od velikonočního vysvobození až do cíle v zaslíbené zemi. A když zástupy řeknou „otcové naši“, připomínají i vzpurnost, se kterou ti otcové často odmítali jít po neprošlapané cestě k vysvobození. Cítí teď jejich potomci taky nějaké nebezpečí? Bojí se riskantnosti a nezajištěnosti cesty za Ježíšem?

Každopádně víme, jak neradi máme nezajištěnost my sami. Ve věcech života praktického i v životě naší církevní pospolitosti. Leckdy bychom rádi, kdyby Ježíš – jako Pán církve – zajistil jasný a jistý výhled. A když „k svobodě je dlouhé putování“, aby přitom bylo jasnější, jak nás vede za ruku a že my se opravdu nemusíme bát.

Co na to on? Upozorňuje, že manu jako chléb k životu – chléb na každý den, chléb každodenní, vezdejší – Božímu lidu ten nebeský Otec dává. Dar chleba z nebe není jen odbytá historka z biblické dějiny. Je to dar přítomný. I teď, i dnes se pro vás rozdává. Můžete být obdarováni. Jste obdarováni.

Dávej nám ho stále, na každý den znova!, vyhrknou v odpověď zástupy. Zbrkle, nelogicky. Dávej nám dávaný chléb? Zase v tom slyšíme touhu po každodenní jistotě: Tak už začni! A hlavně ukaž, kam si pro tu nebeskou menáž můžeme každého dne dojít.

A tu Ježíš překvapí. Nepošle tazatele do svaté země, podívat se zdali tam nezbylo many, byť jen jako suvenýr pro turisty. Ani je nepošle na poušť k nějakému guruovi, který by podle starodávných receptů chléb života uměl připravit. Nezopakuje div nasycení, ani nevytáhne nějaký speciální křesťanský energy drink či pilulky s ještě neobjevenými vitamíny.

Místo toho řekne: Já jsem – ten chléb života. Chléb života z nebe. Chléb pravý, skutečný, jedinečný, nenahraditelný. Jak to myslíš?

Když Ježíš řekne „Já jsem“, proznívá v tom to nejryzejší z příběhu Boha Abrahamova, Izákova a Jákobova, totiž ono „Jsem, který jsem“, jak to uslyšel i Mojžíš: „Jsem ten, který je – a bude – s vámi. Jsem s vámi v celém příběhu spásy, od vysvobození z otroctví až do cíle v zemi slíbené svobody a spravedlnosti. A mezitím jsem s vámi jako věrná posila.“

Jsem (a budu) s vámi, říká teď Ježíš – právě na znamení, že Bohu nejste lhostejní.

Jsem s vámi – na znamení, že Bůh sestupuje až do propastných hloubek lidského hladu po jistotě. Do hlubin zotročenosti touhou mít jistotu, byť se za tou jistotou skrývá hrozivá prázdnota. Jsem s vámi – na znamení, že Bůh sestupuje a je s vámi právě tam, kde si připadáte Bohu lhostejní. Kde se vytratil z vašeho každodenního obzoru. Kde se po něm už třeba ani neptáte, protože jste propadli obavě, že takové ptaní je jen projevem hladu, který stejně nikdo a nic nenasytí.

Když říká „Jsem s vámi jako chléb života“, dává konkrétní a nezaměnitelnou tvář Boží slitovnosti, solidaritě a milosrdenství. A proto se nám chlebem života, tedy manou na každý nový den, může

stát právě jeho příběh. Jako konkrétní příběh Boží blízkosti uprostřed vyhladovění a bezradného propadání do čím dál hlubší propasti. Takhle on pracuje, takhle se činí, tohle dokáže i pro nás.

Duch pravdy, jak ho Ježíš zaslibuje, nám otevírá uši i srdce, abychom jako odpověď na své otázky zaslechli právě tohle jeho „Já jsem (i s vámi) jako chléb života“. Abychom se v příběhu tohoto Syna nebáli vidět blízkost a hluboký zájem Otce i o nás. Aby pro nás nebesa přestala být nekonečně vzdálená a beznadějně lhostejná.

Ale když ten Duch pravdy zavěje, přihodí se ještě další věc: Tak jako v blízkosti Ježíšově přestalo být uzavřenou a odbytou kapitolou ono starozákonní „dlouhé putování ke svobodě“, tak teď díky tomuto Duchu přestává být uzavřenou a odbytou kapitolou i samotný příběh Ježíšův. Najednou to není dávná biblická historie (byť novozákonní), za níž se dá leda jezdit do svaté země, ale je to živá přítomnost. Tady a teď. Najednou to není jedna z mnoha náboženských informací, ale zvěst pravdy. Nosné poselství, kterým má cenu nechat se zvednout. Nosné pozvání, za nímž má smysl jít.

Výhled, který toto pozvání otvírá, je stejně úplný jako onen starozákonní oblouk od vysvobození z otroctví až po dokonaný dar zaslíbené země. Ježíš ujišťuje: Když se necháte pozvat k cestě, kde budete syceni chlebem života, neskončí vaše putování v nicotě smrti, zahynutí a zapomnění. Protože pravý chléb života dává sílu krokům a rozjasňuje oči a mysl na cestě k Boží budoucnosti: „Neboť toto je vůle mého Otce, aby každý, kdo vidí Syna a věří v něho, měl život věčný; a já jej vzkřísím v poslední den.“ Tohle ujištění smíte přijímat spolu s darem chleba života: nesměřujete k zahynutí.

Kdo zná příběh putování do zaslíbené země, ten ví, že na té cestě zahynulo celé jedno pokolení: ti, kteří odmítli uvěřit pozvání, že do zaslíbené země je vstup volný a Hospodin jim ji opravdu dává. Když Ježíš ujišťuje „Já jsem s vámi jako chléb života“, přemáhá i úzkost, co s námi bude, když jeho pozvání přijmeme, ale pak se na té cestě neosvědčíme. Člověk propadne strachu, nevěře, pochybnostem, dá přednost krátkodobým zájmům, nebo si prostě řekne, že Pánu Bohu na tom našem putování stejně už dávno přestalo záležet... Prostě odpadne a padneme.

A teď Ježíš řekne: „Dám vám povstat – v poslední den.“ Až celé to putování vstříc slávě Božího Království bude jednou u cíle, nebude to pro nikoho z vás den prohry, odsouzení nebo definitivního pádu, ale bude to den, kdy vám bude dáno povstat. Z nevěry, odpadlictví – ba i ze smrti. S tím chlebem života a k životu se nemusíte bát ani své slabosti, kvůli které nevydržíte nebo selžete. Protože moje blízkost a moje zaslíbení jsou pevnější než to, co vás strhává do beznaděje a zahynutí.

Znamená to, že se odteďka můžeme svévolně toulat? Pěstovat si nevíru, kašlat na pozvání k Boží budoucnosti, přestat se ptát, kudy kam a kudy dál za Ježíšem? Přestat hledat Boží Království? Duch pravdy nás vede jinam: Zpět ke chlebu života. A to znamená také – ke stolu, kde se rozdává chleba a víno. Jako znamení, že i vám je živý Kristus blízko. A že i nám se chce stát – a také stává – chlebem života.

Amen

MODLITBA

Zahledění do sebe přestáváme žít z tvého evangelia, Pane. Málo čekáme od tvé obživující blízkosti. Ale zaslechli jsme ujištění o slíbené blízkosti tvého Ducha, o životodárné síle příběhu Ježíše. Děkujeme, že obnovuješ očekávání a důvěru a i z nás tvoříš věrohodné a plnokrevné svědky příběhu spásy.

Amen

PÍSEŇ č. 370 Jak čerstvých vod jelen žádá (1–4)

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Náš Pane, obracíme se k tobě jako k dárci chleba duchovního i tělesného a prosíme:

Dávej svůj chléb všude, kde lidé trpí hladem, zvláště národům, na něž dopadlo kořistnictví druhých. Dávej svůj chléb jako sílu k milosrdenství všude, kde vládne sobectví a pýcha; všude, kde nikoho nezajímá nouze druhých. Dávej chléb všem, kdo ztrácejí příležitost

k obživě; všem, kdo hladovějí na útěku před násilím. Dávej chléb všem, kdo víc věří své beznaději než tobě. Dávej svůj chléb i těm, kdo se topí v nadbytku. Dávej svůj chléb i tam, kde lidé zapomněli, komu děkovat, a nevidí, s kým se sdílet. Dávej svůj chléb – a otevírej srdce zahořklá závistí, zotročená sobectvím, otupělá nadbytkem. Církvi dávej chléb, aby očekávala příchod tvého království. Osamoceným dávej chléb, který je uvede do společenství. Syť každý hlad duše i těla – a nám otevírej oči i srdce, abychom se k tobě, chlebu života, nebáli sami přicházet i druhé pozvat. Smiluj se pro Ježíše Krista, který s tebou a Duchem svatým kraluje na věky. Společně tě prosíme: Otče náš...
Amen

POSLÁNÍ

Ti, kdo se dají vést Duchem Božím, jsou synové Boží. Nepřijali jste přece Ducha otroctví, abyste opět propadli strachu, nýbrž přijali jste Ducha synovství, v němž voláme Abba, Otče! Tak Boží Duch dosvědčuje našemu duchu, že jsme Boží děti. A jsme-li děti, tedy i dědicové, spoludědicové Kristovi; trpíme-li spolu s ním, budeme spolu s ním účastni Boží slávy. (Ř 8,14–17)

POŽEHNÁNÍ

Hospodin strážce tvůj, Hospodin zastínění tvé tobě po pravici. Nebude bít na tě slunce ve dne, ani měsíc v noci. Hospodin tě střežiti bude před vším zlým, stráž držeti nad duší tvou. Hospodin stráž nad tebou držeti bude, když vycházeti i vcházeti budeš, od tohoto času až na věky.
Amen

PÍSEŇ č. 449 Pochválen budiž Pán Bůh náš

VYVOLENÍ, POSVĚCENÍ, VYKOUPENÍ

VSTUPNÍ SLOVA

*Ztišením se sluší tebe chválit, Bože, na Sijónu, plnit tobě sliby.
K tobě, jenž modlitby slyšíš, přichází veškeré tvorstvo. Blaze
tomu, koho vyvolíš a přijmeš, aby směl pobývat ve tvých ná-
dvořích. (Ž 65,2–3.5a) Amen*

PÍSEŇ č. 65 Na Siónu se čest ti dává

MODLITBA

Hospodine, Bože náš, ty jsi nás povolal z nicoty do svého po-
divuhodného světla. Postavil jsi nás na samý vrchol stvoření a učinil
svým protějškem. Připoutal jsi nás k sobě provázky svého milování.
Děkujeme ti za to. Nejsme v tomto světě bludnými Holanďany. V tobě
máme svůj přístav a v něm bezpečí. Tvůj příklon k nám nás vysvobo-
zuje z malomyslnosti a skepse, kterým tak snadno propadáme. Díky
němu máme odvahu vzepřít se silám, které se náš život snaží ponížit
a zničit. S tebou, Bože, chceme být spojeni v životě i ve smrti. Chvá-
líme tě zato, že je to pro oběť tvého Syna možné. Vděčně ho velebíme
za to, že se za nás vydal a my jsme byli pro jeho utrpení přijati za tvé
syny a dcery. Už nejsme příchozí a cizinci. Patříme do rodiny Božích
děti. Mezi ty, kteří jdou vstříc tvému Království a jednou spočinou u
tvých nohou. Prosíme, dávej nám svého Ducha, ať tam, kam nás vedeš,
jdeme po přímých cestách. Ať nebloudíme, ale řídíme se tvým Slovem.
A až jednou staneme před tvou tváří, nepočítej nám naše nedostatky,
ale sud' nás podle Kristových zásluh. Amen

ČTENÍ PÍSMY SVATÉHO

Z 10. kapitoly Evangelia podle Jana poslyšte Ježíšova slova za-
znamenaná ve verších 7. až 18.:

Řekl jim tedy Ježíš znovu: „Amen, amen, pravím vám, já jsem dveře pro ovce. Všichni, kdo přišli přede mnou, jsou zloději a lupiči...“

PÍSEŇ č. 240 Ó Jezu Kriste, Synu Panny čisté

KÁZÁNÍ

Text dnešního kázání čteme v epištole do Efezu, v kapitole 1., verších 3. až 14.:

Pochválen buď Bůh a Otec našeho Pána Ježíše Krista, který nás v Kristu obdařil vším duchovním požehnáním nebeských darů...

Milí bratři a sestry, tento oddíl je jednoznačně určen nám křesťanům. Předpokládá totiž u svých posluchačů víru v Boha Otce, zájem o Krista i povědomí o Duchu svatém. Jde o text adresovaný do církve. Ne nějak konfesně vymezené, ale do té univerzální, Kristovy. Obsah křesťanské víry je podle toho, co v něm čteme, vlastně velice jednoduchý: Je to životní poloha plynoucí z rozpoznání, že nás má Pán Bůh rád a že mu na nás záleží. I my se dnes účastníme bohoslužeb, nasloucháme jeho Slovu a zpíváme k jeho chvále, protože tuto představu nějakým způsobem sdílíme. V kostele se vedle toho neděje nic natolik senzačního, že bychom si to nechtěli nechat uniknout. Do kostela se chodí s díky na rtech a s očekáváním v srdci. Tyto projevy mívají k nejvlastnějšímu smyslu bohoslužeb. Přicházíme sem, abychom dali Pánu Bohu najevo, že vztah, který s námi svým oslovením navázal, je pro nás nanejvýš důležitý, že ho chceme aktivně rozvíjet a budovat i z naší strany. - K tomuto počínání nás vybízí i pisatel přečteného oddílu.

Všimněme si, jakým způsobem nás k tomu chce motivovat: Líčí dějiny Božího jednání s člověkem. Nikoli však ty viditelné, jako je třeba vyvedení Izraele z Egypta nebo Ježíšovo uzdravování. Apoštol upozorňuje na události lidskému oku skryté. Na to, co předcházelo dějinám lidských otázek a odpovědí. Tady nasazuje! A vyznává, že po tom, co na vlastní kůži zakusil Boží dobrotu, dospěl k přesvědčení, že

byl předmětem Boží lásky dávno předtím, nežli si tuto lásku uvědomil. Dříve než povstal svět. Dříve než se narodil. Dříve než Hospodina poznal a on ho v Kristu **obdařil vším duchovním požehnáním nebeských darů**. Autor listu žasne nad jemným a hlubokým předivem Boží lásky. Píše: „Ve svém Synu nás **již před stvořením světa vyvolil, abychom byli svatí a bez poskvrny před jeho tváří**.“ My lidé známe „lásku až za hrob“. Bůh vedle této lásky zná i „lásku před narozením“. Věděl o nás a miloval nás dávno před naším početím. Už tehdy nám dal místo ve svých plánech a učinil nás součástí své rodiny.

Máme v ní být jeho dětmi. Syny či dcerami. Možná si říkáme, co jiného bychom v ní mohli být. Předně bychom vůbec nemuseli být její součástí. Ale i kdybychom vycházeli z toho, že toto je dané, vezme, že rodina může mít také sluhy či otroky. I těmi bychom mohli být. Odsouzení k tomu potlačit své otázky a držet jen, jak se lidově říká, hubu a krok. Ale Hospodin nás povolal k tomu být jeho dětmi. Být kusem jeho bytosti, současně však být i samostatnými a svébytnými osobami s vlastní vůlí, důstojností a rozhodováním. Bůh nás nechce degradovat na své loutky, které se pohybují podle toho, jak nahoře tahá za provázky. Člověk není v jeho stvoření robotem, který nemá jinou možnost než poslouchat svého konstruktéra. Poslušnost, která se nemůže vzepřít, stejně jako láska, která nemá jinou možnost než milovat, je klam. Taková láska totiž není skutečnou láskou a taková poslušnost není skutečnou poslušností. Není v nich zápas, není v nich rozhodování, není v nich osobní nasazení. Je v nich jen trpná a nezměnitelná nutnost.

Hospodin chce, aby se jeho děti pro poslušnost stejně jako pro lásku rozhodly zcela svobodně. Ne z obavy, že když se nepomodlí, tak dostanou výprask či přijdou o kapesné. Přeje si, aby to bylo z rozpoznání, že mu my lidé vděčíme za život. Za vše, čím jsme a čeho se nám dostává. Božím stvořitelským záměrem bylo vytvořit klima, v němž člověk dospívá k tomuto závěru. A na jeho základě se pak sám svobodně rozhoduje pro to, co mu nabízí. Pán Bůh nás k tomu dobře vybavil. Dal nám rozum, schopný analyzovat i syntetizovat. Dal nám svědomí, které tíhne k pravdě. Dal nám srdce, které nade všechno staví lásku... Tyto nástroje nám mají pomoci ke **svatosti** nebo – jak to vyjádřila reformace – k životu podle Boží vůle. Kde přichází zkratka ro-

zum, tam přichází zkrátka Bůh. Kde je umlčován varovný hlas svědomí, tam je umlčován Bůh. Kde přestává být nejvyšší normou života láska, tam přestává být Bůh formující silou stvoření. Toto je třeba vědět! Na každého, kdo člověku bere svobodu a nutí ho přitakat dříve, než pochopí, je třeba si dát velký pozor.

Při usilování o **svatost** má křesťan obrovskou výhodu. Nemusí o ni usilovat v křeči. Nemusí se stresovat tím, že není schopen naplnit jí svůj život na sto procent. Křesťan totiž ve svém životním zápase není sám. Má na své straně Krista. Toho, který naplnit svůj život svatostí na sto procent schopen byl, jehož **obětí jsme vykoupeni** a pro jehož přebohatou milost stojíme před Bohem jako spravedliví, ačkoli sami ze sebe spravedliví nejsme. On je garantem našeho **spasení**. Když jsme na konci svých sil, ale stále je to ještě málo, stále jsme ještě „lehčí“, stává se na váhu vedle nás. Nikdo není tak svatý, že by jeho blízkost nepotřeboval, že by svůj život naplnil smyslem bez něj. Jan ve své 1. episto-
le píše: „Kdo má Syna Božího, má život. Kdo nemá Syna Božího, nemá život.“ Toto je jedna ze základních zkušeností víry. Život nelze postavit jen na tom, v čem jsme dobří a co se nám podařilo. Má-li být stabilní až do konce, je ho třeba budovat i na tom, co z lásky dostávám. Tohle je ta největší moudrost, kterou v Bibli nalézáme.

Od **Boha a Otce našeho Pána Ježíše Krista** dostáváme zaslíbení, že **až se naplní čas, Bůh přivede všechno na nebi i na zemi k jednotě v Kristu**. Navzdory všemu chaosu, který dějiny prostupuje. Navzdory našim selháním. Toto ujištění rozveseluje naši duši víc než neúčinnější psychofarmaka. Dává nám jistotu, že směřujeme-li v životě ke Kristu, činíme něco navýsost perspektivního. Kdo slyšel a přijal **slovo pravdy** – tedy radostnou zvěst o smysluplnosti Kristem formovaného života, ten se svým myšlením dostává do souladu s Božím myšlením. Svobodně a bez jakékoli manipulace. Právě do této polohy nás Bůh zve. Ne kvůli sobě, ale kvůli nám. Vědět o svém **spasení** totiž člověku dává vnitřní pokoj. K němu nestačí pouze dobrý pocit z toho, co dobrého jsme udělali, ale i jistota, že za nás někdo dokončí, co dobrého jsme udělat nestihli či nedokázali. Toto je funkce Kristovy oběti! Ukřižovaný přivádí polotovary našich dobrých snah k dokonalosti. Kvůli tomu k němu **upínáme svou naději**, a proto se toužíme stát **chválou jeho slávy**. Amen

MODLITBA

Pane Ježíši Kriste, ty nám svou obětí otevíráš dveře, které bychom svými silami nikdy neotevřeli. Tvá oběť se stala zřídlem života celému světu. Díky tobě nás tvůj Otec přijal za syny a dcery. Chceme žít jako jeho děti a nechat se formovat jeho prvorozeným Synem. Dávej nám svého Ducha, abychom v tomto svém dobrém předsevzetí vytrvali. Amen

PÍSEŇ č. 292 Tak Bůh tento svět miloval

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Ježíši Kriste, v tobě nás Hospodin již před stvořením světa vyvolil, abychom byli svatí a bez poskvrny před jeho tváří. Na tobě poznáváme, co svatost a neposkvrněnost vlastně je. Náš život víry je zápasem o to, být jako ty. Prosíme, dávej nám sílu brát na sebe podobu služebníka a stávat se tak solí země. Prosíme za lidi, kterým je jedno, jak žijí, protože svět nevnímají jako dobré stvoření. Prosíme za lidi, kteří by chtěli žít tak, aby se ti to líbilo, ale jsou tak hluboko zapleteni do sítí nepravosti, že se z nich nemohou vymanit. Prosíme za lidi, kteří se domnívají, že jsou schopni dát svému životu hloubku sami. Prosíme, buď s opuštěnými, zoufalými, ustrašenými, nemocnými a umírajícími. Stav se proti pyšným a pokorným dávej milost. Otče náš... Amen

POSLÁNÍ

Vy všichni jste přece skrze víru syny Božími v Kristu Ježíši. Neboť vy všichni, kteří jste byli pokřtěni v Krista, také jste Krista oblékli. Není už rozdíl mezi židem a pohanem, otrokem a svobodným, mužem a ženou. Vy všichni jste jedno v Kristu Ježíši. Jste-li Kristovi, jste potomstvo Abrahamovo a dědicové toho, co Bůh zaslíbil. (Gal 3,26–29)

POŽEHNÁNÍ

Milost našeho Pána Ježíše Krista buď s vámi. Amen

PÍSEŇ č. 648 Kristus je má síla

NA ČEM ZÁLEŽÍ ŽIVOT

VSTUPNÍ SLOVA

Ve jménu Boha Otce i Syna i Ducha svatého slavme den Páně.
Vítám vás na bohoslužbách a zdravím slovem žalmu:

*Mnoho divů jsi vykonal můj Bože. Ve tvých úmyslech s námi se
ti nikdo nevyrovná. Chci je rozhlašovat, mluvit o nich. Je jich
tolik, že je vypovědět nelze. (Ž 40,6) Amen*

PÍSEŇ č. 103 Ó dobrořeč, má duše, Bohu svému (1–7)

MODLITBA

Děkujeme ti, svatý Bože, že máš s lidským pokolením své vlastní úmysly a plány. Děkujeme ti, že nám do nich dáváš nahlédnout. Kdykoli k nám promluvíš svým Slovem, poznáváme, že tvé úmysly jsou pokojné. Poznáváme, že jsi je začal uskutečňovat už dávno, když jsi povolal Abrahama, uzavřel smlouvu se svým lidem, a hlavně, když ses zjevil ve svém Synu Ježíši Kristu, kterého jsi pro nás nešetřil nejvyšší oběti. To všechno jsou výmluvná znamení tvé věrnosti. Proč jim nevěnujeme větší pozornost? Proč nás znovu přepadá malomyslnost? Proč se bojíme, že nestačíš na lidskou zlobu a hřích? Vyznáváme před tebou svou nedostatečnou víru, vadnoucí lásku, slabou naději. Prosíme, obnov a upevni naši víru ve tvé dobré úmysly. Využij k tomu i tohoto shromáždění. Žehnej nám i všem, kteří se v tvém jménu dnes shromažďují. Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

Z Evangelia podle Lukáše poslyšme ze 12. kapitoly verše 13.–21.:

Někdo ze zástupu ho požádal: „Mistře, domluv mému bratru...”

PÍSEŇ č. 216 Dobrý Pane Ježíši

KÁZÁNÍ

Nezávid' zlým lidem a nedychti být s nimi, neboť jejich srdce rozjímá, jak připravit zhoubu. Moudrostí se dům buduje, rozumností se zajišťuje. (Př 24,1–2)

Základem kázání jsou slova Pána Ježíše Krista, zapsaná v Evangeliu podle Lukáše, v kapitole 12., ve druhé polovině 33. verše a ve verši následujícím:

Opatřte si měšce, které se nerozpadnou, nevyčerpatelný poklad v nebi, kam se zloději nedostanou a kde mol neničí. Neboť kde je váš poklad, tam bude i vaše srdce.

Sestry a bratři, milý sbore! Obecně vzato, každý trochu přemýšlivý člověk dá Ježíšovi za pravdu. Život opravdu nezáleží v rozmnožování majetku. Potíž je spíše v tom, a možná bychom se ani my jednoznačně neshodli, odkdy začíná rozmnožování majetku a dokdy jde jen o rozumné a oprávněné zabezpečování vnějších podmínek života. Hranice životního minima a životního normálu jsou různé v různých dobách, u různých lidí, v různých kulturách. Co se jednomu zdá jako nezbytná potřeba, považuje druhý už za zbytečný luxus, za hromadění majetku.

Pán Ježíš nám naznačuje, že s tímto dohadováním můžeme přestat. Co rozhoduje, není množství majetku, které jsme nahospodařili. Co rozhoduje, je očekávání, které s ním spojujeme; úloha, jakou pro nás ten náš nahromaděný majetek hraje.

Aby to vysvětlil, vypráví Ježíš podobenství, které ukazuje, kde se stala a stále opakuje chyba. *Jednomu bohatému člověku se na polích hojně urodilo.* Všimněme si, že zde není kritizován způsob, jakým člověk majetku nabyt. Na polích se urodilo. Tomu nelze nic vytknout.

Bible ovšem zná a odsuzuje také nespravedlivé nabývání majetku – křivdou, loupeží, vykořisťováním. Zde však jde o něco jiného. Pole urodilo. Byl dobrý rok. Zde chyba nebyla.

Tvrdé odsouzení *Blázne!* je vysloveno proto, jakým způsobem ten bohatý člověk se svým majetkem naložil, jakou naději do něho vložil. On se bláhově, přímo bláznivě domníval, že ve svých bezpečně uložených zásobách má zajištěnou, hezky na klíč uzamčenou – svou budoucnost. *Ted' máš velké zásoby na mnoho let; klidně si žij, jez, pij, bud' veselé mysl!* Že dobře uložený majetek je zárukou dobré, šťastné budoucnosti, například klidného stáří, o tom přemýšlí člověk, o tom uvažují národy a celé civilizace od nepaměti. Zajistit budoucnost sobě, dětem, kulturním statkům – to je zjevná či skrytá pružina nejednoho jednání.

Ale evangelium přichází s něčím jiným: Tvoje budoucnost není v tom, kolik máš ve stodole, na kontě, ve vybavené domácnosti, kolik se ti podaří nashromáždit věcí, kterými disponuješ. Tvoje budoucnost záleží na tom, zda přijmeš Ježíše Krista, zda se spolehneš na jeho Slovo. Zda poslechněš jeho výzvu k pokání a k novému životu, zda přijmeš dar jeho lásky a oběti.

Bohatý člověk v podobenství měl k dispozici mnoho. Ale všechno bylo už druhý den bez ceny. Měl majetek, ale budoucnost neměl. Náš život není zabezpečený tím, co jsme si našetřili, ale tím, co přijímáme jako dar Božího milosrdenství. To, co máme, se nám už zítra, nebo ještě dnes v noci, může stát náhrobkem. Ale Ježíš zve a vybízí k životu bez konce a bez hranic, a tento život nám nabízí, už nyní nám ho dává.

Že by se tento Kristem darovaný život neměl promítnout i do způsobu, jakým užijeme bohatství přirozených věcí? Ovšem, že se promítne. Církev uložila toto vyprávění ve své paměti – v Bibli – také proto, abychom lépe pochopili, jak se promítá! Ten bláznivý boháč v podobenství se jeví tragikomicky už pro tu svou samomluvu. *Sám v sobě uvažoval: Co učiním? Toto učiním...* Na obzoru jeho úvah se neobjeví nikdo druhý. Ani Bůh, ani bratr. Ten člověk mluví jen sám se sebou. Bible sice zná samomluvy. Snad nejslavnější je ve 103. žalmu, z něhož jsme v úvodu zpívali: „Dobrořeč, duše má, Hospodinu, nezapomínej na žádné jeho dobrodiní, po celý tvůj věk tě sytí dobrem.

Dobrořeč, duše má, Hospodinu.“ Nic z toho v boháčově samomluvě neslyšíme. Ani slůvko, ani náznak myšlenky na vděčnost. Dobrá úroda tu trčí jaksi osamoceně, člověk se točí kolem úrody, úroda kolem člověka. Jaký div, že to působí jako nesolidnost. *Toto učiním: nastavím větší stodoly.* Jakkoli se nám ta úvaha může zdát rozumná, přece je v ní prvek nesolidnosti. Ten boháč sám sebe přesvědčí, že vše, co se mu urodilo, bude potřebovat. Ta úroda byla mimořádná, převýšila kapacitu sýpek, a tedy i kapacitu rozumně plánované průměrné potřeby. Majitel to sám spotřebovat nemohl, on však sebe sama přesvědčil, že to potřebuje a spotřebovuje.

Vždycky, když vedeme samomluvu, když se s nikým neradíme, jen sami se sebou, dojdeme k výsledku, že vše, co máme, je naše a musí naše zůstat. Za každou cenu. Tenkrát šlo o cenu snesitelnou, cenu nových sýpek. Ale jakou cenu jsou ochotni platit lidé a národy, bohatí, zbohatlí, aby údajně „jejich“ bohatství zůstalo jen jejich? A proč prý podpořit národy, které neumí hospodařit?

Kdo se s nikým neradí, nemusí se ani s nikým dělit. K nesolidnosti se druží nesolidárnost. V závěru našeho oddílu je naznačeno, že právě toto byla kardinální chyba muže v podobenství: sám sobě hromadí poklady, uskládňuje dary pole jen pro sebe, pro svou potřebu a spotřebu. Nikoho se neptá, nikoho nepozve, nikomu nenabídne, s nikým se nerozdělí: není bohatý před Bohem.

Kolik je takových lidí i mezi námi, slušných a poklidných lidí, přesvědčených o svém právu na vše, co mají, odhodlaných toto své právo hájit a prosadit i proti potřebným, hladovým tohoto světa? Ať jde o věci materiální nebo duchovní, třeba i o víru, lásku a naději! Celá naše zbohatlická kultura je takto bláznivá. Myslíte, že se na tom také nějak podílíme?

Je jeden: Stal se chudý, ačkoli byl bohatý, abychom my jeho chudobou zbohatli (2K 8,9). Ten přináší hodnoty, na kterých skutečně záleží. Dává nám je, ač na ně nemáme žádné právo a ničím si je nezasluhujeme. Odpouští nám, dává lásku a pokoj. Je s námi svou věrnou pomocí. Rozdává každému, kdo od něj chce vzít. Učí nás, podepírá, vede. Nic nežádá, jen abychom mu důvěřovali, ovšem plně a bezvýhradně. Přijmeme-li jej ve víře, porozumíme, co znamená s vděčností přijímat i s ochotou rozdávat. Amen

MODLITBA

Pane, dej, abychom tě přijímali jako základ svého bytí, nedali se ovládat svými představami o potřebnosti věcí a hledali především poklady, které jsi nám připravil svou láskou. Amen

PÍSEŇ č. 688 Odpust'

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane a Bože, náš dobrotivý Otče, ty nám dovoluješ, abychom k tobě volali a předkládali ti naše starosti, radosti a prosby.

Pamatuj, prosíme, na svoji církev. Dávej jí svůj pokoj, uděluj hojné dary Ducha svatého. Modlíme se za sbor, ve kterém žijeme, i za ostatní sbory. Dej, aby byly místem, kde nalezneme posilu víry i novou naději.

Přimlouváme se za všechny, kteří konají kdekoli dílo milosrdenství. Štědře odplat' těm, kdo pamatují na potřeby sborů, na chudé, nemocné a opuštěné.

Prosíme také za ty, kdo mají jakoukoli odpovědnost: ve státní správě, v armádě, policii, v podnikání, na úřadech. Dej, aby svému postavení rozuměli jako službě bližním.

Přimlouváme se za rodiny, za dostatek lásky a trpělivosti, ohleduplnosti a vděčnosti.

Pane, věříme, že pro obět' svého Syna, našeho Pána a Spasitele Ježíše Krista, můžeš učinit, zač tě prosíme. Můžeš i to, co je nad naše očekávání.

Vyslyš nás, když se společně modlíme: Otče náš... Amen

POSLÁNÍ

Střezme se, aby o někom z nás neplatilo, že v čase, dokud zaslíbení trvá, proměškal vstup do Božího odpočínutí. I nám se přece dostalo zaslíbení jako těm na poušti. Ale zvěst, kterou

slyšeli, jim neprospěla, když ji vírou nepřijali. A tak usilujme, abychom vešli do odpočínutí a nikdo pro neposlušnost nepadl jako ti na poušti. (Žd 4,1–2.11)

POŽEHNÁNÍ

At' Hospodin ti žehná a chrání tě, at' Hospodin rozjasní nad tebou svou tvář a je ti milostiv, at' Hospodin obrátí k tobě svou tvář a obdaří tě pokojem. Amen

PÍSEŇ č. 452 Za dar Slova, Bože milý

BEZ PODMÍNEK

VSTUPNÍ SLOVA

Požehnán buď Panovník, den ze dne za nás nosí břímě. Bůh je naše spása. Bůh je Bohem, jenž nás zachraňuje. Je to on, Panovník Hospodin, kdo vyvádí z tenat smrti. (Ž 68,20–21) Amen

PÍSEŇ č. 68 Když Bůh v své moci povstane (1–3.9)

MODLITBA

Pane Bože, kolik toho v životě namluvíme a napovídáme. Snažíme se slovy ovlivnit dění kolem nás, vysvětlovat, zařizovat, vést, ale často se nám to nedaří. To pak někdy zvyšujeme hlas, ale ani to většinou nevede k úspěchu. Těch slov zní všude okolo nás tolik, že pak už sami pořádně nevíme, jak se v nich vyznat, čemu věřit a co raději nechat odeznít. Prosíme tě, nauč nás ztížit se a zaposlouchat se do tvého Slova, které přivádí na správnou cestu, uzdravuje a léčí. Chceme slyšet Slovo, které není řečeno jen tak do větru, ale proměňuje a přetváří.

Společně prosíme: Otče náš...

Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

První čtení je z knihy Skutků apoštolských, 10. kapitoly, od 23. do 35. verše:

Hned druhého dne se s nimi Petr vydal na cestu...

PÍSEŇ č. 648 Kristus je má síla i spasení

KÁZÁNÍ

Základem kázání je oddíl z Evangelia podle Lukáše, 7. kapitoly, od 1. do 10. verše:

Když to všechno svým posluchačům pověděl, odešel do Kafarnaum. Tam měl jeden setník otroka, na němž mu velmi záleželo...

Sestry a bratři, v obou těch příbězích, které jsme četli – o Petrovi, který se zdráhal pokřtít Kornélia, i o setníkovi, který žádá Ježíše o pomoc na dálku – je hezky vidět, co člověk musí učinit, žádá-li Boží pomoc.

Jak Kornélius, tak setník bydlí opodál. Ježíš i Petr k nim musejí nejprve přijít. Od žádného z nich se však neozve: Nemám čas, přijdu později, teď ne, neotravujte, právě teď jsem přišel, dejte mně chvíli oddychu. Ježíš i Petr jdou hned. Neplatí tady: Počkejte. Ti potřební nemusejí čekat. Bůh má čas, udělá si čas na člověka. Nemusíme čekat, až bude vhodná chvíle. Teď je vhodná chvíle.

Kornélius i ten setník nejsou židé. Oba jsou pohané. Kornélius byl asi Říman, ten setník asi Syřan. Oba každopádně neobřezaní. A pravověrný žid měl zákaz se s takovými stýkat. Přesto se neozve: Nejdřív se nechte obřezat, nejdřív se staňte židy, pak je teprve možné vám pomoci. Přece nebudeme pomáhat pohanům. Petr nejdřív chvíli váhal, než si to srovnal v hlavě. Ježíš šel hned, pohan nepohan. Pro Boha není podmínkou ani náboženská příslušnost. Je tu člověk, který upřímně volá o pomoc, který něco potřebuje. To stačí.

Možná byste však řekli, že podmínkou je právě víra, nejlépe velká víra, anebo ta upřímnost, se kterou člověk něco požaduje. Že člověk musí přinést alespoň toto málo. Jenomže z mnoha biblických příběhů známe, že Ježíš pomáhá především malověrným, hříšníkům, nevěstkám, celníkům. Že několikrát pomůže svým učedníkům právě navzdory tomu, že ztrácejí víru, že „malověrněji“ a propadají zoufalství, jako třeba při utišení bouře. Je to zvláštní, že nakonec alespoň v biblických příbězích mají větší důvěru a upřímnost ti, kteří jsou od Ježíše na první pohled nejvzdálenější – pohané, nevěřící, celníci, nevěstky, zatímco jeho vlastní učedníci opakovaně selhávají. Ani to není nám neznámý obrázek. Kolik nevěřících lidí morálně převyšuje pravidelné návštěvníky kostelů. Kolik našich nevěřících přátel nás udivuje a někdy možná až zahanbuje svým charakterem, svojí poctivostí a upřímností. Bůh ale pomáhá všem. Jak těm, co stojí daleko a potře-

bují pomoc jen ojediněle, tak těm, kteří se pravidelně modlí a opakovaně chybují. Ani víra, velká víra či upřímná důvěra nejsou podmínkou Boží pomoci. Zpravidla bývají jejím důsledkem.

Vypadá to tedy, že Bůh nemá vůbec žádné podmínky, které by člověk musel splnit, aby k němu přišel. Bůh nemá pravidla, kterých se musíme držet, aby pomohl. To my v našem vztahu k Bohu si klademe určité podmínky, vytváříme pravidla, která údajně musíme splnit, aby Bůh pomohl, aby vše proběhlo tak, jak má. Některá z těchto pravidel jsou na místě, protože nějaký řád ve věcech být musí. Jiná jsou ovšem pouze zbytečným lidským výmyslem, chybnou představou o tom, jak Bůh přistupuje k člověku a jak má přistupovat člověk k Bohu. Na obou těchto biblických příbězích je to hezky vidět:

Setník posílá za Ježíšem židovské představitele, nejde za ním sám. To není lenost. Je za tím patrně snaha nevystavit Ježíše, žida, nechtěnému styku s pohanem. Je za tím úcta, snaha neuvést toho druhého do rozpaků. Zároveň však za Ježíšem posílá představitele židovstva, tedy ne jen nějaké své židovské kamarády. Že by ti nahoře měli větší slovo, větší schopnost přesvědčit? Nebo vzbuzují větší důvěryhodnost? Je pravda, že když něco řekne starosta, mívá to větší váhu, než když by to řekl nějaký soused.

Ti židovští představitelé se ovšem snaží Ježíše přesvědčit úplně typicky: Pane, je to náš velký sponzor, tomu bys měl pomoci. Je to hodně velký sponzor, nechal dokonce postavit synagogu. Jsme mu zavázání, zaslouží si tvoji pomoc. Je to sice pohan, ale v Bohu věří a opravdu hodně nás podporuje. – Aha. Takže kvůli čemu má jít Ježíš uzdravovat? Kvůli tomu, že je tam někdo na smrt nemocný, anebo kvůli finanční podpoře, kvůli zásluhám? Jak si to představujeme? Jsou lidé, kteří si Boží pomoc zaslouží víc než ostatní? A na základě čeho? Přimlouvali by se židovští představitelé, kdyby šlo o nějakého dělníka z městské periferie? Naštěstí víme, že Ježíš stejně ochotně pomáhal i chudákům u cesty, malomocným, slepým. Všem.

To musel poznat jasně i Petr v tom druhém příběhu a chvíli mu trvalo, než mu došlo, že 'všem' neznamená jen všem židům, ale opravdu všem. Bůh nepomáhá jen na základě správného náboženství, správné konfese, správné víry. Nikdo není pro Boží pomoc více či lépe vhodný než druhý.

Židovští představitelé přišli pro Ježíše a on se s nimi vydal k tomu setníkovi osobně. Všichni předpokládali, že Ježíš má přijít tam. Vždyť pro Boží pomoc je zapotřebí určitá atmosféra, určitá situace, určitý rituál, gesto, správná slova, musí to správně vypadat a správně se to provést. Kolik takových pravidel máme ve svých představách, když jde o náboženské rituály: jak slavit večeři Páně (zda v kruhu či jít ve frontě), jak křtít (kolik vody?), jak má být při pohřbu otočená rakev, co všechno je potřeba říci, jaká u toho dělat gesta (křížovat se nebo ne?, zvedat ruce při požehnání?). Ale zrovna na to je Bible velmi často skoupá. Průběh těch vypjatých momentů nelíčí. Ve filmech o Ježíšovi to často vidíte: jak zavře oči, zvedne hlavu k nebi, napřáhne ruku s prsty v křečovitém gestu... V tomhle příběhu o uzdravení setníkovy sluhy nemáme nakonec ani to slovo, žádnou formuli typu: Jdi, tvá víra tě uzdravila; jak věříš, tak se ti staň...

Pak přichází ten překvapivý okamžik, kdy setník podruhé posílá k Ježíšovi posly, že ani chodit nemusí, že stačí jen slovo. Se zdůvodněním, že on sám také rozkazuje a poslouchá rozkazy, takže když přikáže Ježíš jako Boží Syn, musí to tak proběhnout tuplem. Prosvítá za tím trochu naivní představa Ježíše jako automatu na zázraky, představa velmi jednoduchého řešení, božského řešení: Ježíš řekne, a stane se. Tak začíná Bible: Bůh řekl, a bylo. Nikdy se nestalo, že by Ježíš řekl a nic se nestalo, že by Ježíš někomu pomoci nedokázal anebo že by pomoc odmítl. A je skoro s podivem, že takových vyléčení na dálku nemáme v Bibli hromadu, protože právě to bychom čekali. Jakmile se to o Ježíšovi rozkřikne, že umí uzdravovat na dálku pouhým slovem, vytvořila by se před ním fronta a každý by chtěl pomoci. A celkem rychle by to odsýpalo, protože říct slovo netrvá dlouho. Ježíš však tu setníkovu důvěru ve slovo chválí jako velkou víru.

Nás dnes ani tak nepřekvapí, že to bylo uzdravení na dálku, dneska už je na dálku skoro všechno (ovládání televize, placení faktur nebo třeba i saláru, telefonování a veškerá další komunikace, řízení téměř čehokoli). Aktuálnější je ta důvěra ve slovo. Slovo je okolo nás nepřeborné množství, některá nás informují, některá po nás něco chtějí, jiná nás o něčem přesvědčují. Přitom máme pořád velký sklon věřit autoritám. Otázkou pak je, kdo nebo co jsou pro nás ty autority. Kdosi prý opakovaně vjel do zákazu vjezdu jen proto, že mu to řekla naviga-

ce. Pro jiné je autoritou reklama, a když si něco nemohou koupit, dostávají se do stresu. Jak to máme my? Čemu věřit? A proč zrovna tomu, čemu věříme? Před volbami všechny strany rozjíždějí kampaň. Věříte tomu, co říkají? Komu věříte? Věříme slovům těch, ve které máme důvěru. Všechna slova pro nás nejsou stejně důležitá. Některým přikládáme větší důvěryhodnost. Proč? Jen proto, že něco říká starosta, ministr, prezident? Proto, že to řekl doktor, učitelka, farář? Že to psali v novinách, říkali v televizi, zaznělo to v kostele? Ve svých životech nemůžeme jinak, než se na některá slova spolehnout. Musíme vsadit svoji důvěru na slova druhých lidí. Musíme však také pečlivě vybírat, kterým lidem věřit a proč zrovna jim. A to neplatí jen pro volby. Ten setník věděl, komu má důvěřovat. Petr chvíli váhal, jestli má důvěřovat Bohu, který ho přesvědčoval, aby překročil stará židovská pravidla a pokřtil pohana.

Máme tady tedy celou dobu dvě důležité věci: Boha, který si neklade žádné podmínky ani pravidla, je tu a má na nás čas, stojí o naši důvěru a přináší slovo, na které se lze spolehnout. A pak jsou tu naše představy a pravidla o tom, jak to mezi námi a Bohem probíhá. Některá pravidla jsou na místě, jiná spíše matou než pomáhají. My se smíme držet toho prvního a používat to druhé. Smíme se držet toho, že ani my nemusíme nejdřív něco splnit, být nějakí, aby Bůh přišel a jednal. A smíme užívat pravidla a představy, aby věci měly řád a aby správně svědčily právě o tom Bohu, který si žádné podmínky neklade. Důležité je, abychom pořád věděli, že ta pravidla a podmínky jsou naše, lidské, nikoli Boží. Aby ta naše pravidla a podmínky nezastřely cestu k Bohu. Jak ostatním, s nimiž o tom mluvíme, tak také nám samotným. Amen

MODLITBA

Bože, prosíme, daruj nám otevřené oči, uši i mysl, abychom správně porozuměli tvému Slovu a dokázali podle něj řídit své představy a pravidla, která pro život potřebujeme. Amen

PÍSEŇ č. 692 Temnou, divnou mlhou bloudím

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Bože, prosíme za naše představy, pravidla a řády. Žijeme ve společnosti, která pravidla potřebuje. Potřebujeme lidi, kteří dokáží pravidla jasně formulovat, potřebujeme však také odvahu jednou přijít pravidla dodržovat. Prosíme, daruj nám schopnost přiznat chybu, když pravidla překročíme. Daruj nám odpuštění, ať si také navzájem dokážeme odpouštět. A daruj nám schopnost kriticky se podívat na pravidla, která jsme si sami stanovili.

Prosíme tě za naše mluvení a myšlení. Dej, ať nemluvíme bezmyšlenkovitě, zbytečně a do větru. Prosíme o slova, která vzbuzují důvěru. Prosíme tě o schopnost jednat podle toho, jak mluvíme, a mluvit podle toho, jak jednáme. Jak pro sebe, tak také pro čelné představitele naší společnosti.

Prosíme za důvěru mezi lidmi. Časů vzájemné nedůvěry jsme si užili už dost. Dej, ať také my dokážeme vnášet mezi lidi odpuštění, porozumění, toleranci a důvěru.

A prosíme za naši víru. Dej, ať mezi všemi slovy, která okolo nás znějí, rozpoznáme vždy to tvé jako to nejdůvěryhodnější, na které se lze spolehnout. Prosíme, provázej nás svým Slovem také v nadcházejícím týdnu. Pro Ježíše Krista, našeho Pána. Amen

POSLÁNÍ

Snášejte se navzájem v lásce a usilovně hledejte zachovávat jednotu Ducha, spojení svazkem pokoje. Jedno tělo a jeden Duch, k jedné naději jste byli povoláni; jeden je Pán, jedna víra, jeden křest, jeden Bůh a Otec všech, který je nade všemi, skrze všechny působí a je ve všech. (Ef 4,2b–6)

POŽEHNÁNÍ

At' Hospodin ti žehná a chrání tě, at' Hospodin rozjasní nad tebou svou tvář a je ti milostiv, at' Hospodin obrátí k tobě svou tvář a obdaří tě pokojem. Amen

PÍSEŇ č. 649 V tobě je radost

ZACHRÁNIT VŠECHNY?

VSTUPNÍ SLOVA

*Blaze tomu, z něhož je nevěrnost sňata, jehož hřích je přikryt.
Blaze člověku, jemuž Hospodin nepravost nepočítá. (Ž 32,1–2a)* Amen

PÍSEŇ č. 34 Jen dobrořečiti chci Bohu času každého (1–4)

MODLITBA

Pane Bože, ty jsi stvořil člověka tak, že je odkázán v mnoha věcech na druhé. Znovu jsme to v uplynulém týdnu zažili. V kolika věcech jsme využili služeb a pomoci druhých lidí, ani si to všechno nejsme schopni uvědomit. Prosíme, ukaž také nám, kde druzí lidé potřebují naše vědomosti, naše schopnosti, naši pomoc. A dávej nám pokoru, abychom i my dokázali vděčně a nesamozřejmě přijímat od druhých to, co pro nás dělají. Prosíme tě, dej, ať vírou a v pokoře a poslušnosti dokážeme také při dnešních bohoslužbách přijmout to, cos pro nás vykonal ve svém Synu Ježíši Kristu ty, ať můžeme s radostí přijmout zvěst o milosti, lásce a odpuštění. Společně prosíme: Otče náš... Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

První čtení je z Evangelia podle Marka, z kapitoly 9., od verše 14. do 29.:

Když přišli k ostatním učedníkům, spatřili kolem nich veliký zástup...

PÍSEŇ č. 636 Z tvé ruky, Pane můj

KÁZÁNÍ

Základem kázání je oddíl z Evangelia podle Marka, z 1. kapitoly, kde od 32. do 39. verše čteme:

Když nastal večer a slunce zapadalo, přinášeli k němu všechny nemocné a posedlé. Celé město se shromáždilo u dveří. I uzdravil mnoho nemocných rozličnými neduhy a mnoho zlých duchů vyhnal. A nedovoloval zlým duchům mluvit, protože věděl, kdo je. Časně ráno, ještě za tmy, vstal a vyšel z domu; odešel na pusté místo a tam se modlil. Šimon a jeho druhové se pustili za ním. Když ho našli, řekli mu: „Všichni tě hledají.“ Řekne jim: „Pojďte jinam do okolních městeček, abych i tam kázal, neboť proto jsem vyšel.“ A tak šel, kázal v jejich synagógách po celé Galileji a vyháněl zlé duchy.

Jaké to asi muselo být, když Ježíš uzdravoval. Jaká to musela být vzrušená doba, mít mezi sebou někoho takového, kdo to dokáže. Jaké naděje s tím musely být spojeny. Přímo pohádkové. Něco vás trápí, dlouho, bolestivě, a tady je najednou řešení, jednoduché, na dosah ruky, bezbolestné, bezplatné, rychlé. Není divu, že se celé město shromáždilo u dveří toho člověka, u kterého Ježíš byl. Zástupy nemocných, nemohoucích, potřebných, kteří odcházeli jako zdraví, mohoucí, uschopnění, vyléčení. Pohádkový průběh, jako sen, nádhra, paráda.

Jenomže také tohle velké uzdravování má své meze. Ježíš uzdravil mnohé, ale ne všechny. Nezůstal na tom místě tak dlouho, než uzdravil celé město, aby se pak posunul o město dál a uzdravoval systematicky všechny, tak aby nikoho nevynechal. Nelze zachránit celý svět, každého nemocného. Také po Ježíšově velkém uzdravování zůstali nevléčení, ti, na které se nedostalo, kteří přišli pozdě, kteří se neprotlačili přes dav, nestihli to, neměli dost ostré lokty, nebyli ve správný čas na správném místě, nedozvěděli se o tom včas, byli jinde, jinak zaměstnaní, byli pomalejší, slabí, staří... A druhý den ráno Ježíš z toho města odchází. Už žádná šance, konec nadějí. Příběh má také odvrácenou stranu. Na jedné straně jsou jásající uzdravení, na té druhé ti, na něž se nedostalo.

Známe tenhle pocit. Proč ti všichni ano a zrovna já ne? Co jsem komu udělal, že zrovna na mě se nedostalo? Proč musím vždycky všechno špatné odnést já? Proč mně nikdo nepomůže? Takže zase platí, že dobře se budou mít jen ti draví, ti s ostrými lokty? Ti bohatší, kteří přicházejí z práce dřív domů, o všechno mají postaráno a mají čas? Co obyčejný člověk jako já? Nijak zvlášť silný, nijak zvlášť bohatý, už ne úplně mladý, ale přitom tolik potřebný, s tolika starostmi, trápeními, bolestmi, problémy? Tolikrát už jsem se v životě snažil, pomáhal, jednal nezištně, a kdo mě za to pochválí, kdo to uzná? Proč taky já nemůžu mít někdy aspoň trochu štěstí? Dobře známe tenhle pocit ukřivčenosti.

Ale nic se tím nevyřeší, stěžováním se toho moc nezmění. Ježíš odešel a zanechal za sebou také nevyлéčené. Lidi, kterým nepomohl. Šel dál, za jinými, aby pomohl zase jim. Je v tom nějaká spravedlnost? Anebo se to řídí jenom náhodou, intuitivně, a my se máme prostě smířit s tím, že nejde pomoci všem? Nelze zachránit celý svět. To ví každý, kdo pracuje v nějaké pomáhající profesi: lékaři, zdravotní sestry, psychologové, sociální pracovníci, faráři, ale konec konců také třeba starostové, řemeslníci, úředníci a mnoho dalších. Pořád budou lidé, kteří potřebují pomoc, kteří se obracejí o radu, o službu. A jednotlivec nemá síly na to, aby pomáhal pořád. Jednou je třeba říct: dál už ne, už dost, zavíráme, pro dnešek stačilo. Kdo nedokáže přestat, vyčerpá se úplně, vyhoří a nebude moci dál pomáhat, naopak někdo bude muset pomáhat jemu. Snad proto Ježíš také jednou prostě řekl: Už dost; potřebuji být chvíli sám, a zítra jdu dál. Je to tvrdé, ale potřeby lidí jsou pořád větší, než dokážeme uspokojit. Je to tvrdé, protože člověk se musí smířit s tím, že zůstanou lidé, kterým jsme nepomohli, ačkoli jsme vlastně mohli. Nelze pomoci všem. Nelze zachránit celý svět. To poznali i učedníci, kteří narazili na své meze, když nedokázali vyléčit posedlého chlapce, jak jsme o tom četli v prvním čtení.

Možná to lidé tehdy u Ježíše také tak brali. Viděli v něm léčitele, divotvorce, který dokáže mnoho, ale ne všechno. Skvělý člověk, ale pořád jen člověk, s omezeným časem a omezenými silami. Ani on nedokázal být na několika místech zároveň. Také v jeho době umírali lidé, umírali bez pomoci, i když pomoc byla teoreticky možná. Pane,

kdybys byl zde, můj bratr by nezemřel, vyčetla Ježíšovi Marta, když Ježíš přišel až tři dny poté, co zemřel její bratr Lazar.

Kolik lidí Ježíš uzdravil – desítky, stovky, tisíce? Bylo to hodně nebo málo? A bylo to dost? Kdo to posoudí? V každém případě je však nutno Ježíšovi přiznat, že žil podle toho, co říkal. Žil to, co hlásal. Když se rozhodne odejít z Kafarnaum, kde uzdravoval ve velkém rozsahu, chce jít také do okolních městeček, aby i tam kázal. Neříká uzdravoval. Říká kázal. Kázání však pro něj zjevně nebyla jen slova. Ježíš nebyl jen ideolog v současném slova smyslu, kdy praktické věci mají na starosti jiní, zatímco hlavní ideolog jen vymýšlí koncepce a mluví. Ježíš kázal také tím, že uzdravoval, a uzdravoval také tím, že kázal. Jeho slovo a jeho činy byly v jednotě. Dával svým slovům moc, a to ne tím, že by používal slova ostrá, velká, že by hlavně provokoval, překračoval meze, choval se sebevědomě a sebestředně. Dával svým slovům moc svými činy a svým činům moc svými slovy.

Tohle je něco, oč se všichni v životě snažíme, a opakovaně se nám to nedaří. Kolikrát už nám někdo řekl: No ale vždyť ty jsi původně říkal, že... A my na to odpovídáme: No ano, to jsem řekl, ale... Kolikrát je i na našem jednání a mluvení vidět, že není úplně v souladu, že slíbíme a nesplníme, že nedokážeme dodržet termíny, protože zapomínáme, protože si toho naplánujeme víc, než zvládneme, protože nám do toho vstoupí něco, s čím jsme nepočítali, protože přijdou důležitější povinnosti, nebo nás přemůže lenost. A kolik známe ve svém okolí lidí, jejichž slova bereme s rezervou, u nichž víme, že když něco řeknou, tak úplně to neplatí, že když slíbí přijít ve tři, tak to znamená nejdřív ve čtvrt na čtyři, že když řeknou příští týden, tak to bude za měsíc, že nakonec člověk stejně uslyší, už to nestihnu, tak později, zítra, jindy. Jak často tohle děti slyší od svých rodičů! Jednat v souladu se slovy a mluvit v souladu s činy je velmi těžké. A mluvit o velkých věcech tak, aby to člověk dotvrzoval také svým životem, je o to těžší. Vidíme to jasně na politice a řízení státu. Tam se mluví a rozhoduje o velkých věcech, slibují se změny, reformy, velké ideje. A také právě tam se velmi rychle ukazuje, kolik lidí jen mluví, ale nedokáže podle toho jednat. V tomhle jsme asi všichni stejní: většinou nemáme problém o velkých věcech mluvit. Hlavně mluvíme, plánujeme, sníme. Skoro u nikoho to nebývá tak, že by velké věci především dělal a téměř o nich nemluvil.

A tak je naším velkým úkolem pokora v mluvení a větší námaha v jednání. Skromnější vyjadřování a pečlivější konání. Třeba podle Ježíšova vzoru. On žil to, co říkal. Jeho slovo tím mělo váhu. Kdo věděl, co vykonal, poslouchal o to pečlivěji i to, co říkal.

Ale pak lidé začali spatřovat v Ježíšovi víc než jen divotvorce. Ježíš přece nejen uzdravoval, ale také nesl určitou zvěst, která měla člověka zasáhnout, proměnit, uzdravit také duchovně, nikoli jen tělesně. Už tehdy začali lidé poznávat, že tohle není jen obyčejný léčitel, jakých bylo celkem dost. Ježíš nesl zvěst, která se dotýkala a dotýká i těch, které osobně neuzdravil, jimž osobně nepomohl. Už tehdy lidé poznali, že v Ježíši je naděje podstatně větší a širší než jen pro ty, kteří se s ním někde setkají a on bude mít čas a síly je uzdravit. Poznali, že on je ten zaslíbený Mesiáš, který má přijít na svět. A Ježíš toto své poslání, tuto ideu, toto zaslíbení, tuto naději znovu stvrdil činem, když přijal oběť na kříži. Oběť za celý svět. Za vyléčené i nevyléčené. Za ty, co přišli včas, i za ty, kteří přišli pozdě. Za spokojené, za uzdravené i za zoufalé, truchlící, za sígry i za loosery. Za všechny.

Nelze zachránit všechny v tom smyslu, že by tu byl někdo, kdo stihne uzdravit všechny nemocné. V tomto smyslu nelze zachránit celý svět. Kdo však vidí v Ježíši Kristu Mesiáše, Spasitele, Zachránce, kdo pochopil smysl jeho oběti jako Boží záchrany světa, ten také vidí, že tato Boží záchrana jde dál než jen k nemoci a ke zdraví. Kdo věří, ten vidí, že svět už je zachráněný, navzdory všem nemocným, trpícím. Navzdory tomu, že tu stále budou slabí, upozaděni, opozdilí, staří, opomenutí. Přesto, že i nás asi ještě mnohokrát, v různých situacích napadne: Proč zase já? Svět je zachráněný, protože má svého zachránce. A tato jeho záchrana je víc než jen zdraví. Jeho záchrana sahá až za smrt. A v tom je naděje, kterou Ježíš nese, a tato naděje platí pro všechny. Pro ty uzdravené i pro ty neuzdravené, pro spokojené i pro smutné a trpící: Dopadne to dobře, bude dobře. Bůh se v Kristu obětoval za každého, život neskončí smrtí a hrobem. Existuje naděje právě pro všechny trpící, nemocné, ukřivdění, nemohoucí, opuštěné, zapomenuté, navzdory tomu, že teď vítězí nemohoucnost, opuštěnost, nemoc, křivda, zapomenutí nebo neřešitelné Proč. Existuje naděje pro naše zoufalství, že jsme nedokázali pomoci všem, kteří od nás pomoc po-

třebovali. Je možné zachránit svět. Už se to stalo. Máme svého zachránce. My všichni. Amen

MODLITBA

Pane Ježíši Kriste, ty přinášíš konečnou záchranu. Prosíme, ať je nám posilou všude tam, kde padáme, klopýtáme a ztrácíme sílu. Prosíme, ať je nám zdrojem naděje. Amen

PÍSEŇ č. 152 Věříme srdečně v jediného Boha

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Bože, děkujeme za záchranu v Pánu Ježíši Kristu. Prosíme za všechny ty, jejichž naděje na záchranu je zastřena tím, co je právě souží. Prosíme za nemocné, trpící, opuštěné, nedoceněné, za postižené i za umírající. Dej, ať se najde někdo, kdo jim vyřídí radostné slovo naděje navzdory všemu, co nás sráží a drtí.

Prosíme za poctivost mezi lidmi, v našem státě, v našem okolí, v naší církvi a také pro nás samotné. Dej, ať se pilně učíme mluvit umírněně a jednat odvážně.

Dej, ať nikdy neztratíme z očí našeho Pána Ježíše Krista: jednak jako vzor toho, jak se chovat a jak mluvit, ale především jako toho, kdo nás zachraňuje ze všech úzkostí. Jemu buď sláva na věky věků. Amen

POSLÁNÍ

Jsem ukřižován spolu s Kristem, nežiji už já, ale žije ve mně Kristus. A život, který zde nyní žiji, žiji ve víře v Syna Božího, který si mne zamiloval a vydal sebe samého za mne. (Ga 2,19b–20)

POŽEHNÁNÍ

*Hospodin je tvůj ochránce, Hospodin je ti stínem po pravici.
Ve dne tě nezasáhne slunce ani za noci měsíc. Hospodin tě
chrání ode všeho zlého, on chrání tvůj život. Hospodin bude
chránit tvé vycházení i vcházení nyní i navěky. Amen*

PÍSEŇ č. 449 Pochválen budiž Pán Bůh náš

CÍRKEV – TĚLO KRISTOVO

VSTUPNÍ SLOVA

Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho a Pána Ježíše Krista.

K tobě, Hospodine, pozvedám svoji duši. V tebe doufám, Bože můj, kéž nejsem zahanben. Dej mi poznat svoje cesty, Hospodine, uč mě chodit po tvých stezkách. Ved' mne cestou své pravdy a vyučuj mne, vždyť jsi Bůh, má spása. (Ž 25,1.4n)
Amen

PÍSEŇ č. 25 K tobě duši pozdvihuji

MODLITBA

Náš Bože a Pane, děkujeme ti, že opět smíme být ve shromáždění tvého lidu. Přijímáme to jako projev tvé lásky, tvé věrnosti k nám. My lidé tě potřebujeme. Jsme závislí na tvé dobrotě, na tvém milosrdenství a odpuštění. A přece tě často opouštíme a jdeme svou vlastní cestou. Ty nás nepotřebuješ, ty nejsi závislý na naší věrnosti, a přece nás neopouštíš; skláníš se k nám a každý den nám prokazuješ svá dobrodiní.

Děkujeme ti za vše, co od tebe přijímáme i skrze církev a sbor. Za pravidelné slyšení tvého Slova. Za ujištění, že nejsme sami svoji; ty nás provázíš, jsi s námi v mládí i ve stáří, v síle i v slabosti, ve dnech dobrých i zlých. Vděčně vyznáváme, že toho dobrého je v našem životě mnohem více. Děkujeme ti za všechnu tvoji ochranu a pomoc. Ved' nás svým Duchem, abychom své dny vyplňovali dobrými věcmi. Dopřej nám dobře působit i na druhé lidi, blízké i vzdálené. Ať i v tomto směru využíváme dnů a let, jak nám je nám dopřáváš. Necht' i tady v církvi jsou naše vztahy nesené vírou, láskou a nadějí.

Bud' přítomen i těm, kteří jsou nemocní nebo se z jiných důvodů nedostanou do společenství bratří a sester. Ať i oni zaslechnou tvé Slovo. Povzbud' je, ať nejsou pohlaceni svými těžkostmi, ale ve víře

v tebe ať jsou dobré myslí. Prosíme, necht' se svatost tohoto nedělního dne projeví i tam, kde lidé žijí bez tebe, nebo kde jsou dokonce nepřátelsky zaměřeni jedni proti druhým. Náš Bože a Pane, buď nám všem milostiv. Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

První čtení Písma svatého je z Prvního listu apoštola Pavla do Korintu, z 12. kapitoly, od 12. do 27. verše:

Tak jako tělo je jedno, ale má mnoho údů, a jako všechny údy těla jsou jedno tělo, ač je jich mnoho, tak je to i s Kristem...

PÍSEŇ č. 408 Všem věkům mocný Králi (1–5)

KÁZÁNÍ

Základem kázání je přečtený oddíl z Prvního listu apoštola Pavla Korintským, 12. kapitoly, jehož obsah shrnuje apoštol v 27. verši:

Vy jste tělo Kristovo, a každý z vás je jedním z jeho údů.

V počátcích křesťanství patřila církev v Korintu k nejživějším sborům. Byla tam církev se všemi charakteristickými rysy mladého, nadšeného, ale i bouřlivého společenství, a to nejen v kladném smyslu. Apoštol Pavel jako ten, kdo jim přinesl evangelium, zůstává jejich pastýřem, i když už jim nemůže být tělesně přítomen. Ve svém psaní bezprostředně reaguje na všechno to dobré i méně dobré dění, o kterém slyší, ale zároveň jim podává i potřebný teologický pohled na dotyčné problémy. A tak když slyší, jak se vespolek dohadují, který z jejich duchovních projevů je nejdůležitější, tak jim napíše zásadní výklad o tom, co je to církev. V čem je podstata, nebo přímo hodnota církve. Co platí, ať se scházíme v kterékoli době a v jakémkoli počtu.

Apoštol to vyjádří větou: „Církev je tělo Kristovo.“ Tohoto obrazu užívali starověcí myslitelé, když se snažili vysvětlit, jak má vypa-

dat život v obci. Občané jsou různí, jedni ve vysokém postavení, druzí docela obyčejní. Dohromady však tvoří jeden celek, kde jedni potřebují druhé, a proto mají žít svorně. Stejně jako tělo, které má různé části, ale je to jeden celek, kde se jednotlivé údy navzájem potřebují. Pro Pavla je to však víc než obraz nebo přirovnání. Církev není jen společenstvím, kde mají lidé stát při sobě a nemají se hádat. Církev je tělem Kristovým. Každý z nás je částí **jeho** těla. On, Kristus, v nás přebývá. On v nás žije.

Ukazuje, že pro církev jako tělo Kristovo (a tedy i pro jednotlivé křesťany) jsou podstatné dvě věci. Předně: Do Kristova těla (do Krista) jsme byli začleněni **křtem**. Jako pokřtěný nesu jednou provždy Kristovo jméno. Patřím Kristu. To znamená nejen, že nejsem sám sobě nejvyšším pánem, abych si mohl dělat, co chci, ale hlavně, že nejsem odkázán jen sám na sebe. Smím ve svém životě počítat s Kristem, smím si – spolu se všemi pokřtěnými – přivlastňovat všechno, co on jako Spasitel učinil. Smím žít v jistotě, že to platí i pro mne. – Křtem jsem jednou provždy připojen ke Kristu, začleněn do jeho těla, do církve. A to nejen po formální stránce, jako že jsem se stal členem nějakého společenství. Z něho, z Krista, doslova žiji.

V této souvislosti mluví Pavel o stálém **působení Ducha svatého**. Jím nás (každého z nás) Kristus vede, abychom v tomto vztahu k němu zůstávali. Abychom byli tělem živým. Abychom jako jeho lidé mohli žít, tak jak to on chce. Pavel to poví zcela názorně: že nás Duch svatý **napájí**. A není nám dán jen jako osvěžení nebo občasné občerstvení na naší životní pouti. Je pro nás doslova zdrojem života, přímo podmínkou života v Kristu. Jako životodárná voda v tom nejhlubším smyslu.

To obojí mějme na mysli, když si někdy říkáme, že to s naším křesťanstvím není nijak valné. K tomu se vracejme. Zase znovu si připomeňme svůj křest: ať se cokoli děje, jsme Kristovi. A on nás rozhodně neodepsal, ale naopak: svým Duchem nás stále probouzí k nové věrnosti. – Z této základní skutečnosti pak apoštol vyvodí několik závěrů pro sborové společenství.

1. Nejdříve zdůrazní, že Kristovo tělo je tvořeno lidmi různými. Lidmi, kteří se předtím, než se stali křesťany, od sebe značně lišili. Jedni jako příslušníci Izraele vyznávali víru v Hospodina a znali jeho

Zákon, druzí jako pohané o tom nevěděli vůbec nic. Nebo tu byly – a dosud jsou – rozdíly společenské, třídní: Jedni byli svobodní občané, druzí žili jako otroci. Na tom se nic nezměnilo.

Všecky tyto rozdíly však přestaly hrát roli, když se stali údy Kristova těla. Náboženské protiklady pominuly, když jedni i druzí uvěřili v Krista. Jiné prostě přestaly být důležité: Někteří byli stále svobodnými občany, druzí (otroci) i nadále zůstali v poddanství svých pánů. Ale na půdě církve už rozdíly nic neznamenaají, všichni jsou plnohodnotnými, rovnocennými a stejně potřebnými údy těla Kristova.

To platí dodnes: I my jsme různí, nemáme stejné postavení, lišíme se v pohledu na některé společenské, politické, hospodářské otázky. Nebo jsme jiní v tom, co je nám blízké, co považujeme za důležité apod. Tedy přesný opak toho, že by církev byla jen pro některé. Jako kdyby někdo řekl: Takové mezi sebou nechceme. Anebo z druhé strany: Když tam chodí ti a ti, tak já tam nepůjdu, mezi takovými nemám co dělat. V tomto smyslu církev je a musí zůstat otevřena všem – i různým národnostem, i lidem, kteří přicházejí z různých kultur. V církvi jsme dohromady jedno tělo.

2. Větší pozornost pak zaměří apoštol na to, že jsme jedním tělem Kristovým i při různosti duchovních obdarování (charismat), která jsou jednotlivým křesťanům dána. Má na mysli rozmanitost, jak se víra a zbožnost projevuje u jednoho každého z nás. Tehdy šlo zejména o nápadné projevy, třeba že se někteří bratři v modlitbě nebo při zapáleném svědectví dostávali až do vytržení, jako by mluvili přímo andělskou řečí. Proto se považovali za více obdařené Duchem než ostatní. Pavel ty věci neodmítá, i když připomene, že společná shromáždění mají svůj řád. Hlavně však ukazuje, že stejně hodnotným obdarováním je i všechno ostatní, čím se projevuje život věřícího člověka, i když to nemá tak nápadný ráz. Prostou věrností při následování Krista počíná se.

Podobně to platí i dnes. I dnes jsou v našich sborech bratři a sestry s různým duchovním obdarováním. Některá jsou výraznější, jiná zcela nenápadná. Je tu třeba dar hlasitých modliteb ve společenství. Nebo dar vyjádřit vlastními slovy nějakou duchovní zkušenost. Dar pastýřského přístupu k druhým lidem. Dar oslovit lidi mimo církev. A mnohé jiné. Ale právě tak potřebný je i dar „obyčejné“ služby, ve

kteře jako by nic moc „duchovního“ nebylo. Třeba přivést na bohoslužby lidi ze vzdálenějších míst, připravit potřebné věci pro větší shromáždění, postarat se o „běžné“ sborové záležitosti a podobně. I to patří k duchovním obdarováním v tom smyslu, jako o tom tady apoštol mluví.

A mějme to na mysli, i když myslíme na to, že ke křesťanství patří rozmanité důrazy. I v rámci evangelické církve. Jedněm jsou blízké hodnoty pietismu s výraznou osobní zbožností, jiní kladou důraz na zachovávání dobrých tradic, které jsme vděčně přijali od otců, další zdůrazňují potřebu oslovit srozumitelným způsobem necírkevní okolí a hledají přitom nové formy práce, jiným zase nejvíc leží na srdci jednota církve v rámci ekumeny a podobně.

Nejde tedy o to, když se i jako křesťané (evangelíci) v lecčems od sebe lišíme, že se nedá dělat, že už to prostě spolu nějak musíme vydržet a vespolek se snášet. Původcem té rozmanitosti je sám Pán Bůh. To on chce, aby Kristovo tělo bylo takto rozmanité. Doslova: „Bůh dal tělu údy a každému z nich určil úkol, jak sám chtěl.“ A právě ta mnohost je pro tělo potřebná, přímo nepostradatelná. Navzájem se potřebujeme. „Oko nemůže říct ruce: Nepotřebuji tě. Ani hlava nemůže říct nohám: Nepotřebuji vás.“ Nikdo si nevystačí sám, se svou vlastní zbožností. Svými rozmanitými duchovními dary si navzájem sloužíme.

A rozhodně tomu není tak, že někdo je víc a druhý méně. Apoštol dokonce napíše, že „právě ty údy těla, které se zdají být méně významné nebo které obvykle zakrýváme, jsou nezbytné“. I v našich společenstvích bývají lidé, kterými se příliš nechlubíme. Třeba proto, že v něčem „vybočují z řady“. Že jsou – jak se říká – trochu nebo dost „zvláštní“. Nebo že v jejich životě bylo něco, za co je veřejnost odsoudila. Apoštol poví, že i tito lidé ve sboru mají své místo, a dokonce napíše, že si jich máme hledět. A je potřeba si jich vážit stejně jako ostatních.

S námi všemi Pán Bůh počítá. Proto nám dává různá obdarování. V životě každého křesťana něco takového má být, nemá-li tu být duchovní prázdnota. Před tou apoštol varuje na jiných místech. Ale to už je ponecháno k našemu vlastnímu zamyšlení: Jaké obdarování svěřuje Pán církve právě mně? V čem počítá se mnou? Čím já mohu své-

mu sboru přispět? Jistě, svou věností, pravidelnou účastí při bohoslužbách, takže mé místo nezůstává prázdné. Ale třeba moji bratři a sestry potřebují i mé modlitby. Nebo jinou pomoc, zájem, těsnější vztah, nebo jednoznačnější příklad křesťanského života. – Něco z toho naznačuje to třetí, na co tu Pavel v závěru klade důraz.

3. Oddíl končí připomenutím, aby Korintští při sobě stáli, aby pečovali jeden o druhého, bez rozdílu, je-li kdo více nebo méně významný. Aby tvořili jednotu i v tom nejhlubším smyslu. To je výslovně řečeno v posledním verši: „Trpí-li jeden úd, trpí spolu s ním všechny. A dochází-li slávy jeden úd, všechny se radují s ním.“ Konkrétním projevem jednoty je účastný nebo přejný zájem o druhé. Jsme jedno tělo i v tomto ohledu. Jestli mého bratra nebo sestru postihlo nějaké trápení, potkalo ho neštěstí nebo má rodinné starosti, nebude mi to jedno. Nezůstanu lhostejný, kus toho zármutku padne i na mne. A když už nemohu pomoci, tak se jeho jméno objeví v mé modlitbě. A právě tak, když o někom druhém uslyším dobré zprávy. Nejen že mu to nebudu závidět, ale budu z toho mít radost a budu mu to ze srdce přát. A ovšem za něho a za to dobré, co může prožívat, Pánu Bohu také upřímně poděkuji.

Tak žije Kristovo tělo. Díky Bohu, je-li něco z toho aspoň trochu i při nás. Amen

MODLITBA

Pane Ježíši Kriste, děkujeme ti, že se jako křesťané smíme nazývat tvým jménem. Smíme žít v církvi jako údy tvého těla. Smíme věřit v působení tvého Ducha. Smíme mít jedni druhé, žít ve společenství tvého lidu. Prosíme tě, ať nic z toho není při nás nadarmo. Amen

PÍSEŇ č. 480 Srdce k srdci, spěšte spolu

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Náš Pane, jak veliké bohatství nám svěřuješ. Smíme vědět, že ti patříme. Smíme se spoléhat na vše, co jsi pro nás vykonal. Smíme přijímat pravdu tvého Slova i posilu, jakou máme ve svátostech. Prosíme tě, veď nás svým Duchem, ať to všechno bedlivě opatrujeme, pro sebe, pro své rodiny i pro druhé.

Prosíme tě za všechna místa, kde se lidé takto scházejí. Naplňuj nás stále novou touhou po tvé blízkosti, po tom všem, co máš pro nás právě tady připraveno.

Prosíme za místa, kde se shromažďuje malý počet lidí. Ať tím nejsme deprimováni, ale o to více se radujeme z tvé přítomnosti. Prosíme za rozhodování, která se v souvislosti s budoucností vedou i v naší církvi. Prosíme, posilni lidi, kteří se rmoutí nad nedobрым stavem věcí. Naplň jistotou, že tvoje moc se dokonává i v naší lidské slabosti. A dej, abychom nikdy nepochybovali o tobě, o tvé věrnosti, o tvém díle, o tvých slibech, i o tvém království, které je a roste i uprostřed tohoto světa a které přichází.

Buď milostiv i těm, kdo žijí svůj život bez tebe, smiluj se nad místy světa, kde je lidské počínání vedeno fanatismem, nenávistí a bezohledností. Proměňuj lidská srdce, tak abychom si uměli vycházet vstříc. Společně se modlíme: Otče náš... Amen

POSLÁNÍ

Láska nechť je bez přetvářky. Ošklivte si zlo, lněte k dobrému. Milujte se navzájem bratrskou láskou, v úctě dávejte přednost jeden druhému. V horlivosti neochabujte, buďte vroucího ducha, služte Pánu. Z naděje se radujte, v soužení buďte trpěliví, v modlitbách vytrvalí. (Ř 12,9–12)

POŽEHNÁNÍ

Pokoj Boží, převyšující každé pomyšlení, bude střežit vaše srdce i mysl v Kristu Ježíši. Amen

PÍSEŇ č. 165 Ó kdybych ústa tisícera (9–10)

SEZNAM ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

		strana
Žalmy	78,3–8.11–24	59
Izajáš	9,1–6	8
Izajáš	43,1–7	47
Izajáš	56,1–8	21
Jeremjáš	9,22–23	27
Matouš	6,19–34	14
Matouš	28,1–10	40
Marek	9,14–29	84
Marek	16,9–20	32
Lukáš	12,13–21	71
Lukáš	21,35–36	1
Jan	10,7–18	65
Jan	16,7–15	53
Skutky	10,23–35	77
1. Korintským	12,12–27	91
Titovi	2,11–14	8

SEZNAM TEXTŮ KÁZÁNÍ

		strana
Žalmy	117	14
Jeremjáš	32,1–10,15	1
Matouš	20,41–15	27
Matouš	28,5–7	40
Marek	1,32–39	84
Lukáš	7,1–10	77
Lukáš	12,33–34	71
Jan	6,16–21	47
Jan	6,30–40	59
Jan	7,28–29	8
Jan	11,47–53	21
Jan	14,18–19	32
Jan	16,13–15	59
Římanům	8,26–28	53
1. Korintským	12,27	91
Efezským	1,3–14	65

OBSAH

		strana
1. Příkaz ke koupi pole (adventní)	Pavel Prejda	1
2. Vánoce	Bohuslav Vik	8
3. Chvalte Hospodina (konec občanského roku)	Pavel Prejda	14
4. Jeden za všechny (postní)	Aleš Mostecký	21
5. Předvelikonoční	Bohuslav Vik	27
6. Velikonoce	Jana Potočková	32
7. Prázdný hrob (velikonoční pondělí)	Tomáš Potoček	40
8. Na lodi bez Ježíše po ruce	Tomáš Trusina	47
9. Co všechno je nám k dobrému (po dni nanebevstoupení)		
	Aleš Mostecký	53
10. Svatodušní chléb života	Tomáš Trusina	59
11. Vyvolení, posvěcení, vykoupení	Emanuel Vejnar	65
12. Na čem záleží život	Daniela Brodská	71
13. Bez podmínek	Petr Gallus	77
14. Zachránit všechny?	Petr Gallus	84
15. Církev – tělo Kristovo	Jan Trusina	91

SBÍRKA KÁZÁNÍ PRO ČTENÉ SLUŽBY BOŽÍ (ISSN 0231-7419)

Vydává Českobratrská církev evangelická v Praze pro vnitřní potřebu ČCE. Redakce Mgr. Jan Trusina, Mgr. Emanuel Vejnar, PhDr. Gabriela Fraňková Malinová. Tiskne M.I.B. production service s.r.o., 166 11 Praha 6, Papírenská 1. Objednávky přijímá a rozšiřuje ČCE, Jungmannova 9, pošt. příhr. 466, 111 21 Praha 1, telefon redakce 224 999 236, e-mail: frankova@e-cirkev.cz, <http://www.e-cirkev.cz>

